

k. 30
Uwagi do Sprawozdania z posiedzenia
Rady Naukowej.

1

Zamiast wierszy 4-17 na stronie pie rwszej proponuje:

Prof. Twardowski, zagajając posiedzenie, prosi najstarszego wiekiem członka Rady, Pana Prof. Morozewicza o objęcie przewodnictwa i zarządzenie wyboru przewodniczącego Rady na lata 1930 i 1931.

Prof. Morozewicz obejmuje przewodnictwo. Prof. Heinrich wnosi, by wybrać ponownie dotychczasowego przewodniczącego. Uchwalono przez akłamację.

dziękuje za wybór,

Prof. Twardowski obejmuje przewodnictwo i zarządza wybór sekretarza Rady, na lata 1930 i 1931. Prof. Lutoszański wnosi, by wybrać ponownie dotychczasowego sekretarza, Profesora Konstantego Żórawskiego. Wybrano Profesora Konstantego Żórawskiego przez akłamację.

Przewodniczący poświęca wspomnienie pośmiertne zmarłym w roku 1929 członkom Komitetu Kasy Józefowi Natansonowi i Wiktorowi Porzezińskiemu, jakoteż zmarłym w roku 1930 Władysławowi Niedźwieckiemu i Stanisławowi Ciszec^{ws}kiemu, którzy pozostawali w swych pracach naukowych w stałym kontakcie z Kasą im. Mianowskiego. Obecni wysłuchali słów przewodniczącego stojąc.

Przewodniczący komunikuje, że w miejsce dotychczasowego delegata Politechniki lwowskiej Prof. Dezyderego Szykiewicza, który z funkcji swej zrezygnował, został delegowany Prof. Stożek, a w miejsce Profesora Kazimierza Żórawskiego, dotychczasowego delegata Polskiej Akademii Umiejętności, który również zrzekł się swej funkcji, delegowany został Prof. Wojciech Świątosławski.

Przewodniczący komunikuje, że nieobecność swoją usprawiedliwili członkowie Rady pp. Ehrenkreutz, Kotarbiński, Markowski i Świątosławski.

Sekretarz Rady Prof. Konstanty Żórawski, odczytuje protokół ostatniego posiedzenia Rady z dnia 31. maja 1931. - Do protokołu zabiera głos Prof. Jakubski i prosi, aby ze streszczonego w protokole przemówienia jego skreślono zdanie o organizacji wymiany wydawnictw przez Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Z tą zmianą ~~protokół~~ protokół przyjęto.

Na stronie 4. w wierszu 9. proponuje
dodać po słowach "p. Grabski" słowa "wycefał i"...

Na str. 4. po wierszu 14 wstawić następujące ustępy:

Prof. Heinrich zauważa, że możnaby członkom Rady rozesłać sprawozdanie na dziesięć mniej więcej dni przed terminem posiedzenia, co jest rze-

jego zdaniem możliwą. Wszak chodzi głównie o działalność finansową Kasy. Co się zaś tyczy strony wydawniczej działalności, nie jest ona związana z żadnym terminem.

Prof. Lutostański stwierdza, że Rada Naukowa może wogóle o całej działalności Kasy dyskutować, nie tylko o jej działalności w roku ostatnim.

Przewodniczący odczytuje § 15 statutu Kasy o kompetencji Rady Naukowej.

Prof. Heinrich, wracając do wydawnictwa Włp. Grabskiego wyraża przekonanie, iż byłoby lepiej, iżby wydawnictwa tego rodzaju nie wychodziły pod firmą Kasy.

Prof. Rutkowski wyraża w sprawie terminu zwoływania posiedzeń Rady zdanie, że byłoby rzeczą wskazaną, by Rada zbierała się na swe posiedzenia w terminie późniejszym aniżeli obecnie.

Prof. Ujejski zwraca uwagę na fakt, że bardzo wcześnie nie można wygotowywać i rozsyłać sprawozdania w całości. Natomiast naukowa część sprawozdania może być wcześniej składana i rozsyłana w odbitce szrotkowej. Zarazem Prof. Ujejski wyjaśnia sposób postępowania Komitetu Kasy przy przyjmowaniu rękopisów do druku i przy udzielaniu zapomóg na druk.

Na str. 4 w wierszu 3. od dołu proponuje :
po słowie "wskazuje" wstawić wyraz "wkońcu".

Na str. 5. wiersz 7 od góry proponuje
zamiast pierwszego "je" wstawić wyrazy "odpowiednie cyfry" (inaczey cały ten ustęp o budżecie jest niezrozumiały.).

Na str. 5. w wierszu 14. proponuje :
dodać (na końcu przemówienia Prof. Lutostańskiego) zdanie : "Co się tyczy wspomnianego przez ^{eg} Pana Prof. Jakubskiego informatora o sferach ^{poniekąd} naukowych, rolę jego spełnia wydawnictwo Kasy o szkołach akademickich."

*Podano
H. W. H. H.
potwierdził
19/5-931.*

Rada Naukowa 31. V. 1930.

2

Tw. Łagaja - bawi wyjazdowego wielkiem Prof. Morozewicz
o objęcie przewodnictwa i zarządzenie wybram Radę
w lata 1930-1931.

Morozewicz obejmuje przewodnictwo. Heilmann bawi wybram
Komisji przychodzącej Tr.-w. Wybrano przychodzących.

Tw. obejmuje przewodnictwo dyktando i wybram. Łagaja wybram
Lechman z w 1930-1931. Sierotowski bawi. Był przychodzący
wybram Rad. kierownik. Wybrano przychodzących.

Tw. powołuje wybram. Wymienia Prof. Natansonowa
i Wiktora Trogubowa, 1929, oraz Wład. Nie-
dzwiedziński i W. Pienkowskiego, 1930. -

Obejmuje wybram. Wybrano wybram. -

Tw. Komisji, że Wład. Radę wybram. Wymienia
Prof. Szumkiewicz Prof. Stojak (Polit. nauki), a także
Kazimiera Korotkich Prof. Sierotowski (P. Nauki
Umiejętności).

Tw. Komisji, że ma nieobecnym wybram. Wymienia
Sierotowski, Ehrenkrantz, Markowski, Kotarski.

Korotkich odwołuje protokół wybram. Radę 31. V. 1929.

Łagaja gada Kreslenia z tego przewodniczenia i
organizacji ~~wybram~~ wybram wybram. Wymienia
wybram wybram.

Z ta zmianą protokół przyjęto.

Sierotowski przedstawię wybram. Wymienia
za rok 1929. W trakcie tego wybram. Wymienia
nad przedstawię Bergsona, Maternę i bawie. Wymienia
Prof. Polowickiej).

Tw. podnosi, że Komisja edytat przedstawię tego roku Ra-
dę Naukową do wybram. Wymienia.

Korotkich odwołuje wybram. Wymienia Komisji wybram. Wymienia.

Rad. Komisji, aby do wybram. Wymienia wybram. Wymienia
mienia wybram. Wymienia wybram. Wymienia
wybram. Wymienia wybram. Wymienia

Wybram. Wymienia wybram. Wymienia wybram. Wymienia
Wybram. Wymienia wybram. Wymienia wybram. Wymienia
Wybram. Wymienia wybram. Wymienia wybram. Wymienia

Tw. wyraża nadzieję, że na party rok będzie się
Rad. Komisji, aby do wybram. Wymienia wybram. Wymienia

Rad. Komisji, aby do wybram. Wymienia wybram. Wymienia
Rad. Komisji, aby do wybram. Wymienia wybram. Wymienia
Rad. Komisji, aby do wybram. Wymienia wybram. Wymienia

Rad. Komisji, aby do wybram. Wymienia wybram. Wymienia
Rad. Komisji, aby do wybram. Wymienia wybram. Wymienia
Rad. Komisji, aby do wybram. Wymienia wybram. Wymienia

Rad. Komisji, aby do wybram. Wymienia wybram. Wymienia
Rad. Komisji, aby do wybram. Wymienia wybram. Wymienia
Rad. Komisji, aby do wybram. Wymienia wybram. Wymienia

Heinrich. Wykazał 10 dni wopied wjezai etotom Rady wprawozanie -
a to da niz wotio ~~to~~ chodzi qtoenie o ~~to~~ chialstwie finen
wotz Kary. - Chocia wydawniq wiejet zwiacz z radum
Kominem.

Rutkowski. Tracnie wiec qas we porozumieniu z Kolegami o
wprawozanie.

Sutostanicki. Rada wotowa wjez w ogole o cety dzialalnosi Kary
chialstwie, wie bialo o wot. wot.

Thaw, odpytuje § 15 statutu o Komitetowi Rady Nankowej
Heinrich. Sepiej by talie Kieichi jak qablicz wie wotz

na wiec finny Kary.

Rutkowski wjez pjeicz z kolezami ~~qas~~ zbieranie w Rady N.
o porozumieniu Kominie.

Ujezki. ~~Ust~~ Rada wjeznie wie wotz wprawozanie wotowa
wjeznie. Wprawozanie w jeo ~~wankowej~~ ~~qas~~ talie qasie
da is jednak wjeznie w odbitie qtoenow wjeznie. Wjez-
jania proceder puz puz wotowa wotowa do dachin
w puzie z Kieichi qablicz i do bialo. co do wjez-
lenia z powoz na dach.

Jakubski. 1) Kasa na H.T.H.R. dostata talie wjez wjeznie. To
bardzo bialo. 2) Komitet wotowa wjeznie wotowa dzialalnosi
gospodarsko - wankowej na puzie wotowa. Tego wjeznie wjeznie
agend Kary. Ten plan wotowa bialo wjeznie wjeznie
agend i dach budzet Kojdej z nich. 3) Wjez done wjeznie Kieichi
adwocowej talie wotowa wotowa.

Morozewicz. Co do Kieichi qablicz i wjez w wjeznie i o ile one
jest wankowa w wjeznie.

Sutostanicki. S.H.K. wjez w ogole wjeznie wotowa wotowa Kary.
wankowa bardzo wie wotowa. Wjeznie wjeznie wotowa
wankowa. - Co is byy plan dzialalnosi Kary, wjeznie dachin
bylo o budzet - ale realnego budzetu nie podobne wotowa.
Wjeznie wankowej dzialalnosi Kary wankowa i dachin wjeznie wjeznie
dialnosi. - Wjez puzie w wotowa jeo bardzo wotowa. -
Rady puzie wotowa wotowa wotowa wotowa o wotowa
akademickich.

Heinrich. Wotowa wotowa, je Kary Kieichi. Wotowa wie wotowa
z Kieichi qablicz. - W Kieichi puzie wotowa wotowa
Kary wotowa i wotowa Kary. -

Wotowa Kieichi Kieichi Kieichi wotowa Kieichi
Kieichi jedno wotowa ~~Wjez~~

Heinrich wotowa wotowa Kieichi Sutostanicki

Si Komitetowi. Wotowa puzie wotowa
Sutostanicki wotowa wotowa Kieichi do wotowa

administrativnej wsi Orłowski. Uchwalono przyjąć
Wyborcy uchwały Komitetu Ustępującego z mat-
rowaniem. Białobryki i Zeleni; z koma-
nitów Jakubowski i - albo Ujejski albo Kotarbiński.
Tw. razędy rowanie, który roku wa ustąpić. Los
rozprawy, ie Ujejski. - Wybrani portali jednomyślnie
13 głośnie głośnie ci sami: Białobryki, Zeleni,
Jakubowski, Ujejski.
Wyborcy uchwały Komitetu rewizyj. Tym uchwalono
wybrani głośnie na rok 1920 ci sami: Tw. gło-
wni, komitów.
Wobec W. w. Substancja. W. podjęto rowanie Kom-
mi rewizyj. Uchwalono. Tenże podjęto rowanie
Tw. - em z. Wywodnięni Rady. Uchwalono przy-
jąć. Substancja i Tw. drugie uchwały
Rady z. i drugie z. - z. - z. - z.
Tw. o g. razędy porządkiem.

Rede Nord 31. V 920

Myoporicollis uscabensis : Wages Long to stomach
Ehrenbreit

Udskrevet

Zakharovich
1/300

{ lżejsze wyroby
kuchenne

2. *Am. but* the obecní hypochondriac very nice because

KASA POMOCY DLA OSÓB PRACUJĄCYCH NA POLU NAUKOWYM

im. D-ra J. MIANOWSKIEGO

założona
w r. 1881.

Nowy-Swiat 72.
(Pałac Staszica).

W WARSZAWIE.

Telefon 7-07.
Konto pocztowe № 1871.

Wielmożny
Prof. Dr. W. Twardowski
Preres Rady Naukowej

Propona 1
Depart. IV Min. Wk.
na ręce JWP. Dr. T. Czerwik

KASA IM. J. MIANOWSKIEGO

WARSZAWA, NOWY ŚWIAT 72, PAŁAC STASZICA. TELEF. 707

KONTO POCZTOWE

Nr 1371

DN. 25/VI 1923 R.

L.

Wielce szanowny Panie Prekursorze.

Stosownie do pego życzenia, wyrażonego w piśmie z 24.VI., donoszę, że dnia 2go lipca bę-
dę na niego oczekiwać ^{o godz. 11 rano} w biurowi Kasy celem
wspólnego rozpatrzenia spraw związanych z pro-
siczeniem Rady i wogóle ze sprawami Kasy.

Łożnaciarni, że tegoż dnia zrana odbędzie się
w biurowi Kasy posiedzenie Komisji Rewizyjnej

Dnia tego będę całkowicie do rozporządzenia
stanowionych namych Gości:

Kuchary wysobiego powozarstwa Łow

K. Luszczak.

5

Porządek dzienny obrad Rady Naukowej 2/VII 1923 r.

Odczyt. protokołu

1. Odczytanie sprawozdania z działalności Kasy im. Mianowskiego za r. 1922.
2. Sprawozdania Komisji Rewizyjnej.
3. Wnioski członków Rady Naukowej.
4. Wybory nowych członków Komitetu Kasy.

Komisja rewizyjnej

Kierown. biura

Alcedin's
Kopernik

Don nad S i drem
Gimnazie Wydział. Który Spół

Regulamin. ^{Przez H. K. K.}
Koniom. ^{Przez H. K. K.}
w S i dze Koniom.

H/Koniom. ^{Przez H. K. K.}
Koniom. ^{Przez H. K. K.}

H/Koniom. ^{Przez H. K. K.}
Koniom. ^{Przez H. K. K.}

H/Koniom. ^{Przez H. K. K.}
Koniom. ^{Przez H. K. K.}

6

KASA POMOCY DLA OSÓB PRACUJĄCYCH NA POLU NAUKOWYM
IM. D-RA J. MIANOWSKIEGO

WARSZAWA, NOWY-ŚWIAT 72. (PAŁAC STASZICA). TELEF. 707. KONTO POCZTOWE N° 1371

L.

DN. 12/VI 1923 R.

Do WPana Prof. Kazimierz Twardowski

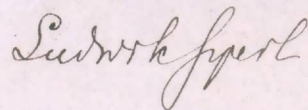
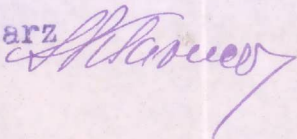
we Lwowie.

Mamy zaszczyt prosić o przybycie na posiedzenie Rady Naukowej,
które odbędzie się w dniu 2 lipca r.b. w Warszawie, w Pałacu Staszica
/Nowy Świat 72/ o godz. 5 po poł.

Koszty podróży będą zwrócone.

Vice-Prezes Komitetu

Członek Komitetu Sekretarz

Winnipeg

Archie

Archie

Archie

1

Archie

Archie

Archie

Archie

Archie

Archie

Archie

Archie

Archie

Archie

Archie

} varen
} 18 orob

(Przez Rady Naukowe) zgają. Wskazują Komisję wólcę wólcę
Nasi i szkoła Rady nauk. we wólcę wólcę.
Nasi i szkoła Rady nauk. we wólcę wólcę.

Libro de puros indios de 2000000. - W.

Canadons Harmonie wylt. 11
Freyen Thunten. Thunten wylt mit Harmonie

Frederick Hudson Twardowski

Łączył go z sobą i z innymi w rodzinie.

Quinn

Thine etc

Hedonismus will also wie ich es.

Yar. Prost. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2543. 2544. 2545. 2546. 2547. 2548. 2549. 2550. 2551. 25

Liberalismo jednovládní
Nemáloké problémy pro Rody Narky 24 i 5. srpna 1921

mi.

Thursday. Bill. liturgique avec mystère.

Kalbar. Bygga till
Lundby by byggnad till. lit. 27. Uwe för resande.

dotki to Wydan. ^{Wskazywać} ^{dotykać}
to stonować

ej i Kierów
W opole

Łowidła: pociągają się od południa ku północy
długość: 100 metrów.

Natomiast węższe, jest to w rzeczywistości.

Opis. Komunikacja między sobą.

Natomiast nie pociągają się.

Opis. Pociągają się w kierunku południowym.

Natomiast obciążenie jest.

Wzrost i kształt Komunikacji.

Wzrost Komunikacji.

1) Pociągają się w kierunku południowym.

2) Wzrost Komunikacji " "

3) Wzrost Komunikacji od południa " "

8

Kasa imienia Mianowskiego

INSTYTUT POPIERANIA NAUKI

WARSZAWA □ PAŁAC STASZICA

TEL: 7-07. 47-15, 407-23

P. K. O. № 1371.

№.....

PORZĄDEK OBRAD

na posiedzeniu RADY NAUKOWEJ Kasy im. Mianowskiego

w dniu 31 maja 1929r.

godz 5.30

- I. Zagajenie Przewodniczącego Rady Naukowej.
- II. Odczytanie protokołu ostatniego posiedzenia Rady Naukowej.
- III. Sprawozdanie Komitetu z działalności Kasy im. Mianowskiego
za rok 1928.
- IV. Wnioski Komisji Rewizyjnej.
- V. Wybory Członków Komitetu.
- VI. Wybór Komisji Rewizyjnej.
- VII. Wolne wnioski.

9

Kasa imienia Mianowskiego

INSTYTUT POPIERANIA NAUKI
WARSZAWA □ PAŁAC STASZICA

TEL: 7-07. 47-15, 407-23

P. K. O. № 1371.

№

P o r z ą d e k o b r a d
na posiedzeniu RADY NAUKOWEJ Kasy imienia Mianowskiego
w dniu 31-maja 1929 roku.

1. Zagajenie Przewodniczącego Rady Naukowej.
- 2^a. Odczytanie protokołu ostatniego posiedzenia Rady Naukowej.
3. Sprawozdanie Komitetu z działalności Kasy im.Mianowskiego
za rok 1928.
4. Wnioski Komisji Rewizyjnej Kasy.
5. Wybory członków Komitetu.
6. Wybór Komisji Rewizyjnej.
7. Wolne wnioski.

Wojciech Szewczyk
Instytut Fizyki
Katedra Fizyki
ul. ...
...
...

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...

Kasa imienia Mianowskiego

28 maja 1929

40

INSTYTUT POPIERANIA NAUKI
WARSZAWA □ PAŁAC STASZICA

TEL: 7-07. 47-15, 407-23

P. K. O. № 1371.

№.....

Notatka dla Pana Prezesa Rady Naukowej.

W roku bieżącym ustępują z Komitetu
według statutu:

Prezes Komitetu, p. prof. K. Lutoszański,

Skarbnik " p. prof. B. Markowski,

Członkowie " pp. prof. Fr. Czubalski

prof. J. Morozewicz

poza tem 1 vacat po ś. p. prof. drze W. Porzezińskim.

Kondukt S. J. J. J. J.

Sekretarz Komitetu

J. J. J.

/prof. J. Ujejski/

*Chromowicz
Kijowski
S. J. J.
Rutkowski*

Handwritten text in the top right corner, possibly a date or reference number.

Handwritten text in the upper middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the middle section of the page.

KASA IM. MIANOWSKIEGO

INSTYTUT POPIERANIA NAUKI
WARSZAWA — PAŁAC STASZICA

Tel.: 7-07, 47-15, 407-23

P.K.O. Nr. 1571.

Nr. 640

Warszawa 6 maja 1930

Otrzymują:

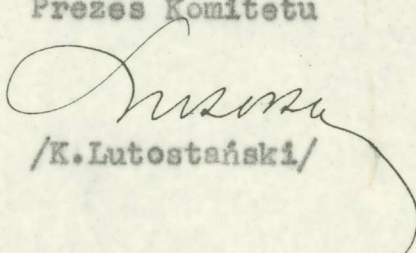
pp. Prof. M. Konopacki
Prof. K. Zórawski

Szanowny Panie Profesorze,

W porozumieniu z p. prof. K. Twardowskim, Przewodni-
czącym Komisji Rewizyjnej Kasy im. Mianowskiego, mam zaszczyt pro-
sić Szanownego Pana o przybycie na posiedzenie Komisji Rewizyj-
nej, które się odbędzie w dn. 30 maja r.b.o godz. 10 m. 30 w Pałacu
Staszica /I p./.

Z poważaniem

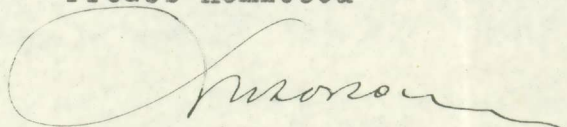
Prezes Komitetu

/K. Lutostański/

J. Wielmożny Pan Prof. Dr. K. Twardowski
Prezes Rady Naukowej

Mam zaszczyt przesłać do wiadomości
Pana Prezesa powyższe pismo.

Prezes Komitetu

/K. Lutostański/

KASA IM MINOW SRIECO
INSTITUT TOPIKAMIA KAMBI
KASZIMIA - PIAKZAKIA
1914

Opisany:
pp. Prof. M. Kozłowski
Prof. K. Sędziński

[Faint handwritten signature]

J. Włodarczyk
Prof. K. Sędziński
Prof. M. Kozłowski
Prof. K. Sędziński

K. Sędziński

12

PORZĄDEK OBRAD

na posiedzeniu Rady Naukowej Kasy im. Mianowskiego

w dn. 31 maja 1930r.

1. Zagajenie Przewodniczącego Rady Naukowej.
2. Odczytanie protokołu ostatniego posiedzenia Rady Naukowej.
3. Sprawozdanie Komitetu z działalności Kasy im. Mianowskiego za rok 1929.
4. Wnioski Komisji Rewizyjnej Kasy.
5. Wybory Członków Komitetu.
6. Wybór Komisji Rewizyjnej.
7. Wolne wnioski.

POKŁADKOWY

na podstawie danych z dnia 1.1.1939 r.

w dniu 31.12.1939 r.

1. Ogólny przebieg choroby.

2. Szczegółowe przebiegi poszczególnych części ciała.

3. Przebieg choroby z uwzględnieniem danych z dnia 1.1.1939 r.

4. Wyniki badań laboratoryjnych.

5. Wyniki badań bakteriologicznych.

6. Wyniki badań serologicznych.

7. Wyniki badań histologicznych.

431-930-8/5

KASA IM. MIANOWSKIEGO
INSTYTUT POPIERANIA NAUKI
WARSZAWA — PAŁAC STASZICA

Tel.: 7-07, 47-15, 407-23

P.K.O. Nr. 1371.

Nr.

640/30

Warszawa 5 maja 1930

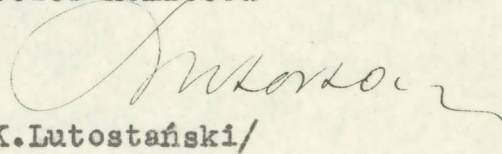
93

Wielce Szanowny Panie,

Mam zaszczyt prosić Szanownego Pana o przybycie na posiedzenie Rady Naukowej Kasy im. Mianowskiego, które odbędzie się w dn. 31 maja r.b./sobota/ w Pałacu Staszica /parter/ w Warszawie, o godzinie 5 m. 30 popoł.

Z poważaniem

Prezes Komitetu

/K. Lutostański/

1 załącznik.

Rada naukowa

Główny Komitet
7 sekretarz

31. maja 1929

19

Dzisiaj, 31. maja, połączono wydziały, i w ten sposób
opiekunów i innych działających, obecnie powołano
wydziały: polski - Wicepr. Kom. - Wł. Toczyński
Jędrzejowski, prof. Kory, Janowski, Janowski
Włodzisławski Kom. Janowski, Janowski, Janowski
Komitet. - W r. 1929 był wicepr. Kom. Janowski,
który był 20 lat był sekretarzem Kom. ogólnego
obecnie powołano wydziały do pracy.

Dzisiaj, 31. maja, połączono wydziały, i w ten sposób
opiekunów i innych działających, obecnie powołano
wydziały: polski - Wicepr. Kom. - Wł. Toczyński
Jędrzejowski, prof. Kory, Janowski, Janowski
Włodzisławski Kom. Janowski, Janowski, Janowski
Komitet. - W r. 1929 był wicepr. Kom. Janowski,
który był 20 lat był sekretarzem Kom. ogólnego
obecnie powołano wydziały do pracy.

Prof. Sutowicz, wydziału wydziału Komitetu Kory
na rok 1928.
Prof. Kowalski, wydziału wydziału Komitetu Kory
na rok 1928.

Sygnalizacja

Tu, wicepr. Kom. Janowski nie może

Uwaga! 1) do Komitetu wicepr. Kom. Janowski nie może
2) do Komitetu wicepr. Kom. Janowski nie może
3) do Komitetu wicepr. Kom. Janowski nie może

Pracownicy wydziału wydziału Komitetu Kory
ten brak usunąć; dla wicepr. Kom. Janowski
odbywać się wicepr. Kom. Janowski

1) Główny wydział wydziału Komitetu Kory
2) Główny wydział wydziału Komitetu Kory
3) Główny wydział wydziału Komitetu Kory

4) Sprawa Hłubka Dobrowolskiego i X Tomia Nanki Polkiej; udelegę w następnym
formie do właściwych wydziałów

Konowacki w sprawie X Tomia Nanki Polkiej; udelegę raz jeszcze do właściwych
wydziałów wydziałów politycznych, Nanki Polkiej

Lutostanski odpowiada 1) Zarząd i Komisja Konowackiego, Redakcji Nanki Polkiej.
2) Ark. Dobrowolskiego; Wydziałowy wydział i w interesach Komitetu
3) Co do wspomnianego wydziału. Substancja rekomendacji oświadczenia Jędraka
Komitetu redakcyjnego Zarządu.
4) Centralizacja Komisji wydziału wydziału Zarządu i Jędraka
5) Ark. Jędraka wydziału. Wzrost Komisji - Komisja
6) Jędraka wydziału. Wzrost Komisji - Komisja
7) Jędraka wydziału. Wzrost Komisji - Komisja
8) Co do Komisji Zarządu i Jędraka wydziału. Wzrost Komisji - Komisja

Chrenkowsky uwiaduje się w sprawie wydziału Zarządu i Jędraka wydziału. Wzrost Komisji - Komisja
Komisja Zarządu i Jędraka wydziału. Wzrost Komisji - Komisja

Lutostanski uwiaduje się w sprawie Zarządu i Jędraka wydziału. Wzrost Komisji - Komisja
Komisja Zarządu i Jędraka wydziału. Wzrost Komisji - Komisja

Ukwały - Wydział Zarządu i Jędraka wydziału. Wzrost Komisji - Komisja
Komisja Zarządu i Jędraka wydziału. Wzrost Komisji - Komisja

Wubryl 1) Zarząd i Komisja Konowackiego, Redakcji Nanki Polkiej.
2) Ark. Dobrowolskiego; Wydziałowy wydział i w interesach Komitetu

Wubryl 2) Komisja Zarządu i Jędraka wydziału. Wzrost Komisji - Komisja
Komisja Zarządu i Jędraka wydziału. Wzrost Komisji - Komisja

12/V 928
Rada Naukowa

15

5.45 godz.

Th. Zagaja Wykonanie pozw. odwieciai Trzaski
osmiu Osiuchowicz - Wroblew

Wykonanie pozw. odwieciai Trzaski
Wroblewicz, Schetani, Gedy, Wroblewicz
Wroblewicz, Schetani, Gedy, Wroblewicz

Alonjant & warte 17.

Przebieg wabr. na dwa dni w dniach 16 i 17

1. Alonjant & warte 17.
Schetani wabr. na dwa dni w dniach 16 i 17

Th. Zagaja Wykonanie pozw. odwieciai Trzaski
Wroblewicz, Schetani, Gedy, Wroblewicz

Th. Zagaja Wykonanie pozw. odwieciai Trzaski
Wroblewicz, Schetani, Gedy, Wroblewicz

Th. Zagaja Wykonanie pozw. odwieciai Trzaski
Wroblewicz, Schetani, Gedy, Wroblewicz

Th. Zagaja Wykonanie pozw. odwieciai Trzaski
Wroblewicz, Schetani, Gedy, Wroblewicz

Th. Zagaja Wykonanie pozw. odwieciai Trzaski
Wroblewicz, Schetani, Gedy, Wroblewicz

Th. Zagaja Wykonanie pozw. odwieciai Trzaski
Wroblewicz, Schetani, Gedy, Wroblewicz

Th. Zagaja Wykonanie pozw. odwieciai Trzaski
Wroblewicz, Schetani, Gedy, Wroblewicz

Th. Zagaja Wykonanie pozw. odwieciai Trzaski
Wroblewicz, Schetani, Gedy, Wroblewicz

Th. Zagaja Wykonanie pozw. odwieciai Trzaski
Wroblewicz, Schetani, Gedy, Wroblewicz

Th. Zagaja Wykonanie pozw. odwieciai Trzaski
Wroblewicz, Schetani, Gedy, Wroblewicz

Th. Zagaja Wykonanie pozw. odwieciai Trzaski
Wroblewicz, Schetani, Gedy, Wroblewicz

- 2 -

14 at

14 at

Rocks

~~14 15 16~~ 17 18

3 at: Biatayewin

WIT ~~Organische~~

14 al

[illegible]

Luttrellstown Town

~~ex. 25~~
~~ex. 26~~
~~ex. 27~~

25. X 924.

Pier T. waga - Ciemiur, Sójca.

Wylbr Tregua 3 17 etoin - Twardow 9 et. ^{Kosciusz 8 et}

Schrotye 17

16
Korowas Komitety 16 etoin, Korowas Komisij 1 etoin

Odwołanie prokuratury

Autotomski 20 je urowas 2. rok 1923

Komit. Korowas: odwołanie urowas. ~~Komit. Korowas~~ Kom. reorganizacji

Autotomski: Chowaniec: Komit. Korowas: odwołanie urowas. Kom. reorganizacji

Autotomski: Wykazanie urowas: Kom. reorganizacji

Wielkie (9 etoin)

Stary: Urowas: jeden rok. podzielenie do Komitetu

ijer Tregua.

Komitet
Wielkie Kom. 13 et. 13 et.
urowas 13 et.

Autot. 13 et. 13 et.
Kubski 13 et. 13 et.
13 et. 13 et. 13 et.
13 et. 13 et. 13 et.

Wielkie Kom. 13 et. 13 et.
Kubski 13 et. 13 et.
13 et. 13 et. 13 et.

Komit. reorganizacji

Plan pracy w Kom. reorganizacji

Wielkie Kom. 13 et. 13 et.

Wielkie Kom. 13 et. 13 et.

Wielkie Kom. 13 et. 13 et.

Wielkie Kom. 13 et. 13 et.

Chowchooty. Petycha karmis. Krew - popani. haki

Lutotainchi: Hui vni yf. hoi. caise. - Olger Ombowu jomowu

Halechi Reford. Gekaga: Kumbowu. Lumbiuchi. Grabowu.
Chowchooty Sicalechi Tutawu

Kolawu: ^{napilucijai}
1) ~~Hydrogenant~~ bi na nu vevalechi paku
2) Epygawel hony da ~~Hydrogenant~~. Malt. i. Gnu
3) Kromi na vevalechi - Krotet y vopari jomoni
4) ^{Hydrogenant hony vevalechi}
5) Epygawel hony da ~~Hydrogenant~~ steenij Kromi (Kromi)

3. Przyjęcie do klubu przez Komitet Klubu. ~~Wydział pedagogiczny~~ ¹⁷ ~~humanistyczny~~ w składzie pp. Karol Lutoski, ~~prof.~~ Jan Jakubowski
& ~~prof. dr. hab. dr. h. c.~~ prof. Jan Dmochowski, August Janowski, Alfons
Klawner, Tomasz Gubicki.

~~Wydział pedagogiczny~~ ^{Wydział} ~~humanistyczny~~ ^{humanistyczny} ~~z 13 osób~~ ^{z 13 osób} ~~składa się~~ ^{składa się} z 13 osób, a mianowicie:

P. Lutoski 13, Jan Jakubowski 13, prof. Dmochowski 13.

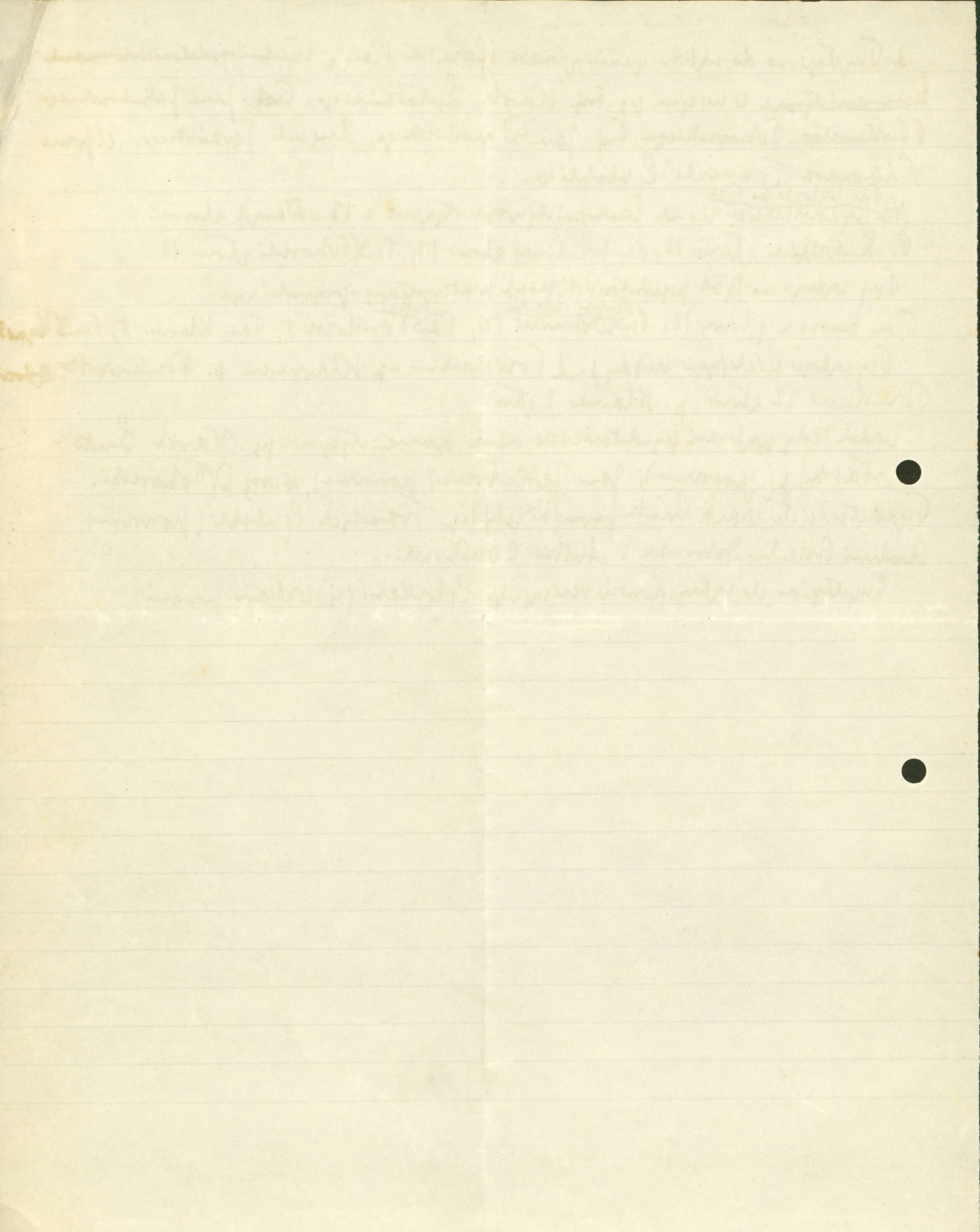
Wydział ~~pedagogiczny~~ ^{pedagogiczny} ~~humanistyczny~~ ^{humanistyczny} ~~z 13 osób~~ ^{z 13 osób} ~~składa się~~ ^{składa się} z 13 osób, a mianowicie:

P. Lutoski 13, ~~prof. Dmochowski~~ ^{prof. Dmochowski} 12, ~~prof. Janowski~~ ^{prof. Janowski} 5, P. Klawner 5, P. Gubicki 5.

Wydział ~~pedagogiczny~~ ^{pedagogiczny} ~~humanistyczny~~ ^{humanistyczny} ~~z 13 osób~~ ^{z 13 osób} ~~składa się~~ ^{składa się} z 13 osób, a mianowicie: P. Lutoski 12 osób, P. Klawner 1 osoba.

Wydział ~~pedagogiczny~~ ^{pedagogiczny} ~~humanistyczny~~ ^{humanistyczny} ~~z 13 osób~~ ^{z 13 osób} ~~składa się~~ ^{składa się} z 13 osób, a mianowicie: P. Lutoski 13, Jan Jakubowski (ponownie), prof. Dmochowski.
Wydział ~~pedagogiczny~~ ^{pedagogiczny} ~~humanistyczny~~ ^{humanistyczny} ~~z 13 osób~~ ^{z 13 osób} ~~składa się~~ ^{składa się} z 13 osób, a mianowicie: P. Lutoski 13, Jan Jakubowski (ponownie), prof. Dmochowski.
Wydział ~~pedagogiczny~~ ^{pedagogiczny} ~~humanistyczny~~ ^{humanistyczny} ~~z 13 osób~~ ^{z 13 osób} ~~składa się~~ ^{składa się} z 13 osób, a mianowicie: P. Lutoski 13, Jan Jakubowski (ponownie), prof. Dmochowski.

Przyjęcie do klubu przez Komitet Klubu. Głównym jej członkiem jest

1. Nowy lokal - Tw. Zagajna. Kuchnia stwa - oddzielenie kuchnia - Wlozy odde-
lone w osobnej mianownosci. Lentoctwischko at. kowcz. Kuch - Akklamarna
Tw. watare, ie now. jst now. par. aed. parzysty. - Lentoctwischko dzis Kuch -
wspolnie urozniak wst. rntuzi dsi chabliyo.

Post

Kz: Von Markowen
in Gung Huber

Grunia

Tr. driskine (vayeni Komi leba i Komi taba) qo xoshkuni jorichunisi o shata tova
ferminie.

4. Iskreni Razmimo odličje upravnih. Razn. razvijaj. Arhiv je tvoj.

5 - Hylburg gyl. Kometen Utepraja Brichstücken, (Cometene) (Utepraja) Jellatone.

Older ones above 11. - Hyarmaki Bishchayars: 11 ct, Zolens: 11 ct. Puyezim: 11
ct. Jakhobums: 8 ct. 3 at ~~more~~ ~~partly~~

6. Ktohu Kriink. a) Luthbriink. pome yzloa kavitenga - pome yzloa vdy vdy etc

Heinrich Börsch

d. 1. Letort: Permian rajnice in miocenskim gorah znan.

Obeeni, Heiwitsh, Konopacki, Nowicki, Rutkowski, Thandanski,
Lobowski, Raz. —

Intorluani, Piatokruki: Cankochi, Jankubovani, Kotabinski,
Morozov, Torgovinski, Uryinski, Brach, Michalov.

The first of the series is the most important. It is the only one which is not a mere copy of the original. It is the only one which is not a mere copy of the original. It is the only one which is not a mere copy of the original.

The second of the series is the most important. It is the only one which is not a mere copy of the original. It is the only one which is not a mere copy of the original. It is the only one which is not a mere copy of the original.

The third of the series is the most important. It is the only one which is not a mere copy of the original. It is the only one which is not a mere copy of the original. It is the only one which is not a mere copy of the original.

The fourth of the series is the most important. It is the only one which is not a mere copy of the original. It is the only one which is not a mere copy of the original. It is the only one which is not a mere copy of the original.

The fifth of the series is the most important. It is the only one which is not a mere copy of the original. It is the only one which is not a mere copy of the original. It is the only one which is not a mere copy of the original.

The sixth of the series is the most important. It is the only one which is not a mere copy of the original. It is the only one which is not a mere copy of the original. It is the only one which is not a mere copy of the original.

169
PORZĄDEK OBRAD

Hady Naukowej Kasy im. Mianowskiego w sobotę, 28 maja 1927.

/Początek obrad o godz. 5 po poł./

1. Zagajenie Przewodniczącego.
2. Odczytanie protokołu ostatniego posiedzenia H.N.
3. Sprawozdanie Komitetu z działalności Kasy za rok 1926.
4. Wnioski Komisji Rewizyjnej.
5. Wybory Członków Komitetu.
6. Wolne wnioski. *Km. rewizyjnej*

W niedzielę, 29 maja zwiedzenie Kolonji Kasy dla uczonych
w Mładzu nad Świdrem.

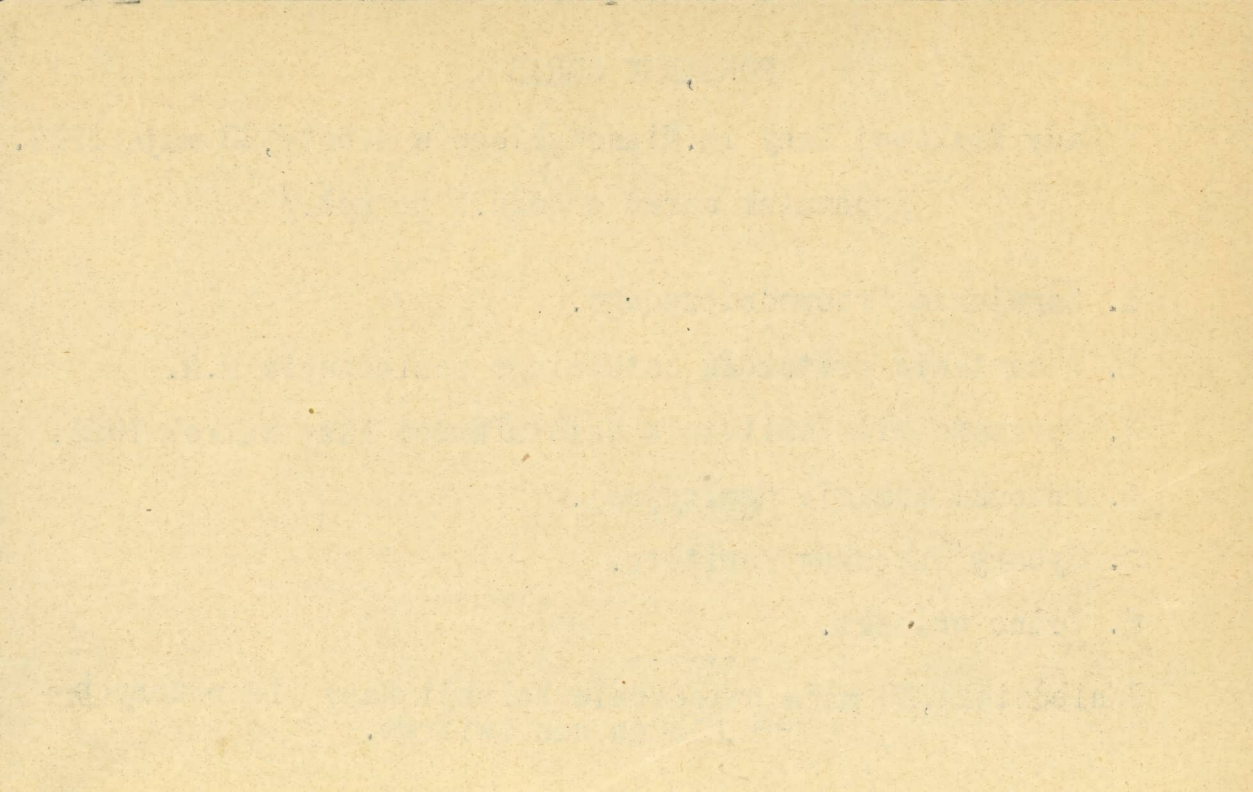
PORZĄDEK OBRAD

Rady Naukowej Kasy im. Mianowskiego w sobotę, 28 maja 1927.

/początek obrad o godz. 5 po poł./

1. Zagajenie Przewodniczącego.
2. Odczytanie protokołu ostatniego posiedzenia R.N.
3. Sprawozdanie Komitetu z działalności Kasy za rok 1926.
4. Wnioski Komisji Rewizyjnej.
5. Wybory Członków Komitetu.
6. Wolne wnioski.

W niedzielę, 29 maja zwiedzenie Kolonji Kasy dla uczonych
w Mładzu nad Świdrem.

Protokół

Posiedzenia Rady Naukowej Kasy im. J. Mianowskiego, które się odbyło w lokalu Kasy w Pałacu Staszica dnia 28. maja 1927 .

Obecni: Członkowie Rady naukowej PP. Heinrich, Konopacki, Nowicki, Rutkowski, Twardowski, Żórawski Kazimierz . - Członkowie Komitetu Kasy PP. Baehr , Białobrzeski, Czubalski, Jakubowski, Kotarbiński, Lutostański, Morozewicz, Porzeziński, Ujejski - nadto P. Michalski.

Posiedzenie otworzył Przewodniczący Rady Naukowej Prof. Twardowski, o godz. 17. minut 20 , podkreślając fakt, że odbywa się ono po raz pierwszy w nowym lokalu Kasy , i zaprosił na sekretarza Prof. M. Konopackiego w zastępstwie nieobecnego Prof. Konstantego Żórawskiego , zajętego egzaminami. Nieobecność swoją usprawiedliwili nadto PP. Huber i Markowski.

1. Przed przystąpieniem do porządku obrad Przewodniczący udziela głosu P. Ujejskiemu, który w imieniu Komitetu Kasy postawił wniosek, aby Profesora Karola Lub^tostańskiego za zasługi położone dla Kasy mianować jej członkiem honorowym. Rada naukowa wniosek ten jednomyślnie wśród oklasków uchwaliła. Prof. Lutostański, dziękując, podnosi zasługi P. Michalskiego.
2. Protokół poprzedniego posiedzenia Rady naukowej z dnia 18. grudnia 1926 odczytano i przyjęto.
3. Prof. Lutostański zdaje sprawę z działalności Kasy w r. 1926 , przyczem zaznacza:
 - a/ zapomóg udzielono w gotówce na sumę 35,560 zł. , w naturze zaś około 30.000 zł.
 - b/ koszta druku wydawnictw wyniosły 86.259 zł.
 - c/ opracowano i przygotowano do druku szereg wydawnictw, jak "Nauki Polskiej" tom VI. i część tomu VII; Poradnika dla samouków wydrukowano tom VI., częściowo też tom VII, inne tomy są w opracowaniu. Rozpoczęto druk wykazu polskich Szkół Akademickich /: Minerwa Polska:/ w dwóch językach . Przeredagowano też dział o Polsce w Minerwie niemieckiej. Również została wydana drukiem ostatnia praca ś.p. Władysława Smoleńskiego wraz z fragmentem pamiętnika Autora i bibliografią jego pism.
 - d/ komitet brał czynny udział w organizacyi międzynarodowego Kongresu prawa autorskiego, odbytego 27.-30 września 1926 w Warszawie, jak też w VI. Zjeździe międzynarodowym Komisji współ-

pracy intelektualnej przy Lidze Narodów. Również uczestniczył w kierownictwie Polskiej Komisji Międzynarodowej Komisji współpracy intelektualnej i Polskiego Biura Uniwersyteckiego.

e/ Komitet brał udział w zarządkie fundacyj na cele naukowe:

1. Benzefa, 2. Zakładów Kórnickich, 3. Instytutu Radowego im. M. Skłodowskiej-Curie.

Co się tyczy spraw finansowych, należy zanotować, że bilans Kasy wskutek zwiększenia się wartości papierów procentowych wzrósł do 815.192 zł. , przyczem dochody wynosiły 352.100 zł. , wydatki zaś 354.602 zł.

Komitet otrzymał też kilka nowych fundacyj.

Zawarta została umowa z Warszawskiem Towarzystwem Naukowem na dalszą poddzierżawę lokali dla Kasy w Pałacu Staszica , przyczem na przystosowanie tych lokali do celów Kasy wydano 70.429 zł.

Komitet Kasy zorganizował II. Zjazd naukowy w Warszawie w dniach 1., 2. i 3. kwietnia 1927. Sprawozdanie z tego Zjazdu zostanie wydane jako osobny tom "Nauki Polskiej".

Kończąc swe sprawozdanie Prof. Lutostański zakomunikował, że Pan Prezydent Rzeczypospolitej zgodził się objąć protektorat nad Kasą.

Powyższe sprawozdanie zostało jednomyślnie przyjęte.

4. Prof. Każ. Żórawski odczytał imieniem Komisji rewizyjnej jej sprawozdanie i wnioski w sprawie udzielenia absolutum Zarządowi Kasy i wyrażenia podziękowania gorącego Panu Kossakowskiemu i jego współpracownikom za wzorowe prowadzenie rachunkowości Instytucji . Wnioski te zostały jednomyślnie przyjęte.

5. Przewodniczący Rady naukowej proponuje wyrażenie wdzięczności Rady naukowej dla Pana Prezydenta Rzeczypospolitej za objęcie protektoratu. Wniosek jednomyślnie przyjęto.

6. Według statutu ustępują z/dnia/21/ grudnia/1926 z Komitetu Panowie Białobrzeski, Świętosławski , Porzeziński i Jakubowski. Przewodniczący zarządził wybory, przyczem do obliczenia głosów zaproszeni zostali p. Nowicki i p. Kotarbiński.

Na jedynastu głosujących otrzymali P. Porzeziński 11 głosów, P. Białobrzeski 11 głosów, Pan Jakubowski 8 głosów i P. Zalewski Jan 11 głosów /: w miejsce P. W. Świętosławskiego:/ , wobec czego wymienieni Panowie zostali wybrani do Komitetu Kasy.

Członkami Komisji rewizyjnej wybrano jednomyślnie ponownie na rok 1927 PP. Kazimierza Żórawskiego, Konstantego Żórawskiego

i Kazimierza Twardowskiego.

7.

Wolne wnioski:

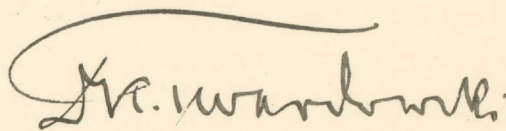
a/ Prof. Lutostański proponuje, aby na przyszłość w związku z posiedzeniami Rady naukowej były wygłaszane referaty naukowe, z czym należałoby połączyć zebrania towarzyskie przedstawicieli nauki w celu bliższego zapoznania się. Na wniosek Przewodniczącego sprawa ta została przekazana Komitetowi Kasy.

b/ Prof. Lutostański podnosi sprawę rozszerzenia składu Rady naukowej przez powołanie przedstawicieli niereprezentowanych w niej uczelni lub towarzystw naukowych.

W dyskusji P. Rutkowski proponuje Uniwersytet lubelski i Towarzystwa naukowe prowincjonalne, jak Toruń. P. Konopacki proponuje Wolną Wszechnicę Polską, P. Lutostański i P. Michalski wymieniają też szereg innych instytucyj, P. Heinrich proponuje Akademię Lekarską i Techniczną, lecz jest przeciwny wciąganiu Puław jako odrębnego typu instytucyj naukowych i w ogóle radzi być ostrożnym, szczególnie o ile chodzi o prowincję. PP. Morozewicz i Twardowski są również za selekcją. P. Kaź. Żórawski stawia wniosek przekazania tej sprawy Komitetowi bez narzucania mu jakichkolwiek wskazówek. Wniosek ten przyjęto.

Na tem posiedzenie zakończono o godz. 19. minut 15.

Sekretarz.

Przewodniczący.

M. VII 921

23

Coronatus = + Ho -
yensis m. - Pens
his to my 40 line.
Falls Kentucky.

Prohibit volume for
ready use

Intentional Program
observed.

Each letter. Kentucky under
spring 22 was at 1/5 21
- 416 921

National Standard
with one in 1000
300,000 in 1000
community - Kentucky
100,000 - White -
census vote 100,000 to
districting by party, a
majority in 100,000

very important. Further police
 power to get him to do so, as
 I am a poor honest man.
 He has been in the state
 of mind, and directed
 all the money. —

Thawed with a little better
 as do some of the things he
 of 4 years ago. (F. L. L. L.)
 Thawed with a little better
 water by the way.

Spencer's name is the
 his address.

Natasha's 2nd year
 2 months ago. (F. L. L. L.)
 1917-1920 - 22 million pounds
 2 million 4 million pounds
 Mary - 50 pounds per year
 his father's wife by the way -
 2 children in production.

Roundup of the road, by the way
 2 Annual meeting of the

4
stavanica - Davorin
trindat natomato, ie
bykto vobone ale byk
bi onovoye. Sadro - chid
ye 2000 vato mial 16
pychytte - komme
dnye de pychommo,
ie ty che by vov is be
glitio i volentio, komy
beda vov vobovio vov
povoye, ale tyche ky ste
vov is o elnye vov
Kt oame vovoye i Pch
ychommo.

komme komme vovoye
2 2.11.921. - (12 vov 1920)
Wuboye i abolutommo.
By dnyov vovoye

Wuboye. 2 komme vovoye
statommo i Pchommo, 9 pch
Pchommo. Lato dnyov
vovoye + vovoye vovoye

Koran 1/2 4/12 9/21 (5)
Navy Head 25
Podiceps erythrorhynchos
Heterosom

Wige large of which we
had but one, 2 pro-
voked 3 humans, also
Wyboron. All from Warsaw
Sudak & near. — Very
Korak, but scarce, by 1/2

Korak very rare but one
Thengut, Tornianorak,
Thornorak

5. VI. 921

7

[illegible]

Wanki wiciu ichnie. - ~~Przyk~~
Przyk. Kwestja w odtworzeniu
niezmiennych bodźców w czasie.
Kwestja Wanki ~~w czasie~~ 24h
nie zmienia w odtworzeniu,
niepoczuwalne były doświadczenia
na tym poziomie. Co do
biom i ich zmiany 24h
i 1 tygodnia. - Thyryk
Kwestja biom. Sub-

stancja. Kwestja biom a d)
Kwestja biom biom biom biom
biom biom biom biom biom
biom biom biom biom biom
biom biom biom biom biom

Wskazania: a) Wskazania
b) Wskazania c) Wskazania
Wskazania Wskazania Wskazania

B Wskazania Wskazania
Wskazania Wskazania
Wskazania Wskazania
Wskazania Wskazania

Foramen: White

VI

at home and abroad - very
rich - for some

Turnstone limestone

Their ends enough of the others: Elbowedness, Round foreheads, Stately
Klammes advantage protect very touching. - Proletariat purity.

To raności Kądzimierz informuje, że Komenda rejonowa nie może się zgodzić i dalsze poszukiwania, aby uzupełnić Komendy rejonowe wyborem dwóch urzędników.

Wij velen bij u in

Let to game throughout the game a continuous interest, extending, ready
work, persistent he trained them in various ways

2) - На основании и изложенной фирмы Конг на выдана. 1911

Korkovani. Winiak udel. foda da prijeto jednomyeslni

rozesu reorganizacji - 1927 - rok 1924

1. *Arctostaphylos* *Urtica* *Lygia*
Arctostaphylos *Urtica* *Lygia*

10. *Stenocarpus* - *Stenocarpus* - *Stenocarpus* 1200
1000

2 pygmaea 1 cat
2 y. white from Pennsylvania

Delegata Związku Polskich Towarzystwa naukowych we Lwowie do Rady naukowej Kasy im. Mianowskiego, Profesora Dra Kazimierza Twardowskiego, z posiedzeń Rady naukowej, odbytych w dniach 4. i 5. czerwca 1921 w lokalu Kasy w Warszawie , Nowy Swiat, 72.

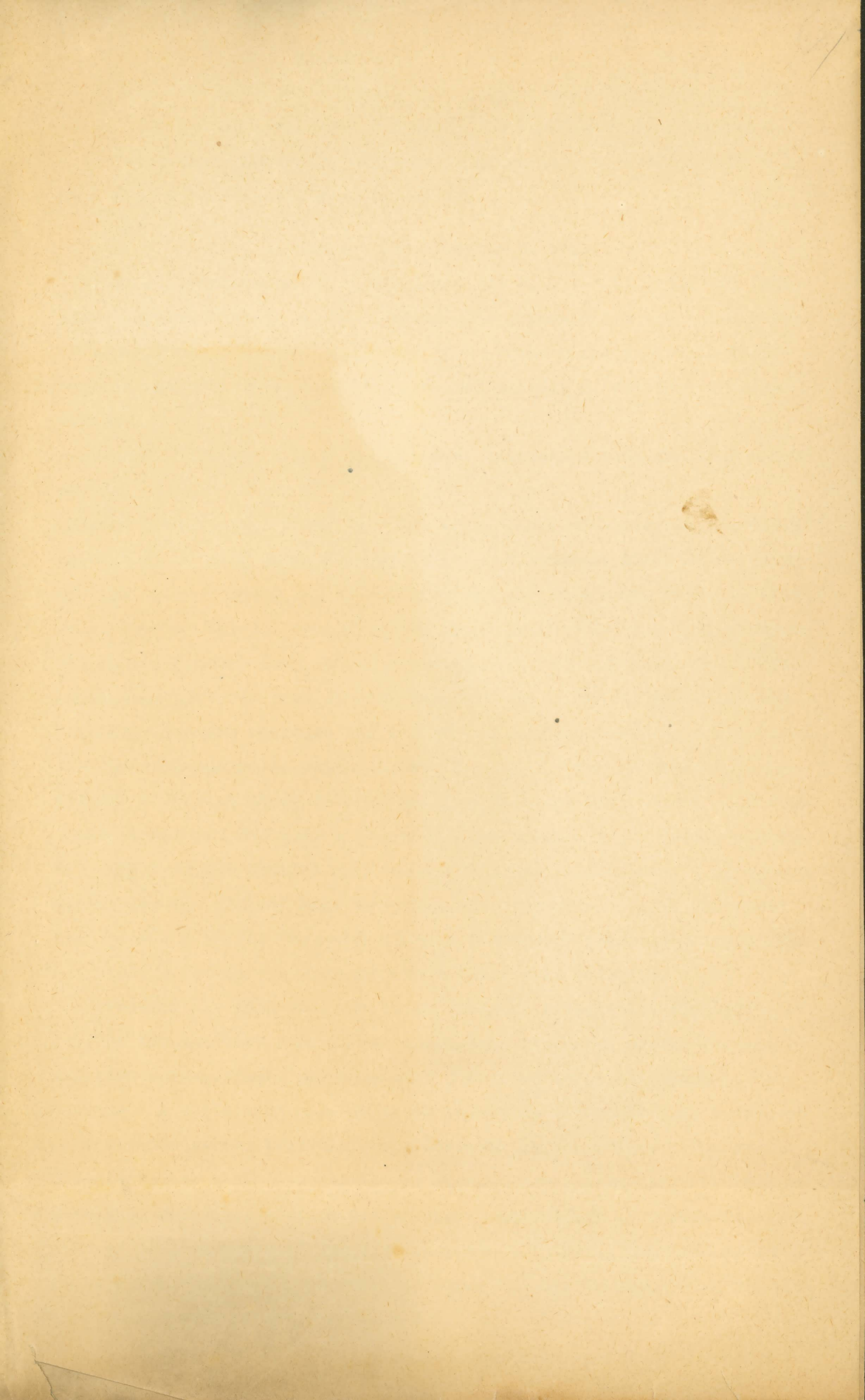
Dnia 4. czerwca 1921 godzina 6. popoł.

Dyrektor Departamentu IV. w Ministerstwie W.R. i O.P. Prof. Df. Kazimierz Żórawski zagaja obrady, poświęcając gorące słowa wspomnienia ś.p. Józefowi Korzeniowskiemu i kreśląc historyczny obraz powstania Kasy - właśnie przed laty czterdziestu. Podnosi zasługi p. Feliksa Kucharzewskiego.

Następnie odczytano i przyjęto protokoł ostatniego zebrania Rady nauko-
wej.

Zastępca Sekretarza Prof. Dr. Tad. Kotarbiński zdaje sprawę z działalności Kasy za czas od 1. stycznia 1920 do 4. czerwca 1921. uzupełniając tym sposobem do ostatniej chwili sprawozdanie drukowane, obejmujące czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1920. Skarbnik p. Józef Natanson przedstawia stan finansowy Kasy, która z końcem roku 1920 wykazała 300,000 ^{Mp.} rzeczywistego deficytu przy 100,000 ^{ow} książkowym deficycie. Od początku roku bieżącego finanse wyraźnie się poprawiają. Dochody wzrosły, a równocześnie zaprowadzono pewne oszczędności. Mimo to wydatki na biuro Kasy będą większe i wyniosą około 360,000 Mp. Własny dochód Kasy wynosi 65,000 Mp, więc pomoc przyjsć musi i przychodzi też z zewnątrz, z darów, subwencyj, ofiar. I tak Sejmiki dały w roku 1921 już 169.000 Mp., z prywatnych darów wpłynęło 443,000 Mp., ze sprzedaży wydawnictw 410,000 Mp. Razem tedy przeszło milion Mp., więc razem w pierwszych pięciu miesiącach roku bieżącego przeszło dwa razy tyle co w całym roku ubiegłym.

W dyskusyi nad sprawozdaniem Prof. Zawadzki ~~przebiegała~~ dora-
dza, by Komitet Kasy zaprowadził gospodarkę finansową ~~nawzór~~ gospodarki
wielkich uniwersytetów amerykańskich, pomnażających swe kapitały fun-
dacyjne i w ogóle swój majątek przez korzyst^{ne}~~anie~~ lokowania ~~y~~ go w różnych
przedsiębiorstwach. Przewodniczący Żórawski zwraca uwagę, że urzeczy-
wistnieniu tej myśli sprzeciwia się statut Kasy. ~~Wskazywa~~^{Rozwija} się bardzo
rozwickła dyskusya, w ciągu której Prof. Lutostański /: Prezes Komitetu
Kasy :/ oświadcza się za ~~wzięciem~~^{wzięciem} tej sprawy pod rozwałę. W
końcu w myśl wywodów P. Żórawskiego uchwalono dla Komitetu Kasy dyrekty-
wę, by sprawę tę rozwałyli przy ewentualnej zmianie statutu. Prof. Twar-
dowski zapytuje dlaczego ~~przekład~~^{przekład} ~~pisną~~^{pisną} ~~świeżego~~^{świeżego} ~~pióra~~^{pióra} ~~z~~^z subwencję na

80
Nr. 973. Dnia 8 czerwca.

Warszawa 1929 roku

Cena Gr. 35.

MYŚL NIEPODLEGŁA

p. 364.

Kto zostaje półpankiem, ten niezawodnie staje się ćwierć człowiekiem.

JÓZEF SZUJSKI.

KOCHA — NIE KOCHA?

„Istniejąca w Warszawie prywatna agencja prasowa pod nazwą Polska agencja publicystyczna (P. A. P.) w komunikacie swym z dn. 25 maja rozesłała wiadomość, powtórzoną przez część prasy codziennej, pochodzącą jakoby ze źródeł dobrze poinformowanych, a dotyczącą decyzji rządu niezwoływania nadzwyczajnej sesji sejmowej przed ferjami letnimi. Polska agencja telegraficzna upoważniona jest do stwierdzenia, że wiadomość podana przez wymienioną agencję prywatną, nie pochodzi ze źródeł miarodajnych”.

Tyle komunikat.

Dowiadujemy się z niego jednej tylko rzeczy realnej. A mianowicie z chwilą, kiedy prof. Bartel wyjechał do Montecantini, ustała także wszechwiedza „współpracowników” z rządowej *Epoki*, którzy podobno wodzą rej w Polskiej agencji pu-

blicystycznej. Fortuna kołem się toczy. Dawniej prof. Bartel ogłaszał w *Epoce* urzędowe komunikaty o tem, że *Głos Prawdy* nie jest organem rządu, obecnie z kolei *Głos Prawdy* drukuje na pierwszej stronie urzędowe stwierdzenie, że p. Wassercug i t. d. utracili kontakt ze „źródłami miarodajnymi”, korzystając ze źródeł, poinformowanych mylnie. To nie zmienia faktu, że Blok bezpartyjny współpracy z rządem jest przedstawiany nadal jako organizacją jednolitą, jak skała, zwartą i precyzyjnie działającą na wszystkich odcinkach, niby przedwojenna armja pruska.

Czy jednakowoż rząd nosi się z zamiarem zwołania sesji nadzwyczajnej?

O tem — na dwoje babka wróży.

Komunikat Polskiej agencji telegraficznej został zredagowany w ten sposób, jakgdyby komuś zależało na tem, by opozycja parlamentarna, która pogodziła się już z myślą o przymusowych ferjach i zaczęła przygotowywać do poważnej pracy podczas jesiennej sesji budżetowej, miała najszersze pole do wolnych domysłów i stawiania najfantastyczniejszych horoskopów: „Widocznie zmieniono kurs, widocznie sejm jest rządowi do czegoś potrzebny”. Temat dociekań rozległy — chociażby na całe lato. Tymczasem z ogłoszonej enuncjacji nawet nie wynika, by rząd wogóle omawiał kwestję zwołania izb ustawodawczych. Poprostu Polska agencja publicystyczna porwała się na „wyjaśnianie” tego, co do czasu miało być niejasne i za to skarcono ją poderwaniem jej autorytetu.

Dla idei odrodzenia parlamentaryzmu polskiego jest rzeczą całkiem obojętną, czy sesja nadzwyczajna odbędzie się, czy nie. Poprawki, wniesione do Konstytucji po zamachu majowym, uzależniają trwanie tej sesji całkowicie od władzy wykonawczej. O żadnem poważnem wystąpieniu, mogącem wpłynąć na losy kraju, mowy być nie może. To też nasi parlamentarzyści, zamiast bawić się w dociekania, czy premier Świtalski pragnie współpracy z przedstawicielstwem narodowem, czy nie, muszą zastanowić się raczej nad tem, co mają powiedzieć premierowi Świtalskiemu, gdy słowa ich będą posiadały wagę, oraz co uczynić, by to ważkie oświadczenie nie przeistoczyło się znowu w zwykłą opozycyjną kakafonję skłóconych między sobą frakcji.

BLOK WSPÓŁPRACY PARLAMENTARNEJ.

Nawiązując do naszych artykułów o konieczności stworzenia Bloku współpracy parlamentarnej, który jedynie mógłby zwycięsko stawić czoło rozwielnionemu w Polsce autokratyzmowi i uchronić kraj przed skutkami rozbitcia żywiołów demokratycznych, anarchją idei i anarchją czynu, gdy autokratyzm ten załamie się kiedyś pod ciężarem własnych błędów, żydowski *Nasz Przegląd* pisze:

„Nas właściwie z p. Niemojewskim nic nie dzieli w omawianej sprawie. Jeżeliśmy wspomnieli o tem, że z dwójga złego społeczeństwo wybiera najmniejsze, to mieliśmy na myśli tylko wybór czasowy, na dalszą zaś metę tak stać się musi, jak przepowiada p. Niemojewski, któremu zresztą wygodniej niż nam wziąć na siebie misję ostrzegającej Kasandry. I jakże potraktowano rozumny i patriotyczny artykuł autora? Prasa partyjna (prawicowa i lewicowa) poprostu go zlekceważyła. Bo partyjnicy lubią operować ogólnikami, ale nie znoszą, gdy ich ktoś przypiera do muru, żądając wyciągnięcia z ich buńczucznych słów logicznego wniosku”.

Dotychczas rzeczywiście tylko dwa pisma polskie, warszawska *Rzeczpospolita*, oraz wychodzący w Inowrocławiu *Dziennik Kujawski*, miały odwagę przerwać blokadę zamilczania wszystkiego, co nie nosi stempla aprobaty partyjnych Synhedrjonów. Wspomniane dzienniki uważają nasz projekt za „bardzo teoretyczny”, przyznają jednak, że „potrzeba tylko kogoś, co by ten projekt umiał i chciał zrealizować”, oraz ubolewają nad tem, że „u nas myśli najczęściej toną w słowach, a w czyn zbyt rzadko się przeradzają”. Tym razem wszelako nie utoną, jeżeli staną się własnością szerokiego ogółu. Myśl Niepodległa jest bowiem wyrazem tych dążeń, które, nie dawszy się zamknąć w ramach oficjalnych dogmatów, zdobywają sobie prawo obywatelstwa przez sankcję powszechności. Polska miała już sposobność oglądania, do czego ją przywiodło zacierzwanie partyjników. Później podziwiała „radosną twórczość” t. zw. mężów opatrznosciowych i zwolenników „silnej ręki” w stylu pp. Romockich i Miedzińskich. Teraz, póki jeszcze czas, musi

zastanowić się nad tem, co czynić, by w chwili decydującej nie być znowu bezwolnem narzędziem zachłannych ambicji i apetytów... Nasze stronnictwa opozycyjne wciąż się łudzą, że powrót rozmaitego śmiecia od żłobu pułkownika Sławka na tyle wzmocni ich szeregi, że w momencie krytycznym będą mogły między sobą stoczyć jeneralny bój o władzę. Ale, po pierwsze, proste obliczenia tych spodziewanych „posiłków” wskazują, że walka musi się skończyć na r e m i s, lub dyktaturą jakiejś potencji trzeciej i nielepszej prawdopodobnie od poprzednich, po drugie zaś, społeczeństwo ma dosyć i tych „zwycięstw” i tych ciągłych eksperymentów. Pragnie rozumnej opieki nad żniwem swego dziesięcioletniego, zbiorowego wysiłku, do którego przyznaje się coraz to inny, naślany przez niebo „cudotwórca”, tudzież zapewnienia dobrej gospodarki w przyszłości pod kontrolą świadomego zbiorowych celów przedstawicielstwa narodowego. Przeto społeczeństwo musi wywrzeć nacisk na partje i stronnictwa, by przestały się bawić w rozwierzgane koniki, które pogania batem, dokąd chce, przygodny woźnica, i przystąpiły wreszcie do poważnej współpracy. Tą drogą, po jakiej kroczą, nie osiągną nic, a tylko skompromitują się do reszty.

SPRAWOZDANIA DZIENNIKÓW Z PROCESU ROTMISTRZA PRĄDZYŃSKIEGO.

W warszawskim sądzie wojskowym odbył się z błyskawiczną, jak na nasze stosunki, szybkością proces przeciwko rotmistrzowi Stefanowi Prądyńskiemu, b. kierownikowi referatu terenów ćwiczebnych, oskarżonemu o żądanie łapówki od plenipotentów majątków Baranowo I i Baranowo II, pp. Ryszarda Pola i Tadeusza Chrzastowskiego za przyspieszenie kupna przez M. S. Wojsk. placów oraz ułatwienie wspomnianym wyżej plenipotentom uzyskania pozwolenia na częściowy wyręb lasów w tych majątkach. Rotmistrza Prądyńskiego aresztowano w dniu 30 kwietnia, dnia 7 maja doręczono mu akt

oskarżenia, a 1 czerwca sprawę już osądzono, skazawszy oskarżonego na ośm miesięcy więzienia i wydalenie z armji.

Proces, jakich wiele zdarza się w każdym kraju. To też nie przywiązywaliśmy do niego szczególnej wagi. Dopiero po ukazaniu się sprawozdań dzienników z przewodu sądowego sprawa nabrała rysów tak swoistych, że opinja publiczna nie może przejść nad nią do porządku.

Kto uważnie przeczyta sprawozdania pism stołecznych, *Kurjera Warszawskiego*, *Kurjera Porannego*, *Gazety Warszawskiej* i *Głosu Prawdy*, oraz skoordynuje je w pewną całość, ten mimowoli odbiera wrażenie, jakgdyby osoba głównego bohatera procesu schodziła na plan dalszy wobec zjawisk, których przygodny czytelnik owego *résumé* nie łatwo może pojąć.

Przedewszystkiem ogólne tło procesu.

Tranzakcja, która przybrała obrót tak niefortunny dla rotmistrza Prądyńskiego, toczyła się między starymi znajomymi, w atmosferze, przypominającej więcej klub towarzyski, niż chłodną sztywność urzędu. Jenerał Burhardt-Bukacki, do roli którego w procesie jeszcze powrócimy, znał plenipotentę Pola od dłuższego czasu i musiały ich łączyć stosunki zażyłe, skoro jenerał udzielał Polowi kilkakrotnie pożyczek grzecznościowych (*Gazeta Warszawska*). Majora Kniaziółuckiego, który złożył raport na rotmistrza Prądyńskiego vice-ministrowi Fabrycemu wskutek zażalenia Pola, łączyła z Polem znajomość „na tle spraw finansowych“ (*Głos Prawdy*). Sprawy nadużyć na poligonie rembertowskim wojskowi omawiają w restauracji podczas śniadania (*Kurjer Warszawski*), przyczem rachunek płaci kelnerowi „cywil“ Pol, a podział kosztów konsumacji uskutecznia z współbiesiadnikami przy pomocy... puszek kawioru (*Głos Prawdy*). Zwyczajny śmiertelnik czyta to wszystko i nie wierzy własnym oczom. Czy ma przed sobą jenerała, majora i rotmistrza, tudzież ministerjalnego kontrahenta, czy też zwaśnionych później sąsiadów z jednego powiatu, którzy dopiero na tydzień przed rozprawą sądową uregulowali własne sprawy (*Gazeta Warszawska*) i nagle przemawiają *ex officio*?

Albo taki incydent.

Podczas procesu sąd przesłuchuje świadka, kapitana żandarmerji Handta, wystawiającego nader ujemne świadectwo

głównemu świadkowi oskarżenia, plenipotentowi Polowi. Kapitan Handt, jak powszechnie wiadomo, był prawą ręką prokuratora Rumińskiego przy zbieraniu poszlak przeciwko generałom, aresztowanym po zamachu majowym. Odegrał zwłaszcza wybitną rolę podczas procesu generała Żymierskiego, przyczem prokuratura nie miała dlań poprostu słów uznania. Teraz wszystko się zmieniło. Prokurator kpt. Chirowski według sprawozdawcy *Kurjera Porannego* nazywa kpt. Handta publicznie „samozwańcem”, który „wbrew swym obowiązkom służbowym przez nikogo nie wzywany i nieproszony” wdaje się nie w swoje rzeczy, przeszkadzając wymiarowi sprawiedliwości. Jeszcze chwila, a dowiemy się, że kpt. Handt popełnił krzywoprzysięstwo... A co będzie, jeżeli znowu kiedykolwiek kpt. Handt wystąpi w charakterze świadka oskarżenia? Czy znowu przemałuujemy jego moralne oblicze, każąc bezapelacyjnie wierzyć jego zeznaniom?

Nas kpt. Handt ni grzeje, ni ziębi. Reprezentuje on jednak honor munduru oficerskiego tak samo, jak kpt. Chirowski. To też konflikt ten musi być w jakiś sposób wyjaśniony dla dobra służby.

Lecz przejdźmy do szczegółów innej natury.

A mianowicie z zeznań świadka Pola, zanotowanych przez *Kurjer Warszawski*, dowiadujemy się, że rotmistrz Prądyński, wymuszający później od niego łapówki, unikał go poza stosunkiem służbowym i odmówił przybycia na śniadanie, na które świadek chciał go zaprosić. Lecz Polowi przyświeca szczęśliwa gwiazda. Wspólny znajomy, generał Burhardt-Bukacki, nie wiedząc nic o powyższym szczególe i interwenjując u rotmistrza Prądyńskiego w sprawie zakupu terenów ćwiczebnych tylko w interesie armji, ma inną kwestję, która wymaga zetknięcia rotm. Prądyńskiego z plenipotentem Polem. Pol wie o jakichś tajemnicach poligonu rembertowskiego, o których powinien dowiedzieć się rotmistrz Prądyński. Spotkanie musi nastąpić w „Polonji”, a nie w Ministerjum, ponieważ generał Burhardt-Bukacki jest na wyjeździe zagranicę i spieszy się. Rotmistrz spełnia życzenie generała, meldując o tem swemu zwierzchnikowi, podpułkownikowi Swarzeńskiemu. Spotkanie następuje wśród okoliczności dość dziwnych. Rot-

mistrz Prądyński, zaproszony przez generała Burhardt-Bukackiego „siedział z początku przy osobnym stole, potem się przysiadł do stolika generalskiego“ (*Głos Prawdy*). Rachunki regulował nie inicjator, lecz plenipotent. I chociaż tematem rozmowy miał być poligon rembertowski, „generał przedstawił rotmistrzowi swego dawnego znajomego Pola, prosząc Prądyńskiego o poparcie dla niego i polecając możliwe przyspieszenie transakcji“ (*Gazeta Warszawska*).

Czy, gdyby nie interwencja generała Burhardt-Bukackiego, nastąpiłoby wogóle zbliżenie między plenipotentem Polem i rotmistrzem Prądyńskim, tak tragiczne dla tego ostatniego?

Oto pytanie, nasuwające się po przeczytaniu sprawozdań wszystkich pism, bez różnicy kierunków i indywidualnych poglądów.

Według zeznań podpułkownika Swarzeńskiego, rotmistrz Prądyński „w sprawie nabycia przez Ministerjum spraw wojсковych terenów ćwiczebnych w niczem nie wykroczył poza swoje kompetencje i działał wedle wskazówek generała Burhardt-Bukackiego“ (*Gazeta Warszawska*).

I mimo wszystko — żądał łapówki...

Sprawozdania dziennikarskie nie są protokołami sądowymi i nie na nich opierają się motywy wyroku. Ale motywy i protokoły sądowe wogóle rzadko przedostają się do wiadomości społeczeństwa i szeroki ogół urabia sobie zdanie o procesach na podstawie tego, co pisze o nich prasa. To też czynniki miarodajne nie powinny bagatelizować tej okoliczności. Proces rotmistrza Prądyńskiego, sam przez się tuzinkowy, oglądany przez pryzmat publikacyj prasowych rzuca tak przykre światło na stosunki, panujące w armji, które po zamachu majowym miały uleść radykalnej zmianie, że trzeba dobrze pomyśleć, co zrobić z tym fantem.

KASA IM. MIANOWSKIEGO

w świetle autoreklamy i w świetle faktów.

W *Kurjerze Warszawskim* z dnia 30 maja wybitny literat i publicysta, p. Adam Grzymała-Siedlecki, zarzucił społeczeństwu, iż zbyt mało interesuje się sprawami nauki polskiej. Jako dowód przytacza ostatnie sprawozdanie Kasy im. Mianowskiego. Kraj o 28 milionach ludności dostarcza zaledwie 468 członków, wspierających instytut popierania nauk! Poza Warszawą tylko dwa miasta b. Kongresówki, Łódź i Dąbrowa Górnicza, idą mu z pomocą, przenoszącą 1.000 złotych! Honor Małopolski ratuje jedynie powiat Nowo-Sądecki, oraz powiat Nadwórzański! Zaś na przestrzeni całej Rzeczypospolitej, znalazły się trzy, wyraźnie trzy gminy wiejskie, Kamieńczyk, Reczaje i Zabrodzie, którym Kasa zawdzięcza subwencje w ogólnej kwocie 90 złotych. Oto, zdaniem p. Adama Grzymały-Siedleckiego, wyraz popierania przez kraj instytucji, stwarzającej mimo to cuda, mogącej się poszczycić „rozrostem działalności”, „wydaniem lub zaaprobowaniem” ponad 50 dzieł z kilkunastu dziedzin wiedzy, udzielającej zapomogi na ratowanie zdrowia uczonym, wspierającej stypendjami młodzież, wypłacającej nagrody za doniosłe prace naukowe...

Adam Grzymała-Siedlecki nie wyprowadza ostatecznych wniosków. Ale daje wyraźnie do zrozumienia w swym artykule, zatytułowanym „Ostatni romantycy, czyli o sprawozdaniu rocznem Kasy im. Mianowskiego”, że gdyby nie nadludzka energia kilku, czy kilkunastu entuzjastów, stanowiących władze naczelne placówki, powołanej do życia przez nieśmiertelną zasługę Tytusa Chałubińskiego, Jakóba Natansona, Stanisława Przysańskiego, Konrada Dobrskiego i Stanisława Kronenberga, „najbogatszy po Akademji umiejętności instytut naukowy” musiałby zmarnieć wskutek skąpstwa i sobkostwa obecnych Polaków.

Zachodzą tedy pytania:

- 1) czy naród polski zasłużył na podobne morały;
- 2) czy wolno z takimi oskarżeniami występować, zbadawszy sprawę jednostronnie i, jak to się mówi, „po łebkach”.

Gdyby Adam Grzymała-Siedlecki zadał sobie trud poznania bolączek Kasy im. Mianowskiego nie tylko z broszurki, którą mu listonosz położył usłużnie na biurku, wiedziałby, że sprawa pozornie przedstawia się jeszcze gorzej, niż sądzi. A mianowicie stawiana przezeń za przykład do naśladownictwa Łódź wypłaciła zasiłek Kasie w roku 1928 właśnie po raz ostatni, na przyszłość jednak zrezygnowała z tego zaszczytu, o czym świadczy pismo magistratu łódzkiego, ogłoszone w Nr. 964 Myśli Niepodległej, z dnia 8 kwietnia r. b. W piśmie owym magistrat łódzki, odpowiadając na pytanie przez nas skierowane, donosi, że subwencji dla Kasy im. Mianowskiego w budżecie na rok administracyjny 1929/30 nie przewidział „tak ze względu na konieczność oszczędności, jak i na upadającą wyraźnie aktywność samej instytucji”.

Gdyby zaś p. Grzymała-Siedlecki poznał bliżej przyczyny tego kroku, musiałby, chcąc nie chcąc, przyznać słuszność magistratowi łódzkiemu, a nie gloryfikowanym przezeń „romantynom” z Kasy, którzy ze swej strony czynią wszystko, by społeczeństwu obrzydzić z sobą współpracę i samej, tak ongi zasłużonej instytucji, odjąć wszelką rację istnienia.

Jeżeli p. Grzymała-Siedleckiego razi fakt, iż Kasa im. Mianowskiego posiada minimalną liczbę członków wspierających, to niechaj wie, że tego pragnie... jej komitet. Kiedy znacznie wcześniej od feljetonisty *Kurjera Warszawskiego* zwróciliśmy uwagę na to anormalne zjawisko, prezes prof. Karol Lutostański oraz sekretarz komitetu prof. Józef Ujejski odpowiedzieli nam w aroganckim, wykrętnym i miejscami poprostu kłamliwym „sprostowaniu”, że „Kasa nigdy, ani przed, ani po wojnie, nie uważała składek członkowskich za główną podstawę swego bytu. Podstawę tę stanowiły przedewszystkiem zapisy i darowizny”. Co więcej, usprawiedliwiano nawet tych „romantyków”, piastujących w Kasie rozmaite godności, którzy zalegali z płaceniem składek, czy też zostali od ich płacenia zwolnieni, rzekomo zgodnie ze statutem, a naprawdę wbrew statutowi — prawem kaduka. Czy według Adama Grzymały-Siedleckiego za ten „kasowy” punkt widzenia również ponosi odpowiedzialność społeczeństwo?

Jak zaś „ostatni romantycy” traktują sprawy zapisów i darowizn, świadczy następujący przykład.

W roku 1925 p. Antoni Birar, właściciel dóbr na Wołyniu, zaofiarował Kasie im. Mianowskiego 5 morgów ziemi w pobliżu stacji Maniewicze na założenie tam domu wypoczynkowego dla polskich uczonych, lub schroniska dla podróżujących badaczy. Jednocześnie znaczny ten obywatel podarował działkę ośmiomorgową Towarzystwu przeciwgruźliczemu w Kowlu. Skutek jest taki, że Towarzystwo przeciwgruźlicze dawno już rozpoczęło budowę sanatorium, gdy tymczasem Kasa im. Mianowskiego nie tylko nie wykorzystała placu, co możnaby ostatecznie tłumaczyć brakiem funduszy, ale do dnia 15 sierpnia 1927 r. (data pobytu w Maniewiczach naszego informatora) nie raczyła nawet wysłać na miejsce delegata celem przejęcia darowizny, co zakrawa na nonszalancję i karygodny brak dbałości o majątek instytucji społecznej ze strony jej organów nadzorczych. Od tej pory nic się prawdopodobnie nie zmieniło, gdyż w sprawozdaniach Kasy za rok 1926 i 1927 (wydanem w 1928 r.) o przejęciu darowizny p. Birara niema żadnej wzmianki.

Hojny ofiarodawca działał zapewne pod wrażeniem apelu Stefana Żeromskiego, który w 1925 r. napisał broszurę „Sprawa Kasy im. Mianowskiego”, wzywając zamożniejszych rodaków do wspierania „centralnej instytucji organizacyjno-naukowej pierwszorzędnej doniosłości”. Wyraził przytem gotowość ułatwienia Kasie otrzymania budulca od ziemian okolicznych i sam zadeklarował dodatkową ofiarę w postaci drzewa, gdyby tego zaszła potrzeba. Później o zlekceważeniu swego daru wyrażał się ze źle utajoną goryczą.

To też, jeżeli Kasa im. Mianowskiego wykazuje jeszcze jakąkolwiek działalność na polu wydawniczym, reklamowaną w sprawozdaniach dorocznych i w prasie, nie jest bynajmniej zasługą zaspanych, chociaż wiele mniemających o sobie „romantyków” z komitetu, lecz skutkiem wydatnych zasiłków rządowych. Panowie Lutostański i Ujejski uważają taki stan za naturalny, przypisując rządowi „obowiązek udzielania zapomóg Kasie, której funkcji organizacyjno-naukowych na terenie krajowym oraz międzynarodowym nie może objąć żaden wydział

Ministerstwa", tudzież uważając, że „poza ogólnymi względami, Kasa posiada szczególny tytuł do pomocy ze względu na znajdującą się dotychczas w ręku rządu sprawę uregulowania pretensji Kasy do terenów naftowych na Kaukazie”. Lecz rządy polskie uczyniły ze swej strony wszystko, co było w ich mocy, aby słusznym pretensjom Kasy stało się zadość. W roku 1923 doszło nawet do ostrego konfliktu z rządem bolszewickim na tle noty ministra spraw zagranicznych, Marjana Seydy, w której ten ostatni postawił między innymi, jako *sine qua non* uznania przez Polskę zjednoczonego Związku socjalistycznych republik sowieckich, rozwiązanie przez Moskwę „w sposób zadowalniający sprawę dwóch instytucji polskich w Warszawie, posiadających dobra w Rosji: Kasy Mianowskiego i Towarzystwa Dobroczynności”. Aby jednak do tego zmusić bolszewików, trzeba by im chyba wypowiedzieć wojnę. Żadnych więc z tego tytułu praw do szczególnego uprzywilejowania przez rząd polski Kasa im. Mianowskiego rościć nie może. Co się zaś tyczy „funkcji organizacyjno-naukowych”, to każdej chwili może je przejąć krakowska Akademia Umiejętności, niemniej kompetentna, a tysiąc razy lepiej administrowana.

Cały bowiem wysiłek obecnego komitetu Kasy im. Mianowskiego zmierza nie ku temu, aby odciążyć rząd i pobudzić do ofiarności na cele naukowe szerokie warstwy społeczne, jak sądzi, w najlepszej zresztą wierze, Adam Grzymała-Siedlecki, ale w kierunku wręcz przeciwnym. By zapewnić Kasie dopływ nowych członków i zachęcić do większej ofiarności organizacje publiczne i samorządowe, trzeba zmienić przede wszystkim przestarzały statut, zawierający wierutne nonsensy. Obecnie członek wspierający jest parjasem, który zobowiązuje się do płacenia składek, nie posiadając wzamian żadnych praw. Członkami rady naukowej i komisji rewizyjnej są jedni i ci sami ludzie, którzy, wybierając władzę rządzącą, czyli komitet, a więc darząc ją poniekąd zaufaniem na kredyt, nie mogą siłą rzeczy bez uszczuplenia własnej powagi, odnosić się z należytyim krytycyzmem do jego działalności. W tych warunkach komitet przeistacza się w zwierzchność autokratyczną, przez nikogo w gruncie rzeczy nie kontrolowaną i nie poczuwającą się do odpowiedzialności przed nikim. Na ostrzeżenie

prasy, podyktowane najlepszymi intencjami, odpowiada się byle bzdurstwem, lub wogóle się nie odpowiada. Memorjały członków wspierających idą poprostu do kosza, albo też ich autorom radzi się ironicznie kierować je do... kancelarii prezydenta Rzeczypospolitej. Nawet personelowi biurowemu Kasy odmawia się prawa głosu w sprawach fachowych, o których profesorski „romantyzm” niema zielonego pojęcia. W roku 1927 musiała się podać do dymisji kierowniczka biura, p. Borkowska, którą przeniesiono na inne stanowisko za to, że energicznie oponowała przeciwko nazbyt już widocznej ignorancji czynników decydujących w dziedzinie finansowania wydawnictw. Kiedy zaś w maju roku bieżącego członek wspierający Kasy, p. Franciszek Nowicki, ośmielił się przełamać chiński mur, zbudowany przez komitetowych samowładców między zwykłymi śmiertelnikami, a instancją nadzorczą i złożył prezesowi rady naukowej tudzież w jednej osobie członkowi komisji rewizyjnej, prof. Kazimierzowi Twardowskiemu, obszerny memoriał o konieczności reform, bez których Kasa z żelazną konsekwencją chylić się musi do upadku, prof. Kaz. Twardowski wymówił się... brakiem czasu i polecił sobie przesłać ów memoriał wraz z załącznikami do Lwowa. Natomiast znalazł czas na wysłuchanie prof. Lutostańskiego, który w jego obecności odezwał się o p. Nowickim w sposób wysoce niewłaściwy.

Druk memoriału p. Nowickiego p. t. „Działalność Kasy im. Mianowskiego w cyfrach i ogólnych uwagach” rozpoczniemy w jednym z najbliższych numerów Myśli Niepodległej.

Ale już dzisiaj dla każdego, kto zadał sobie trud przestudjowania sprawy, jest widoczne, że Kasa stoi nad brzegiem przepaści. Obecny komitet nie chce dopuścić do żadnych zmian, mogących polepszyć jej byt materialny, ukrywa przed społeczeństwem wszystko, co na korzyść takich reform przemawia i tylko zazdrośnie strzeże swego przywileju, wolnego od wszelkiej kontroli administrowania manną, która sama spada z nieba. Nie przemawia przez nas żadne uprzedzenie, a tembardziej animozja osobista. Kiedy przed kilku laty pewne dzienniki rozpoczęły kampanję przeciw prof. Ujejskiemu, naszym zdaniem niesłuszną, wystąpiliśmy w jego obronie. Oddaliśmy również hołd należny prof. Lutostańskiemu za jego oby-

watelskie stanowisko podczas dochodzeń w sprawie nadużyć w Kórniku, chociaż prof. Lutostański później bardzo złagodził, pozwoliwszy na to, że jego zarzuty, częstokroć natury kryminalnej, zostały zatuszowane. W każdym razie sprawozdanie, będące owocem jego obywatelskich trudów, przechowujemy z należnym pietyzmem w biurku redakcyjnym. Może jeszcze się przyda... Niestety, prof. Ujejski i Lutostański należą do tej kategorii działaczy, którzy chętnie przyjmują wawrzyny i surowo kontrolują innych, ale w stosunku do siebie nie uznają najprzyjaźniej usposobionej krytyki. Wskutek tego więcej przynieśli Kasie im. Mianowskiego szkody, niż pożytku.

Na to nie pomoże ani autoreklama sprawozdawcza, ani obciążanie niepopęlnionemi winami społeczeństwa przez Adama Grzymałę-Siedleckiego.

ANEKS.

Wymieniony w artykule „Tri-ergon sanacyjny, czyli żałosna historia nawróconych” (Nr. 972 Myśli Niepodległej) pan Siedlecki zajmował podówczas stanowisko naczelnika wydziału bezpieczeństwa Ministerjum spraw wewnętrznych.

Pan Hładki — również z Ministerjum spraw wewnętrznych.

Porucznik Jan de Rosset pracował w Komisarjacie rządu m. st. Warszawy.

DRZAZGI CHEŁMSKIE.

Polska agencja telegraficzna rozesłała dziennikom komunikat treści następującej:

„W uzupełnieniu komunikatu Ministerjum komunikacji o przesłaniu do ministra sprawiedliwości sprawy budowy gma-

chów dyrekcji kolejowej w Chełmie, Ministerjum sprawiedliwości podaje do wiadomości, że sprawa ta została bezpośrednio skierowana do prokuratora sądu apelacyjnego w Lublinie. Na wniosek prokuratora sąd wydelegował do przeprowadzenia śledztwa w tej sprawie sędziego apelacyjnego do spraw wyjątkowego znaczenia w Lublinie, który niezwłocznie rozpoczął czynności śledcze”.

Należy żywić nadzieję, że sąd lubelski nie wznowi tradycji sądu okręgowego wileńskiego, który ongi badał akty głośnej sprawy Emila Landsberga i towarzyszy przez dwa lata zgórą, zaś do przesłuchania świadków przystąpił dopiero wówczas, gdy nawet członkom komisji nadzwyczajnej, badającej nadużycie w Dyrekcji kolejowej wileńskiej, większość szczegółów uleciała z pamięci. Redaktora Niemojewskiego, który we własnych procesach, wytoczonych przez Landsberga, kilkanaście razy przeprowadził dowód prawdy, przesłuchiowano już po przewrocie majowym, pytając o szczegóły, ustalone od dawien dawna przez śledztwo. Podobnie miała się rzecz z innymi świadkami. Ledwie jednak zdążyliśmy wskazać sędziemu śledczemu numery spraw, butwiejących w archiwach, gdy wśród najbliższego otoczenia pośła Romockiego powstała idea powołania p. Emila Landsberga na stanowisko jeneralnego dyrektora projektowanego przedsiębiorstwa „Polskie koleje państwowe”, a sprawa wileńska została nagle umorzona.

W Warszawie znowu dziwnie odwleka się proces p. p. Erbsteina i Marszałka, uczestników niemniej głośnej afery skazanego przez sąd wojskowy komandora Bartoszewicza-Stachowskiego. Z początku tłumaczono zwłokę tem, że akty procesu zostały ześrodkowane w rękach wojskowych władz śledczych z powodu dochodzeń przeciwko głównemu oskarżonemu. Później podobno bardzo długo redagowano motywy wyroku. Czem wszelako tłumaczy się odkładanie rozprawy teraz, gdy tamtym formalnościom stało się zadość? Śledztwo trwa już zgórą cztery lata i nic nie zapowiada, aby się kiedykolwiek skończyło.

W Nr. 972 Myśli Niepodległej, pisaliśmy o dochodzeniach w sprawie dostaw drzewa dla Dyrekcji kolejowej radomskiej

przez pana Jaroszewicza. Nie załatwiono jej definitywnie w ciągu coś pięciu, czy sześciu lat.

*

W związku z powołaniem Nadzwyczajnej komisji śledczej sejmku dla zbadania polityki zakupu podkładów kolejowych, która pod przewodnictwem posła Hausnera (P. P. S.) zbiera się i jakoś zebrać się nie może, zwraca uwagę pewien szczegół wysoce charakterystyczny. Oto jeszcze przed Świątami Wielkanocnymi poseł Adam Kuryłowicz, również członek P. P. S., referując na posiedzeniu komisji komunikacyjnej wniosek o wyłonienie komisji nadzwyczajnej, celem zbadania sprawy budowy gmachów Dyrekcji kolejowej w Chełmie, wypowiedział się za odroczeniem wniosku, gdyż, jak mówił, „sprawa ta nie jest jeszcze dostatecznie wyjaśniona”. Okazuje się jednak, że sprawa nie przedstawiała już żadnej wątpliwości, przynajmniej dla Polskiej partii socjalistycznej, której organ naczelny *Robotnik* na pierwszą wieść o waleniu się gmachów w Chełmie, sygnął jak z rękawa rewelacjami, kompromitującymi w najwyższym stopniu posła Romockiego, tudzież departament V-ty budowy Ministerjum komunikacji. Takie „objawienia” nie przychodzą z dnia na dzień... Komisja zdezorientowana niespodziewaną propozycją, wniosek posła Kuryłowicza uchwaliła, a tem samem sprawę powołania komisji pogrzebano, gdyż działo się to w ostatnim dniu sesji budżetowej. Projektodawca wniosku powołania komisji nadzwyczajnej, poseł Kapełiński, postawił wniosek po porozumieniu się uprzedniem z posłem Kuryłowiczem.

Posel Kuryłowicz reprezentuje często wobec Ministerjum komunikacji związek zawodowy kolejarzy-socjalistów, biorąc udział w rozmaitych pertraktacjach i związanych z nimi targach. Czasami bywa nastrojony bardzo opozycyjnie. Wszelako tym razem oddał wielką przysługę inżynierowi Ciechanowickiemu, dla którego sprawa chełmska była do tego stopnia „wyjaśniona”, iż z jego polecenia przyznano przed samymi świętami Wielkiej Nocy specjalną „remunercję” dla kierownictwa robót w Chełmie.

Teraz znowu metodą odwlekania obrad innej komisji przejął się poseł Hausner.

Czyżby również na wniosek posła Kuryłowicza?

TREŚĆ Nr. 972: Kocha — nie kocha?, 353. — Blok współpracy parlamentarnej, 355. — Sprawozdania dzienników z procesu rotmistrza Prądzyńskiego, 356. — Kasa im. Mianowskiego w świetle autoreklamy i w świetle faktów, 360. — Aneks, 365. — Drzazgi chełmskie, 365.

OD ADMINISTRACJI.

Prosimy Szan. Prenumeratorów o wpłacanie prenumeraty na kwartał III-ci 1929 roku.

Sekretariat Redakcji niszczy bez czytania wszystkie listy i wiadomości anonimowe, nieopatrzone sprawdzalnym podpisem i dokładnym adresem. Redakcja żadnych rękopisów nie zwraca.

Sekretarz Redakcji przyjmuje od 5—6 popoł. prócz niedziel i świąt. Wejście frontowe.

MYŚL NIEPODLEGŁA.

Warunki przedpłaty w Warszawie i w kraju kwartalnie 4 zł. 20 gr., półrocznie 8 zł. 40 gr., rocznie 16 zł. 80 gr. Zagranicą kwartalnie 7 zł., półrocznie 14 zł., rocznie 28 zł. Cena oddzielnego zeszytu 35 gr. Zmiana adresu 35 gr. Konto czekowe w Pocz. Kasie Oszczęd. Nr. 542. Administracja w podwórzu na drugim piętrze otwarta od 10 — 4 popoł.

Adres Redakcji i Administracji: Wilcza 35 m. 5
Telefon Nr. 190-70.

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny: ADAM NIEMOJEWSKI

Druk W. Kowalewskiego, Warszawa, Piękna 15.

Str. 36. „Sprawa Klasy im. Mianowskiego?”

70 - 929 - 1/2

Nr. 953 Dnia 19 stycznia.

Warszawa 1929 roku

Cena Gr. 35.

MYŚL NIEPODLEGŁA

Najuczciwsze szukanie zwycięstwa,
dobrodziejstwy dobrodziejstwa chceć
zwyciężyć.

ŁUKASZ GÓRNICKI,

Rzecz o dobrodziejstwach.

WYŚCIG W CZARNYCH GÓRACH.

Senat głosami członków Bezpartyjnego bloku współpracy z rządem oraz kokietującej t. zw. sfery miarodajne Chrześcijańskiej demokracji uchwalił wniosek „zapowiedzi zmian” w postanowieniu sejmu, które odracza na rok wykonanie dekretu o ustroju sądownictwa. Podczas dyskusji zarysowały się wśród senatorów tylko dwa poglądy. Jedni bezwzględnie chwalili dekret, inni, podobnie jak większość poselska, ujawniali jego wady, obracające w niwecz niezawisłość sędziowską. Jakież tedy zmiany do decyzji odraczającej mogą zgłosić zwolennicy natychmiastowego wprowadzenia dekretu w życie? Ale gdyby frakcje rządowe, idąc drogą prostą, projekt odroczenia odrzuciły, sejm miałby ręce rozwiązane i sprawę załatwił definitely. To też senator adwokat Stefan Perzyński, wysuwa-

jąc koncepcję „zapowiedzi zmian”, wcale nie ukrywał, że przemawiają przezeń względy nietyle natury prawniczej, co czysto administracyjny utylitaryzm. Spełniając życzenie ministra sprawiedliwości Cara, który na posiedzeniu senackiej komisji prawniczej oświadczył, iż „nie widzi żadnych przeszkód, by senat skorzystał z uprawnień, jakie mu służą z mocy ust. 2 art. 35 Konstytucji”, chciano, zgodnie ze szczerem wynurzeniem senatora Perzyńskiego, uzyskać 30-dniowy termin zwłoki. Przez ten czas „współpraca” zastanawiać się będzie, co czynić dalej, zaś minister Car — pogłębiać „fakt dokonany”, czyli realizować zakwestjonowaną ustawę.

Niepodobna odmówić polotu temu „konstytucyjnemu” wykwitowaniu sejmu z jego konstytucyjnych prerogatyw. Obecnie mamy sesję budżetową, której bez jawnego pogwałcenia praw zasadniczych nie sposób przerwać, ani odroczyć. Lecz izby ustawodawcze muszą załatwić budżet w czasie ściśle określonym, poczem kwestja zaaplikowania im przymusowych rekreacji nie przedstawia żadnych trudności. Wtedy senator Perzyński, broniąc dekretu, nie będzie musiał odwoływać się do twierdzeń tak ryzykownych, jak to, że „ustawa początkowo nie wywołała poważnych sprzeciwów, dopiero w ostatnich tygodniach dla nieznanych powodów”, a władza wykonawcza będzie miała ręce rozwiązane.

Ale jest to raczej polot reżysera, inscenizującego ciekawy film na tle obyczajowem, aniżeli jurysty, który dąży do ugruntowania w państwie zasad praworządności.

Niedawno w kinematografach stołecznych wyświetlano obraz z życia amerykańskich poszukiwaczy złota. Na wieść o odkryciu nieprzebranych skarbów wyrusza ku „Black Hills”, czyli Czarnym Górcom, wyprawa współczesnych Argonautów, zwalczając straszliwe przeszkody, mrąc głód, znosząc trudy niesłychane. Lecz im bliżej celu, tem bardziej uniemożliwia wspólny pochód i wspólną walkę z przeciwnościami stepu gorączka z bogacenia się jednych kosztem drugich. Jak dokonać sprawiedliwego podziału terenów, kryjących obok drogiego kruszcu — jałowe granity? Wreszcie pryskają ostatnie więzy społeczne. Minerzy postanawiają rozstrzygnąć spór wyścigiem: kto pierwszy stanie u mety, zatknąwszy swój znak na

złotodajnych polach, ten będzie wybranem losu. Rozpoczyna się tedy pogoń szalona, bezwzględna, dzika, w której człowiek człowiekowi jest wielkiem, przyjaciel przyjacielowi Judaszem, współzawodnik współzawodnikowi wyzbytym ze wszelkich rycerskich skrupułów wrogiem. Wozy najeżdżają na siebie, jeźdźcy zbijają się w niesamowite kłębowisko. Kto połamie koła sąsiadowi, ten zdobywa szansę... Kto rumakowi towarzysza podetnie pęciny, zostanie bohaterem pieśni zwycięskiej... A kto podstępem wystrychnie bliźniego na dudka, zdobędzie sławę Ulisesa. Ogłoszono moratorium codziennej moralności. Więc byle prędzej. Byle naprzód!

Otóż rozgrywający się obecnie na polu parlamentarnem „spór o kompetencje” przypomina chwilami taki amerykański wyścig w Czarnych Górach, naturalnie z pewnemi europejskimi modyfikacjami. Prozaiczne podstawianie nóg zastąpiono przez bardziej skomplikowane, oraz nie pozbawiono swoistej poezji zastawianie „konstytucyjnych” pułapek i „regulaminowych” potrzasków. Niemniej przeto istota gry jest ta sama. Kiedy w roku ubiegłym sejm chciał przystąpić do rozważania dekretów, ogłoszonych na zasadzie pełnomocnictw nadzwyczajnych, Bezpartyjny blok współpracy z rządem rozpoczął, jak na komendę, obstrukcję we wszystkich niemal sejmowych komisjach. Później sesję sejmową zamknięto, a następną, zwołano w terminie możliwie najpóźniejszym. Teraz znowu zapowiada się „zmiany” w uchwale odraczającej, będąc przeciwnikiem samego odroczenia i rozdiera szaty nad tem, że zastrzeżenia przeciwko dekretowi o ustroju sądownictwa podniesiono w ostatnim momencie „dla nieznanych powodów”. Tymczasem owe powody wałkuje prasa już od dwunastu miesięcy, walne zebranie warszawskiej Izby adwokackiej podjęło je jeszcze w kwietniu roku ubiegłego, a posłowie omówili już podczas wiosennej dyskusji nad budżetem Ministerjum sprawiedliwości. Nie chodzi więc tutaj o dobór argumentów, tylko o wygranę na czasie, postawienie na swoim, przeforsowanie w sposób czysto mechaniczny tezy, której słuszności nie bardzo nawet wysilano się bronić w dyskusji merytorycznej.

SPRAWA KASY IM. MIANOWSKIEGO.

Obchód pięćdziesiątej rocznicy zgonu rektora Szkoły Głównej, prof. dr. Józefa Mianowskiego, oraz wspiane przemówienie, jakie z tej racji wygłosił na nabożeństwie w kościele o. o. Jezuitów ks. prałat dr. Marcei Nowakowski, zainteresują niewątpliwie patriotyczny ogół losami instytucji, stworzonej dla uczczenia pamięci tego wielkiego uczonego i zasłużonego Polaka. Jest nią „Kasa imienia Mianowskiego”, założona w r. 1881 dzięki inicjatywie Tytusa Chałubińskiego, Jakóba Natansona, Stanisława Przysańskiego, Konrada Dobrskiego i Stanisława Kronenberga celem niesienia pomocy osobom, tudzież zespołom, pracującym na polu naukowem.

Stoimy wobec niezaprzecznego, a zarazem smutnego nad wyraz zjawiska: Kasa, która przetrwała zwycięsko czasy zaborców, tak wrogo traktujących naukę polską, obecnie zdecydowanie chyli się do upadku.

Już przed czterema laty znakomity powieściopisarz Stefan Żeromski spostrzegł to i omówił w specjalnie wydanej broszurze. A jednak w porównaniu z sytuacją obecną, Kasa przeżywała podówczas swój „złoty wiek”.

Oto kilka danych statystycznych:

W roku 1925 ogólny przychód bez zapomóg rządowych wynosił 48.533 zł. 73 gr. W roku 1926 zanotowano 45.125 zł. 18 gr., a rok 1927 przyniósł już tylko 38.485 zł. 49 gr.!

Ofiary zbiorowe i ofiary osób prywatnych na rzecz Kasy w 1925 r. przyniosły 11.655 zł. 48 gr. W 1926 r. — 7.902 zł. 53 gr., zaś w 1927 r. ledwie 5.428 zł. 88 gr.

Składki członków dożywotnich w r. 1925 dały 3.965 zł. W 1926 r. — 1.375 zł. W 1927 — 1.150 zł.

Składki członków popierających w 1925 r. — 7.913 zł. 05 gr., w 1926 r. — 4.498 zł. 20 gr. W r. 1927 daje się zauważyć pewna zwyzka: 4.806 zł. 45 gr.

Za to liczba członków popierających maleje w sposób zaskakujący. W 1925 r. było ich 1.420. W roku 1927 ilość ta spadła do 483 osób.

Sejmiki złożyły w r. 1925 ofiar na sumę 5.402 zł. 50 gr.,

magistraty — 20.394 zł. 67 gr., gminy — 104 zł. 03 gr., ogółem 25.901 zł. 20 gr. W r. 1927 pozycja niniejsza nie wykazuje większej zmiany na gorsze (25.617 zł. 50 gr.), niemniej przeto i tutaj przyszłość przedstawia się nader pesymistycznie. A mianowicie dochodzą nas słuchy, że magistrat łódzki, który w roku 1927 obniżył subwencję wypłacaną Kasie do 1.250 zł., nosi się z zamiarem skreślenia i tej, tak nikłej zapomogi!

W tych warunkach „Kasa imienia Mianowskiego” istnieje, a właściwie wegetuje w przedśmiertnym letargu jedynie dzięki zasiłkom rządowym. Wyniosły one w roku 1927 sumę 156.950 złotych, przewyższając czterokrotnie jej przychód z innych źródeł. Ale przez to samo staje się ona niejako ekspozyturą rządową, czcigodnym emerytom na skarbowem dożywociu i jako taka traci poprostu rację bytu. Nie reprezentując samorządnej ofiarności społeczeństwa na cele naukowe, mogłaby być każdej chwili całkowicie zastąpiona przez odpowiedni wydział Ministerjum wyznań religijnych i oświecenia publicznego. Zamiast bowiem pomagać rządowi, staje się dlań jeszcze jedną kulą u nogi. Toż w tym samym krytycznym r. 1927 Ministerjum oświaty z własnej szkatuły wydało 404.000 zł. na zasiłki dla wydawnictw naukowych, nie licząc subwencji, udzielonych instytutom badawczym, stacjom, pracownikom...

A jednak instytucja taka powinna egzystować i działać samoistnie. Etatyzm naukowy pociąga za sobą często skutki niemniej ujemne od etatyzmu przemysłowego.

Jakie więc są przyczyny tej anomalji?

Stefan Żeromski szukał ich w obojętności zamożnego ogółu, gromiąc świat bogaczy:

„Kilku magnatów polskich mogłoby bez uszczerbku dla swych fortun postawić Kasę im. Mianowskiego na najwyższym poziomie, na takim poziomie, jakiby dziś zajmowała, gdyby dar jednego tylko inżyniera nie został przez państwo ościenne skonfiskowany¹⁾. Nie budzą się w żadnym z nich ambicje przodków, którzy instytucje naukowe niegdyś stwarzali. Wola oni czekać cierpliwie na swoją kolej, aż im nieubłagany na nieubłaganych sąd i wyrok losu, ślepa zemsta grubego i sproś-

¹⁾ Źródła naftowe na Kaukazie.

nego Marchołta wydrze, zniszczy i podepce bogactwa ze skąpstwem zamykane, jak to już zdarzyło tu i tam poza granicami tej dziedziny nanowo złotego egoizmu, aż ich wyzuje z dziedzictwa, którego używać po chrześcijańsku, w myśl przepisów anielskiego doktora chrześcijaństwa, nie umieli, aż ich nanowo rozmicie i rozproszy poza granice ojczyzny”.

Istotnie. Nasze możnowładztwo częściej może się poszczycić niebywałem sobkostwem, aniżeli altruizmem założycieli Fundacji kórnickiej. Lecz Żeromski, chcąc zawstydzić arystokratów, pisze, iż apel Kasy „dotarł już do zrozumienia sejmików, wywołał opodatkowanie się grom nauczycielskich, rozbudził ofiarność wśród uczniów, poruszył firmy handlowe...” A to zakrawa na ironję wobec cyfr podanych wyżej.

Wykazy szczegółowe również nie upoważniają do superlatywów.

Na 14.776 nauczycieli i nauczycielek, oraz 215.470 uczniów i uczennic szkół średnich, sprawozdanie Kasy im. Mianowskiego za 1927 r. wymienia zaledwie trzy średnie zakłady naukowe, które wystąpiły z zasiłkiem: Gimnazjum A. Mickiewicza w Grodnie, Gimnazjum Arciszowej w Lublinie, tudzież klasę VII-mą Gimnazjum żeńskiego w Grudziądzu. Pospieszyli również z ofiarami: Akademickie koło przyrodników Uniwersytetu Jana Kazimierza, oraz asystenci wydziałów filozoficznego i matematyczno-przyrodniczego Uniwersytetu w Poznaniu. Poważniejsze zainteresowanie handlu i przemysłu sprawami Kasy ujawniły w okresie sprawozdawczym: Polska dyrekcja ubezpieczeń wzajemnych w Warszawie, Tomaszowska fabryka sztucznego jedwabiu i Rada zjazdu przemysłowców górniczych. A zatem w dwa lata po wydaniu broszury Żeromskiego rzekome zrozumienie doniosłości Kasy przez „demokrację” okazało się ogniem słomianym — jeśli wogóle istniało.

I trudno dziwić się temu, zważywszy, że nawet środowiska naukowe, dla których pamięć Mianowskiego jest szczególnie droga, dość obojętnie traktują instytucję jego imienia.

Na 231 wykładowców Uniwersytetu warszawskiego członkami Kasy jest zaledwie ośmnastu. Z tego na wydział lekarski (Mianowski był lekarzem) wypada trzech przy 4-ech profesor-

rach honorowych, 20-stu zwyczajnych, 3-ech nadzwyczajnych, 31 docentach i 6-ciu prof. wykładów zleconych.

Powiemy więcej. Na 27 członków Komitetu Kasy im. Mianowskiego oraz Rady naukowej zaledwie sześciu jest jej członkami rzeczywistymi, płacąc składki. Wielką konsternację wywołał gest pewnego obywatela, który postanowił w ten sposób uczcić dziesięciolecie niepodległości Polski, iż co miesiąc przekazuje 10 zł. na fundusz zaległości kasowych matadorów, ponieważ według jego rozumienia „osoby, stojące u steru, tembardziej powinny wypełniać podstawowe obowiązki członkowskie”.

To też winą za ciężkie położenie Kasy im. Mianowskiego trudno obarczać litylko społeczeństwo.

Ogół nasz udowodnił niejednokrotnie, iż potrafi pod względem ofiarności na cele publiczne współzawodniczyć z niejednym narodem zachodnio-europejskim. Niestety, nie uczyniono dotąd nic, a w każdym razie bardzo mało, by ogół ten przyciągnąć do Kasy, zaznajomić z jej zadaniami, natchnąć zapalem dla owych zadań. Już fakt, że inicjatywa obchodu ku czci Mianowskiego wyszła od osoby prywatnej i była urzeczywistniona przez inne Towarzystwo, które dopiero pociągnęło za sobą kierowników Kasy, świadczy o dziwnej nieruchawości tych ostatnich. Kilka broszurek agitacyjnych nie zastąpi akcji systematycznej i planowej. Aby zapewnić sobie poparcie mas, trzeba przede wszystkim zdemokratyzować przestarzały statut, oraz odpowiednio obniżyć składki członkowskie. Lecz projekty reformy kierownictwa Kasy albo odkłada ad acta, albo poleca kierować do... Kancelarii cywilnej prezydenta Rzeczypospolitej, który wprawdzie zaszczycił Kasę swym protektoratem, ale bezwątpienia ma na głowie większe kłopoty, niż wnikanie w szczegóły administracyjne protegowanych towarzystw. Powołany zaś do tego zarząd graży się w kwietyzmie, ograniczając działalność do rejestrowania manny, przygodnie i coraz mniej obficie spadającej z nieba. Zresztą nawet owa rejestracja szwankuje. Zwrócono nam uwagę na fatalne omyłki arytmetyczne w podsumowywaniach wykazów dorocznych, co świadczy o wcale nie budującym zaniedbaniu reprezentacji buchalteryjnej.

Kasę im. Mianowskiego trzeba i można jeszcze ratować. Można nawet zapewnić jej rozkwit. Lecz przede wszystkim musi o tem poważnie pomyśleć ona sama.

AFERA CHODOROWSKA.

Pod powyższym tytułem konserwatywny i arcylojalnie usposobiony względem obecnego systemu rządzenia *Dzień Polski* opisuje wydarzenie, które, jak stwierdza redakcja, „byłoby zabawne, gdyby nie było smutne i groźne”. Cukrownia w Chodorowie (Małopolska wschodnia) miała zatarg z okoliczną ludnością ruską o staw, zabagniający przy perjodycznem spuszczeniu wody grunty chłopskie. Chcąc spór ten zlikwidować, zarząd cukrowni zaproponował właścicielom zamianę w stosunku trzech morgów za każdy móg, położony bezpośrednio nad stawem. Ale chłopci, podburzeni przez agitatorów ukraińskich, odrzucili propozycję i nadomiar zburzyli służę. Starostę, który przybył na miejsce, by uspokoić rozgorączkowane umysły, przyjęto w sposób „tak elementarny i rodzimy, że opisanie go sparaliżowałoby pióro najbardziej nawet brukowego publicysty”. Wówczas przedstawiciel władzy zażądał od województwa lwowskiego asystencji wojskowej. Województwo odmówiło, zasłaniając się rzekomymi „wskazówkami z góry”, a co więcej, zniewoliło starostę do nakazania cukrowni zniesienia stawu oraz zagrożenia jej w razie przeciwnym „sankcją karną”!

Nawet laik, powierzchownie tylko obznajmiony z przemysłem cukrowniczym, pojmuje cały bezsens podobnego rozporządzenia. Produkcja na zasadach dyfuzji obywatela się bez wody, byłaby przewrotem, godnym wynalazków Edisona, lub chociażby naszego Pruszyńskiego... Lwowski urząd wojewódzki, rozporządzając takim wynalazkiem, powinien natychmiast zgłosić go w wydziale patentowym. Państwo gotowe zrobić na nim miljardy i na długie czasy uczynić kwestję biernego bilansu handlowego nieaktualną...

Lecz województwo lwowskie, kładąc krzyżyk nad autorytetem „silnej władzy” spostonowanego starosty i stając po stronie ukraińskich chuliganów przeciwko najżywotniejszym interesom „uruchamianego” w tak oryginalny sposób przemysłu, nie powodowało się zdrową logiką, tylko „wskazówki z góry”. A to przypomina nam artykuł p. Rymwida w *Polsce Zbrojnej* p. t. „Radość tworzenia”, poświęcony działalno-

ści ministra spraw wewnętrznych, generała Sławój-Składkowski.

Aczkolwiek ministra nikt ostatnio nie atakował i pogłoski o jego ustąpieniu bynajmniej nie wyszły ze sfer opozycji, p. Rymwid ni stąd ni zowąd wzmacnia jego pozycję następującą reklamą:

„Choć dwa niecałe dopiero lata sprawuje powierzony sobie urząd b. oficer I brygady, legionista i lekarz, nie fachowiec i nie prawnik — rezultaty w całym kraju z dnia na dzień coraz bardziej są widoczne, coraz bardziej radosne. Pracują w pocie czoła starostowie. Rządzą i opiekują się powierzoną sobie ludnością, natychmiast w ciągu dwudziestu czterech godzin załatwiają ich sprawy. Starają się, nabierają ambicji pracy, prawdziwej, istotnej „radości tworzenia”. Czuwają nad nimi wojewodowie, coraz sprawniej, coraz sprężystiej kierują podwładnym sobie aparatem. Coraz silniej i coraz pewniej czują się prawdziwymi wykonawcami władzy”.

Taką chwałbę głosi p. Rymwid, a realizm życiowy ukazuje nam cukrownie, mające przerabiać buraki na sucho, bo tego wymaga „polityka narodowościowa” nie fachowa i nie prawnicza. I ukazuje nam coś bardziej jeszcze niebezpiecznego. Rozzuchwalony taką „radosną twórczością” podżegacz ukraiński rzuca ciemne masy chłopskie już nie na wodne stawidła, lecz na organy bezpieczeństwa publicznego. Gazety donoszą o napadzie chłopów ruskich w okolicach Żółkwi na policjantów, eskortujących transporty drzewa, którego „selanskij schod” wywozić nie pozwolił z powodu zatargu o płacę z przedsiębiorstwem leśnym. Eskorta w obronie własnego życia musiała użyć broni, wskutek czego zostało na placu sześciu zabitych i kilkunastu rannych. A niewątpliwie obyłyby się bez tych ofiar, gdyby nasza polityka wewnętrzna kroczyła po linii mniej zygzakowej. Nie można jednego dnia przymykać oczu na gwałty chłopskie, jak to miało miejsce pod Chodorowem, by na drugi dzień żądać od chłopów pod Żółkwią poszanowania i posłuchu dla egzekutywy państwowej. Przy takich metodach pedagogicznych musi dojść do katastrofy i za takie „sprężyste” lawirowanie między młotem ostatecznej surowości, a kowadłem przygodnych względów Polska gotowa kiedyś drogo zapłacić, zwłaszcza na kresach.

Afera chodorowska zmusza nas do zastanowienia się nad rzeczami, na które p. Rymwid z Polskiej Zbrojnej chciałby opuścić zasłonę zdawkowego frazesu. Niestety, zasłona ta, nadużywana w ciągu dwóch lat, drze się i odkrywa całkiem nie obiecujące horyzonty.

REGULAMIN DLA POTOMNYCH.

W Nr. 1 tygodnika *Świat* p. Kazimierz Wroczyński zamieścił monografię obecnego ministra sprawiedliwości, p. Stanisława Caira. Między innemi znajduje się tam ustęp treści następującej:

„W powstającym przy Tymczasowej radzie stanu departamencie sprawiedliwości w 1917 roku Car należy do pierwszej kadry tego departamentu jako referent a potem radca ministerjalny, tak że obecnie ma istotnie najstarszy urzędniczy *stage* w Min. Sprawiedliwości. Po utworzeniu się w 1918 r. niepodległego Państwa polskiego Car został szefem kancelarii Naczelnika Państwa. I tak odrazu ujął w ściśle jurydyczne kluby zakres kompetencji kancelarii, taki ułożył regulamin dla domu cywilnego Naczelnika Państwa, że na oryginale projektu widnieje adnotacja: „Z zastrzeżeniem swobody personalnej dla osoby obecnego Naczelnika Państwa — zatwierdzam, Józef Piłsudski”.

Nie wiemy, czy ów regulamin obowiązuje do dziś dnia, i, czy, jeśli obowiązuje, przybyły na nim dalsze, zastrzegawcze klazule. W każdym razie jest to dokument nader charakterystyczny dla naszej epoki. Epoki wypowiedzania się za ustrojem parlamentarnym — dla potomnych, kontroli sejmu nad działalnością rządu — dla potomnych, wolnością słowa — dla potomnych. I zastrzeżeń swobody interpretacji tych „jurydycznych klubów” dla teraźniejszości.

KOMUNIKACJA WARSZAWA—GDYNIA.

Pan J. G. poruszył na łamach *Polski Zbrojnej* palącą sprawę usprawnienia komunikacji pasażerskiej między stolicą i wybrzeżem morskiem, a zwłaszcza głównym portem Rzeczypospolitej, Gdynią. Obecnie podróż z Warszawy nad Bałtyk trwa około 10 godzin, gdy tymczasem według norm, przyjętych dla tej odległości przez kolejnictwo angielskie i francuskie, nie powinna przekraczać 5 godzin. Dopóki szło tylko o ruch turystyczny, było jeszcze pół biedy. Z chwilą jednak, gdy zdobyliśmy się na racjonalną politykę morską, uruchomili własny port handlowy, oraz stworzyli załazek własnej floty, nawiązując stałą łączność nie tylko z krajami bałtyckimi, Szwecją, Danją, Łotwą, lecz także z Anglią, Morzem Śródziemnem, a nawet Ameryką Południową, — od uporządkowania owych wadliwych stosunków komunikacyjnych zależy w dużej mierze nasza przyszłość gospodarcza. Przygodnego wycieczkowicza coraz bardziej zacznie wycieśniać kupiec, dla którego „times is money”.

To też głos p. J. G. należy powitać z uznaniem.

Ale nie wszystkie sposoby rozwiązania tej ważnej kwestji, które p. J. G. proponuje, wydają się nam słuszne i wskazane. Bo oto pisze on:

„Przed kilku laty Ministerjum komunikacji, chcąc udogodnić tę komunikację, zwróciło się do rządu niemieckiego z propozycją puszczenia dwóch par pociągów pośpiesznych przez terytorjum Prus Wschodnich. Rząd Reszy zgodził się i pociągi Warszawa—Gdańsk poczęły kursować prze Mławę—Iławę—Malborg, szlakiem najkrótszym. Niestety radość była niedługa. Po roku pociągi te (z przyczyn, których wolimy się nie domyślać) skasowano i powrócono do dawnych szlaków na Toruń, lub Grudziądz”!

Tymczasem, gdyby do skasowanego szlaku powrócono:

„...będzie można zjeść obiad w Warszawie, a wieczorem wsiąść w Gdyni na okręt, odchodzący do Południowej Ameryki. Podróżni, przybywający rannymi statkami z Anglii, czy Skandynawji, będą mogli już między trzecią a czwartą być w stolicy. Gdynia stanie się rzeczywiście portem Warszawy”.

Kto woli się pewnych rzeczy „nie domyślać”, tem samem przyznaje, iż nie wie, jak było istotnie. Ponieważ jednak wchodzi tutaj w grę zagadnienia pierwszorzędnej wagi, nie można budować przyszłości na przypadkowej, czy też umyślnej ignorancji. Tedy przypomnijmy sobie fakty, na które p. J. G. „woli” z tych, czy innych względów opuścić zasłonę.

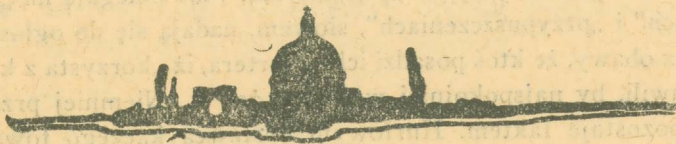
Kiedy w r. 1923 uruchomiono sezonowy pociąg pośpieszny do Gdańska przez Malborg, podniósł przeciwko temu energiczny protest, o ile dobrze pamiętamy, poseł Jan Załuska w *Gazecie Warszawskiej*, zaś argumenty, na jakich się opierał, do dziś dnia nie straciły aktualności. Za każdy pociąg, puszczany tą trasą, musimy płacić znaczny haracz w tym samym czasie, gdy nie stać nas na uporządkowanie własnych linii, których zdolność przewozowa zmniejsza się z każdym rokiem. Pan J. G. utrzymuje, że szybkość zasadnicza na polskim odcinku Warszawa—Iłowo wynosi 70 km. na godz., zaś na odcinku pruskim — 85 km. na godz. W rzeczywistości jednak różnica jest znacznie większa, albowiem stan naszych plantów i szyn przedstawia się wprost rozpaczliwie nie tylko na tej linii, ale i na wszystkich innych. Gdybyśmy wszystkie dochody Ministerjum komunikacji obrócili na inwestycje, jeszcze nie doprowadzilibyśmy naszych dróg żelaznych do stanu normalnego. Pisma ogłaszały w tej sprawie szczegółowe dane. A jest aksjomatem, że napychanie kieszeni Niemcom w podobnych warunkach nie zapewni nam trwałej i pewnej komunikacji z Gdynią. Cały wysiłek musi przeto zmierzać przedewszystkiem do usprawnienia i skrócenia czasu połączeń na tych liniach kolejowych, których jesteśmy wyłącznymi panami.

Do tych względów gospodarczych przybywają inne, natury politycznej. Każdy, kto, korzystał z połączenia, wskazanego przez p. J. G. pamięta, jak upokarzający był dla Polaka przejazd przez terytorjum niemieckie. Rząd Rzeszy skwapliwie zgodził się na uruchomienie komunikacji Warszawa—Gdańsk przez Malborg, ponieważ to zmniejszało znaczenie dla Polski korytarza pomorskiego w oczach zagranicy. Ale władze wschodnio-pruskie nie szczędziły ze swej strony szykan i jawnych prowokacji. Niemal każdy pociąg był obrzucany kamieniami przez „oburzoną ludność”, przyczem policji pruskiej

nigdy nie udawało się wykryć sprawców. Wątpimy zaś, czy byłoby pożądane, aby „podróżni, przybywający rannymi statkami z Anglii”, już koło południa stawali się pastwą propagandy niemieckiej, ilustrującej im w sposób namacalny „krzywdy”, jakich Niemcy doznają z powodu Traktatu wersalskiego. Omijając obszary polskie na korzyść niemieckich sami pomagilibyśmy utrzymywać w błędzie cudzoziemców, że nasze prawa narodowe do Pomorza są fikcją, a dostęp do morza może zapewnić nam zwykła umowa kolejowa.

Nadto przybywają zastrzeżenia, podyktowane przez naszą politykę komunikacyjną. Właśnie sfery, reprezentowane przez *Polskę Zbrojną* i p. J. G. wystąpiły niedawno z myślą skierowania pasażerskiej komunikacji tranzytowej między państwami skandynawskimi a Rumunją przez Gdynię—Warszawę—Lwów, na miejsce dotychczasowej przez Gjedser—Warnemünde—Berlin. W razie uruchomienia szybkobieżnych parowców Żegluga Polskiej nie jest to bynajmniej pomysł fantastyczny, zwłaszcza, jeśli dotyczy Sztokholmu. Straciłby jednak rację bytu, gdyby „zaplombowane” wagony omijały skrzętnie miasta polskie, w pierwszym rzędzie powołane do trzymania ręki na pulsie nowostworzonej arterji, jak Bydgoszcz i Toruń. Zrezygnowawszy z przejazdu przez owe ważne ośrodki handlowe, Szwedzi, zainspirowani przez Niemców, wysunęliby niewątpliwie koncepcję połączenia przez... Królewiec, zamiast przez Gdynię, bliższą i przy komunikowaniu się z Warszawą via Prusy Wschodnie daleko dla nich racjonalniejszą.

Oto powody, dla których nie zgadzamy się z p. J. G., oraz nad którymi, wbrew jego taktyce, nie zostawiamy żadnego domyślnika. Sposób, w jaki chciałby on rozwinąć problemat usprawnionej komunikacji z Gdynią, jest pod każdym względem wygodniejszy dla Prus, niż dla Polski. A tego bagatelizować nie wolno.

KACZKI I ICH STRZELEC.

W lipcu r. ub. drukowaliśmy „Kalendarzyk *Głosu Prawdy*. W okresie ówczesnego przesilenia naczelny organ sanacji moralnej oburzał się jednego dnia na „Wielmożną panią Plotkę”, że „znów zmienia gabinet”, by literalnie w dniu następnym — plotkować o przyczynach, które skłoniły marszałka Piłsudskiego do rezygnacji ze stanowiska premiera. Obecnie podajemy tego „kalendarzyka” ciąg dalszy.

Zamieszczając komunikat Polskiej agencji publicystycznej o bezpodstawności pogłosek na temat mającej nastąpić rekonstrukcji gabinetu, *Głos Prawdy* dodał od siebie następujący komentarz:

„Przedwczesne te pogłoski, należące do kategorii t. zw. „rzeczywistości urojonej”, domysły i przypuszczenia, pokerowe kombinacje polityczne, czynią jedynie nadprodukcyjną wrzawę. „Rzeczywistość urojona” korzysta z każdej okazji, by najspokojniej wyjść na żer...”

Tak się pisało dnia 10 stycznia pod tytułem: „Ustrzelone kaczkę dziennikarskie”.

A po trzech dobach...

Po trzech dobach kaczkę odżyły i wyfrunęły ze spiżarni. Bo oto w *Głosie Prawdy* z dnia 13 stycznia czytamy:

„W pewnych kołach utrzymuje się w dalszym ciągu pogłoska, jakoby premier Bartel miał w niedalekiej przyszłości objąć tekę skarbu, jako najbliższej stojący spraw skarbowych, dla których tak wiele wykazał zainteresowania w ciągu prac ekonomicznych”.

Przypuśćmy, że „pewne” koła, o których w danym wypadku wspomina organ przyjaciół p. Stefana Starzyńskiego, odgrywającego wybitną rolę w Ministerjum skarbu, nie mają nic wspólnego z „rzeczywistością urojoną”. Ich informacje nie są kombinacjami „pokerowymi”, nie polegają na „domysłach” i „przypuszczeniach”, słowem, nadają się do ogłoszenia bez obawy, że ktoś posądzi ich reportera, iż „korzysta z każdej chwili, by najspokojniej wyjść na żer”... Niemniej przeto fakt pozostaje faktem. Hurtowym dostawcą kaczego towaru

na rynku dziennikarskim jest sanacja, która nie rozumie „współpracy” z rządem bez stwarzania dokoła niego „rzeczywistości urojonej”. A że przytem lepiej strzela bąki, niż kaczki, to trudno. Kiedy ma swoją „strzelecką” specjalność.

KARNAWAŁ.

Podczas zabawy sylwestrowej w warszawskiej Resursie obywatelskiej jeden z oficerów, znajdujących się na sali, zażądał od orkiestry odegrania „Pierwszej Brygady”. Gdy temu życzeniu nie uczyniono zadość ze względu na protest publiczności, która przybyła na zabawę, a nie na manifestację, oficer dobył rewolwer. Już po wezwaniu oficera inspekcyjnego z komendy miasta, do pierwszego awanturnika przyłączył się inny, jak utrzymują gazety, major, grożąc, że zamknie budę, gdzie nie chcą grać Pierwszej Brygady. Zapytany o adres oświadczył: „Z Belwederu — to wystarczy”.

„Budy” nie zamknięto, natomiast zabroniono uczęszczania do Resursy obywatelskiej tym nawet oficerom, którzy są przeciwnikami popolitowania pieśni legionowych na równi z „Bubliczkami” i „Ramoną”.

Wieczorem dnia 11 stycznia w łódzkiej restauracji „Oaza” zasiedli przy stoliku dwaj oficerowie: kapitan D. i por. M. Po niejakiem czasie przyłączył się do nich trzeci, kapitan rezerwy Ż., Bawiono się przykładowie przez całą noc. Ale w pewnym momencie „porucznik M. w stanie silnej depresji ducha wy dobył błyskawicznym ruchem rewolwer i, nie celując, wypalił”, przyczem „poniesiony nerwami tak się zagalopował, że w przeciągu krótkiej chwili opróżnił cały magazyn, oddając w stronę przeciwnika (kapitana Ż.) wszystkie sześć naboju”.

Karnawał.

Ale zabawa dziwnie „jednostajna”.

Wyszły z druku i są do nabycia:

LEGENDY, Andrzej Niemojewski, z rysunkami Stanisława Dębickiego. Wydanie czwarte. Warszawa 1924. Wydawnictwo „Myśli Niepodległej”. Złp. 3.50.

BABILON I BIBLIJA, wykład Fryderyka Delitscha. Wydanie drugie. Warszawa 1911. Wydawnictwo „Myśli Niepodległej”. Złp. 1.20.

TREŚĆ Nr. 953: Wyścig w Czarnych Górach, 33. — Sprawa Kasy im. Mianowskiego, 36. — Afera Chodorowska, 40. — Regulamin dla potomnych, 42. — Komunikacja Warszawa — Gdynia, 43. — Kaczki i ich strzelec, 46. — Karnawał, 47.

OD ADMINISTRACJI.

Prosimy Szanownych Prenumeratorów o wpłacanie prenumeraty na kwartał I-szy 1929 roku.

Sekretariat Redakcji niszczy bez czytania wszystkie listy i wiadomości anonimowe, nieopatrzone sprawdzalnym podpisem i dokładnym adresem. Redakcja żadnych rękopisów nie zwraca.

Sekretarz Redakcji przyjmuje od 5—6 popoł. prócz niedziel i świąt. Wejście frontowe.

MYŚL NIEPODLEGŁA.

Warunki przedpłaty w Warszawie i w kraju kwartalnie 4 zł. 20 gr., półrocznie 8 zł. 40 gr., rocznie 16 zł. 80 gr. Zagranicą kwartalnie 7 zł., półrocznie 14 zł., rocznie 28 zł. Cena oddzielnego zeszytu 35 gr. Zmiana adresu 35 gr. Konto czekowe w Pocz. Kasie Oszczęd. Nr. 542. Administracja w podwórzcu na drugim piętrze otwarta od 10—4 popoł.

Adres Redakcji i Administracji: Wilcza 35 m. 5

Telefon Nr. 190-70.

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny: ADAM NIEMOJEWSKI

Druk W. Kowalewskiego, Warszawa, Piękna 15.

Zagadnienia i spory.

Ostatni romantcy,
czyli

o sprawozdaniu rocznem Kasy im. Mianowskiego.

Czterdzieści siedem lat temu — nieza długo będzie już więc złota rocznica — pięciu entuzjastów, a każdy z nich z przekonaniem „pozytywista“: Tytus Chalubiński, Jakób Natanson, Stanisław Przytyński, Konrad Dobrski i Stanisław Kronenberg, wiedzeni przeświadczeniem, że bez zorganizowania nauki, społeczeństwo musi się rozpaść w proch etniczny, a świadomości spustoszeń, jakie w narodowej cywilizacji poczyniła rusyfikacja szkół — zakładają „Instytut popierania nauki“ i dają mu nazwę Kasy im. Mianowskiego, tego samego Mianowskiego, z którego nazwiskiem zrosła się historia i znaczenie Szkoły Głównej.

Przeglądam oto broszurę, zawierającą sprawozdanie z 46 roku działalności „Kasy im. Mianowskiego“. Jakież rozrost działalności! W dziale „ostatnich nowości“, wydanych lub zaaprobowanych przez Kasę, znajdujemy ponad 50 dzieł z kilkunastu dziedzin wiedzy. Kasa wydaje słowniki monumentalne, dzieła historyczne, prawnicze, filozoficzne, przyrodnicze, techniczne, wspiera wydawnictwa naukowe i poszczególnych autorów, daje zapomogi na badania i na koszt wydrukowania książek, udziela subwencji na ratowanie zdrowia, wspiera stypendjami młodzież kształcącą się, przeznacza nagrody za wybitne prace naukowe.

Poczet tych pozycji musi wzbudzić pytanie: jakimi więc środkami rozporządza Kasa im. Mianowskiego? Mówi nam o tem dział, rozpatrujący bilansy roczne:

Dochody wynosiły zł. 270.893.
Wydatki „ „ 286.686.

Dochody pozornie więc znaczne: 270 tysięcy złotych.

Zestawmy je jednak z potrzebami nauki:

Ludzi, pracujących naukowo i żyjących z twórczości naukowych — biorę tylko autorów dzieł naukowych — mamy w Polsce nie wielu, ale koło tysiąca napewno ich się przecie znajdzie. Więc, gdyby dochody Kasy im. Mianowskiego, rozdać między nich, to każdy otrzymałby 270 złotych rocznie, nie całe 25 złotych miesięcznie. Aby to jeszcze było plastyczniejsze: każdy miałby na 20 paczek „plaskich“ papierosów. Taki jest zasób materialny najbogatszego, po Akademii umiejętności, — Instytutu naukowego w Polsce.

Wykres ten daje nam obraz heroicznego ubóstwa, w jakim pozostaje nauka polska i uczony polski. Uzupełnienia obrazu znajdujemy też w poszczególnych rubrykach sprawozdania. Oto na przykład ustęp, dotyczący dwu domów wypoczynkowych dla uczonych. Jeden z tych domów: nad Świdrem, ofiarował przed 10 laty Kasie im. Mianowskiego, p. Stanisław Hiszpański, drugi, to willa p. S. Szobera w Zakopanem:

W okresie sprawozdawczym korzystało z wymienionych lokali 82 pracowników naukowych. Szczupłość lokali nie pozwalała częstokroć, zwłaszcza w okresie wakacyjnym, uczynić zadość liczny zgłoszeniom.

Nie tu dodawać nie trzeba. Z tego jednego zdania wieje już opowieść o materialnem położeniu uczonych polskich, którzy bezpłatnego schroniska szukać muszą, aby po całorocznej pracy odpocząć — bo inaczej o wakacjach ani marzyć.

I jest też w sprawozdaniu jeden wiersz, który naprawdę może człowiekiem wstrząsnąć do dna:

Prof. na poratowanie zdrowia . . . zł. 1500.

Oczywiście, ani w tłumach polskich, ani w tłumach zagranicznych, profesor ten nie jest ani w przybliżeniu tak znany, jak koń „Ge-

dymin“, bohater konkursów hippicznych, ani nawet tak, jak znani są nasi sportowcy-laureaci, ale elita umysłowa całego świata wie, że subsydjowany jest jednym z najświetniejszych matematyków Europy, że należy on ponadto do grona tych uczonych, którzy wytworzyli renesans wiedzy matematycznej w ojczyźnie Ciołka, Kopernika i Kochańskiego i którzy badaniami swymi umieli zasłynąć, jako polski bieg wiedzy matematycznej. — Uczony tej miary, dla poratowania zdrowia, musi korzystać z pomocy instytutu naukowego. Bo nie ma osób pieniężnych własnych. Bo jego wynagrodzenie miesięczne za profesurę nie dochodzi do 1.000 złotych.

Wystarczy też przejrzeć spis imienny członków wspierających (15 złotych rocznie!) Kasę im. Mianowskiego, aby wiedzieć, że ten stan rzeczy jest tylko logiczną konsekwencją „zainteresowania“ zbiorowego:

Kraj o 28 milionach ludności, dostarcza 468 członków wspierających (15 złotych rocznie!). Oczywiście, idą też z pomocą miasta i sejmiki. Na pierwszym miejscu Warszawa z subwencją 15.875 zł. Poza nią tylko dwa miasta z pomocą, przynoszącą 1.000 zł.: to Łódź i Dąbrowa Górnicza. Inne, a jest ich tylko dziesięć — po kilkaset lub kilkadziesiąt złotych. Od miast zwawsze w subwencjach są sejmiki powiatowe: prym trzyma Nowy Sącz (2.515 zł.). Ratuje on tem honor Małopolski, bo poza nim i Nadworną (30 zł.), ani jeden małopolski powiat nie zna potrzeb Kasy im. Mianowskiego. Cztery powiaty wielkopolskie, cztery z kresów wschodnich — dwadzieścia dwa z Królestwa. Razem kasowo: 4.977 złotych 50 groszy.

W tym stanie faktów, możeby się przydało złoconymi głoskami wypisać trzy gminy wiejskie: Kamieńczyk, Reczaje i Zabrodzie, z ogólną kwotą 90 złotych. — Trzy, ale już są. Gdy ich będzie 30 tysięcy — wtedy o nauce w Polsce będzie można powiedzieć, że jest ona nauką polską.

Adam Grzymała-Siedlecki.

„Dwór Huggera”

PRZY ULICY ŚNIADECKICH 12.

OGRÓD na 1,000 miejsc. Codziennie koncert orkiestry wojskowej.

PIWIARNIA na 1,000 miejsc.

RESTAURACJA I. kl. na 1,200 osób.

KABARET - DANCING od godziny 23 do rana.

WYSTĘPY PIERWSZORZĘDNYCH SIŁ.

TEATR - REWJA 1,500 miejsc. Codziennie dwa przedstawienia o g. 7.15 i 10 wieczór.

SALE na wspólne obiady — SALE na kongresy.

Zakład zatrudnia ponad 600 ludzi personelu.

8148r

NAJLEPIZY TOWARZYSZ W MARSZU

8094r

INSTYTUT DLA DZIEWCZĄT SCHLOSS MARSCHLINS.

Szwajcaria (Graubünden). Pierwszorządna szkoła, leżąca u podnóża Alp, z nielicznymi klasami dla języków, gospodarstwa domowego, ogrodnictwa, sportu (tenis, konna jazda, ski). Duży ogród, park, górzysty las. Pierwszorządne polskie referencje. Informacji udziela p. Krygierowa, Łódź, Zachodnia 65 2855r i Dyrekcja Dr. Landolt — Lechner.

ZABURZENIA W TRAWIENIU

PRZEWLEKŁE, UPORCZYWE ZAPARCIA STOLCA, ORAZ NADMIERNA OTYŁOŚĆ, BEZ SPECJALNEJ DIETY LUB ZMIANY TRYBU ŻYCIA, USUWAJĄ „SZWAJCARSKIE GORZKIE ZIOŁA” (z kogutkiem). SPRZEDAJĄ APTEKI I SKŁADY APTECZNE. — GŁÓWNY SKŁAD: APTKA A. GAŚCEKIEGO, W WARSZAWIE, UL. FRETA 16.

2757r

(naprzeciwko Hotelu Royal).

8149r

ŚWIATOWEJ SŁAWY

KLISZE

Packfilmy, Rollfilmy

PAPIERY

IMPERIAL

Zadać we wszystkich sklepach fotograficznych. 2694r

LÓD

PRYWATNYM DOMOM DOSTARCZA

„ŁODOWNIA ŚRÓDMIEJSKA”.

Tel. 283-68.

8397r

NIE WYJEŻDŻAJ

nie zaopatrując się przedtem w najlepsze pióro wieczne WATERMAN'A w składzie papieru MARY MILL, Marszałkowska 104. Ceny fabryczne. Życzącym na spłatę. 3095r

KREM MYDŁO

BELLONA

LAB WACŁAW KREMKY WARSZAWA, MIODOWA 21.

1619

OD ADMINISTRACJI.

CZAS ODNOWIĆ PRENUMERATE
NA MIESIĄC CZERWIEC.

86 Rkp [10] 1921

KRONIKA.

KASA IM. J. MIANOWSKIEGO.

Wykaz ofiar złożonych w latach 1921—1922.

I. Ofiary w gotówce.

Z e b r a n i e o g ó l n e.

	1921 r.	1922 r.
Sejmiki	788.000 mk.	2.850.000 mk.
Magistraty miast Rzeczypospolitej	1.568 000 "	938.000 "
Grona nauczycielskie	153.909 "	580.114 "
Uczniowie	4.082 "	1.620 "
Ofiary zbiorowe	247.680 "	7.139.020 "
Firmy handl., T-wa Akc. i t. p.	633.500 "	1.347.000 "
Banki	285.000 "	260.000 "
Osoby prywatne	597.958 "	2.008.170 "
Ogółem mk.	4.278.129	15.123.924

W y s z c z e g ó l n i e n i e.

Sejmiki:	1921 r.	1922 r.	Sejmiki:	1921 r.	1922 r.
	mk.	mk.		mk.	mk.
Barczew	2.000	2.000	Kolno	—	10.000
Będzin	50.000	550.000	Koło	—	50.000
Biała-Podlaska	10.000	30.000	Konin	—	50.000
Bielsk	—	25.000	Końskie	1.000	55.000
Bochnia	1.000	—	Kosin	—	10.000
Brzeziny	25.000	—	Kozienice	—	10.000
Busko	30.000	50.000	Krasnystaw	2.000	—
Chełm	5.000	100.000	Lipno	—	20.000
Ciechanów	5.000	—	Łask	—	50.000
Częstochowa	5.000	10.000	Łomża	15.000	10.000
Garwolin	10.000	50.000	Łowicz	10.000	—
Gostynin	10.000	100.000	Łódź	25.000	—
Gostyń u. gm.	—	3.000	Łuków	—	150.000
Grodzisk	—	200.000	Maków	10.000	—
Grójec	10.000	50.000	Mława	75.000	100.000
Hańsk	2.000	—	Nieszawa	70.000	50.000
Hrubieszów	—	50.000	Olkusz	—	50.000
Janów-Lubelski	50.000	50.000	Opatów	35.000	300.000
Jędrzejów	15.000	—	Opoczno	—	10.000
Kalisz	35.000	100.000	Ostrołęka	5.000	20.000

KRONIKA.

Sejmiki:	1921 r.	1922 r.	Sejmiki:	1921 r.	1922 r.
	mk.	mk.		mk.	mk.
Pińczów	6.000	20.000	Sokolów	25.000	—
Płock	—	5.000	Tyśmienica . . .	—	2.000
Płońsk	5.000	25.000	Uścimów	—	2.000
Przasnysz	13.000	—	Wadowice	100	—
Radom	—	45.000	Warszawa	25.000	50.000
Radzymin	20 000	—	Węgrów	30.000	—
Rawa-Maz.	5.000	—	Wieliczka	1.000	—
Rększowice	—	3.000	Wieluń	—	65.000
Rypin	50 000	50.000	Wisznice	—	5.000
Rzeszów	500	—	Włodawa	—	30.000
Sandomierz	6.400	25.000	Włodawa urz. g.	—	3.000
Siedlce	15.000	10.000	Włoszczowa . . .	3.000	—
Sieradz	25.000	50.000	Wysokie-Mazow.	10 000	45.000
Sierpe	25.000	50.000	Zamość	—	50 000
Sochaczew	10.000	—			

Magistraty:	mk.	mk.	Magistraty:	mk.	mk.
Czeladź	5.000	20.000	Piotrków	—	200.000
Dąbrowa Górna . .	—	70.000	Płock	5.000	—
Kalisz	25.000	—	Sosnowiec	—	125.000
Kielce	—	50.000	Tomaszów-Maz.	10.000	40.000
Łowicz	—	10.000	Warszawa	1.500.000	—
Łódź	—	300.000	Włocławek	20.000	100.000
Ostrów	—	3.000	Włodzimierz-W.	3.000	—
Parczew	—	10.000	Zamość	—	10.000

Grona Nauczycielskie:

	mk.	mk.
Chełm — Państw. Seminarjum nauczyc. żeńskie	—	134.901
Dębica — Gimnazjum Państwowe	—	800
Gąbin — Gimnazjum Pol. Macierzy Szkolnej	3.290	—
Hrubieszów — Gimnazjum Państwowe	3.000	—
Jędrzejów — Państw. Seminarjum naucz. męskie	—	1.500
Kielce — Szkoła handlowa Stowarz. Kupców	—	5.900
„ — Gimnazjum Państw. im J. Śniadeckiego	1.800	2.267
Kołomyja — Pierwsze Gimnazjum Państwowe	650	—

KRONIKA.

	1921 r. mk.	1922 r. mk.
Leżajsk — Miejskie Gimnazjum Realne (nauczycielstwo i uczniowie)	—	6.077
Łęczna — Gimnazjum	2.500	—
Łódź — 8 klas. Gimnazjum filolog. pp. W. Macińskiego i Z. Pętkowskiej	—	25.000
Pińczów — Słuchacze kursu wakac. dla naucz.	6.500	—
„ — Gimnazjum Państwowe	1.270	—
Piotrków — Państw. Gimnazjum im. Bol. Chrobrego	31.223	113.819
Sierpc — Gimnazjum męskie Pol. Macierzy Szkolnej	10.800	13.800
Stopnica — Gimnazjum prywatne	800	—
Suwałki — Gimnazjum Państw. im. K. Brzostowskiego	7.700	57.726
Tłumacz — Gimnazjum Państwowe	3.900	—
Warszawa — Szkoła Realna T. Sadkowskiego	33.586	—
Zawiercie — Gimnazjum Państw. męskie	46.890	100.075
„ — Gimnazjum żeńskie p. H. Malczewskiej	—	118.159

Uczniowie:

	mk.	mk.
Gąbin — Gimnazjum Polskiej Macierzy Szkolnej	2.425	—
Leżajsk — Gimn. Realne (patrz wykaz grona nauczycielskiego)	—	—
Łomża — Gimnazjum Państwowe im. T. Kościuszki	1.657	—
Końskie — Gimnazjum Państwowe im. St. Kostki	—	1.620
Warszawa — Szkoła Realna T. Sadkowskiego (patrz wykaz ofiar grona naucz. tejże szkoły)	—	—
Zawiercie — Gimn. Państw. męskie, w dniu imienin nauczyciela p. H. Podlewskiego (patrz wykaz ofiar osób pryw.)	—	—

Ofiary zbiorowe;

	mk.	mk.
Członkowie Zarządu Zach. T-wa dla handlu i przem.	116.000	—
Koło Naukowe Lekarskie w Grudziądzu	4.500	—
Ognisko P. N. S. P. w Kaliszu	400	—
Raczyński W. dr. w Ćmielowie, zebr. z przedstawienia	—	21.665
Rada Adwokacka w Warszawie.	500	—
Stowarzyszenie Lekarzy Polaków w Warszawie	10.000	—
Stowarzyszenie Współdz. Pracown. Państw. i Komun. w Lublinie	—	75.000

KRONIKA.

Ofiary zbiorowe:	1921 r. mk.	1922 r. mk.
Urzednicy Komisarjatu Zagranicznego Komisji Rewindykacyjnej w Wiesbaden w walucie obcej: mk. niem. 17.600 oraz fr. franc. 6.350, co po przeliczeniu na walute nasza wynosiło około	—	7.042.355
Urzednicy Ministerjum Zdrowia Publicznego	10.000	—
Urzednicy Wydz. IV, V, VII i VIII N. J. K. P. oraz Urzedu Emigracyjnego	6.280	—
Zwiazek Zawodowy Kolarzy Polskich w Warszawie	100.000	—

Firmy handlowe, Twa Akcyjne i t. p.

	mk.	mk.
B. cia Jablkowscy w Warszawie	—	50.000
Cegielski H., Towarzystwo Akcyjne	—	10.000
Centralne Towarzystwo Rolnicze w Warszawie	2.000	—
„ „ Rzemieslnicze w Warszawie	—	10.000
Cukrownia „Brzes Kujawski“.	—	30.000
„ „ „Chocen“	25.000	100.000
Fraget Józef, firma w Warszawie	1.000	—
Galicyjska Spółka Gazowa w Boryslawiu	500	—
„Gazomierz“, Spółka Akcyjna w Warszawie	—	3.000
„Gaz Ziemy“, Spółka Akcyjna we Lwowie	20.000	—
Hartwig H., Dom Handlowy w Warszawie	10.000	—
Herse Bogusław, Dom Handlowy w Warszawie	50.000	—
„Jedność“, wytwórnia obuwia w Radomiu	10.000	—
Kamiński K. A., Ożarów, huta	7.000	—
Kopalnie nafty w Boryslawiu „J. Pilsudski“	3.000	—
Krygier B., Dom Handlowy w Warszawie	10.000	—
„Leśmierz“, Towarzystwo Przemysłowe	10.000	—
„Motor“ Towarzystwo Akcyjne w Warszawie.	25.000	—
„Mszczonów“, fabryka zapalek	10.000	20.000
Natanson i Synowie w Warszawie	—	100.000
Olejniak i Tarnowski, firma w Warszawie	—	2.000
Oxiński i S-ka, Tow. Przemysłowe w Warszawie	—	2.000
Poznańskie Stowarzyszenie dozoru nad kotłami parow.	—	25.000
Scheibler i Grohman w Łodzi.	—	200.000
Spiess Ludwik i Syn w Warszawie	50.000	—
Starachowickie Towarzystwo, Rada Zarządzająca.	10.000	300.000
Stowarzyszenie Spożywców w Bielsku	5.000	—
„ Spółdz. Roln.-Handlowe w Warszawie	20.000	—

K R O N I K A.

	1921 r.	1922 r.
	mk.	mk.
Sutkowski i Raszewski, firma handl. w Warszawie	—	25.000
Syndykat Rolniczy Warszawski	50.000	250.000
Towarzystwo Kredytowe Warszawskie	10.000	—
„ Sosnowieckich Fabryk Rur i Żelaza.	—	25.000
„ Wzajemnego Kredytu w Mławie	—	5.000
Warszawskie Towarzystwo Fabryk Cukru	25.000	—
„ „ Ubezpieczeń	10.000	50.000
Wschodnie „ dla Handlu i Przemysłu	—	15.000
„ „ „Agrinkom“ w Warszawie	—	100.000
Zachodnie Towarzystwo dla Handlu i Przem. w Warsz.	100.000	100.000
Zarząd Zakładów Żyrardowskich	—	25.000
Zrzeszenie Spirytusowe w Warszawie	150.000	—
Związek Polskich Stowarzyszeń Spożywców w/m.	20.000	—

B a n k i:

	mk.	mk.
Bank Dyskontowy Warszawski	25.000	100.000
„ Handlowy w Łodzi, oddział w Radomiu.	—	10.000
„ „ „Warszawie	25.000	—
„ „ „Polski Akcyjny Komerc. w Łodzi.	—	100.000
„ „ „Przemysłowy we Lwowie	5.000	—
„ „ „Przemysłowców Polskich w Warszawie.	5.000	—
„ „ „Warszawskich.	5.000	—
„ „ „Towarzystw Spółdzielczych w Warszawie	15.000	50.000
„ „ „Zachodni, Centrala w Warszawie	200.000	—
„ „ „Ziemiański w Warszawie	5.000	—

O s o b y p r y w a t n e.

	mk.	mk.
Albinowski Bronisław, Lwów	1.000	—
Bacia Kazimierz dr., Łowicz	1.000	2.000
Barbacki Władysław, Lwów	200	—
Baytel Franciszek, Warszawa	—	1.000.000
Bernacki Ludwik (senior), Lwów	1.250	—
Bernacki Ludwik (junior), Lwów	2.500	—
Biesiadecki Franciszek, Lwów	1.500	—
Bilik Mikołaj, Lwów	1.250	—
Bischof Artur, Lwów	11.250	—
Borowska dr., Warszawa	—	5.000

KRONIKA.

	1921 r.	1922 r.
	mk.	mk.
Burkath Władysław, Warszawa	100	—
Cholewo Aleksander dr., Łowicz.	500	—
Chlebowska A., Warszawa	—	1.000
Chmielewska Anna, Brazylja	—	49.270
Ciechomski Andrzej dr., Warszawa	—	2.000
Czajkowski Edward, Warszawa	500	—
Danielewicz, Warszawa	—	20
Dąbrowski Jan dr., Sucha	1.000	—
Dmochowski Jan prof., Warszawa	—	100.000
Dorożyński Franciszek, Warszawa	1.250	—
Drzewiecki Henryk, Wyszaków.	100	1.000
Ejger Bronisław, Warszawa.	—	15.000
Ferajewicz Stanisław, Łowicz.	1.000	—
Gepner A., Warszawa.	15.000	100.000
Gieysztor Józef, Warszawa.	—	750
Glüksmanowie J. i S., Warszawa	—	150.000
Górska Marja, Warszawa	—	23.000
Gromadzki Jan dr., Warszawa	5.000	—
Gwoździejewicz Władysław, Żywiec	200	—
Halecki O. prof., Genewa	4.000	—
Humnicki W., Warszawa,	—	1.000
Jagielski J., Warszawa	500	—
Jarosiniński A., Sterdyń.	10.000	—
Jarosz Wojciech, Ameryka	10.000	10.000
Jaroszyńscy J. i S., Warszawa	500	—
Jaworski J., Bukareszt	100.000	100.000
Jędrzejewski, Warszawa	—	1.000
Justmanowie St. i C., Warszawa	1.000	—
Kamirowie L. i O., Paryż	4.600	—
Karnecki H., Warszawa	3.000	10.000
Kleczkowski Stanisław, Warszawa	5.000	10.000
Kopytowski L., Warszawa	100	—
Kossobudzki Sz., Brazylja	36.052	—
Krysiński Jan, Warszawa	100	5.000
Książkiewicz, Ameryka	200	—
Kucharzewski F., Warszawa	3.000	—
Kupeczyński Tadeusz, Warszawa	50	—
Lichtarowicz W., Wilno	—	1.800
Limbach Franciszek, Lwów.	20	—
Linde Marjan, Bukareszt.	1.500	—
Lubomirski Andrzej, Lwów.	1.500	—

KRONIKA.

	1921 r.	1922 r.
	mk.	mk.
Luxemburg M., Warszawa	—	2.000
Łuczyńska J., Warszawa	—	2.000
Maciesza Aleksander, Płock.	100	—
Martens H., Warszawa	—	1.000
Mazuś Stanisław, Warszawa	1.000	—
Męczkowski W. dr., Warszawa	750	—
Miączyński A., Warszawa	500	—
Michałowicz M. dr., prof. Warszawa	1.000	—
Miklaszewscy B. i Z., Warszawa.	1.000	3.000
Mintz J., Warszawa.	500	—
Mosdorfowie J. i K., Warszawa	—	3.000
Moszyński J., Równo	—	10.000
Nagórski Zygmunt, Warszawa.	5.000	—
Narkiewicz L. dr., Warszawa	—	7.600
Natanson Ant. dr., Warszawa	—	5.000
Natanson Józef, Warszawa	63.000	100.000
Nehring St., Warszawa	—	1.000
Nowicki K., Poznań.	—	1.000
Nowicki Zygmunt, Ameryka	248.810	—
Okołowicz J., Montreal	—	10.000
Pawiński J. dr., Warszawa	2.000	6.000
Piotrowski Władysław, Warszawa	1.000	—
Pluchński Zygmunt, Łusówek	—	10.000
Platkiewicz Jan, Warszawa	1.000	—
Podlewski Henryk, Zawiercie	—	12.000
Porydzaj Bolesław, Warszawa.	1.000	1.000
Porydzaj Stanisław, Warszawa	1.000	1.000
Posner Stanisław, Warszawa	—	2.000
Prager J., Warszawa	—	3.000
Przybyłscy A. i T., Warszawa.	—	40.000
Ptaszyński L., Warszawa	1.000	—
Puławski W., Radziejów	1.750	—
Riebert Ignacy, Warszawa	—	3.000
Rotwand B., Warszawa	—	5.000
Rowiński M., Warszawa	—	1.000
Rudzki P. dr., Warszawa.	—	10.000
Russocki Max., Koprzywnica	5.000	—
Rybak Karol, Kolonja n/R (składka członka dożywotn.)	—	65.000
Sawicki B. dr., Warszawa	—	3.000
Straszewicz Z., Warszawa	—	50.000

K R O N I K A.

	1921 r.	1922 r.
	mk.	mk.
Sułkowski W., Warszawa	—	10,000
Szaff Marc., Lwów	11.250	—
Tęczarowski A., Lwów.	1.250	—
Twarowska Wanda, Warszawa	1.000	—
Waydel Emil, Warszawa.	2.000	—
Wielobycki Tadeusz dr., Łowicz.	1.000	—
Wieniawski A., Warszawa	7.000	—
Woroniecki E. dr., Paryż.	6.250	—
Zamojski Tomasz, Warszawa	—	500
Zarański Jan, Warszawa	—	5.000
Żurakowski dr., Warszawa	—	5.000
L. O. (przez Kurjer Warszawski).	—	5.000
C. B. (" " ")	5.000	2.000
Beziemiennie (przez Kurjer Warszawski)	1.076	—
"	—	100.000
Zebrane przez p. Miklaszewskiego	—	1.230
Zmarz Szymon, Staszów	1.000	—

2. Ofiary w naturze (w r. 1922)

na urządzenie Domu dla uczonych polskich (ofiарowanego przez
p. S. Hiszpańskiego):

Berent i Plewiński — 10 termometrów pokojowych.
Brun Krzysztof i Syn — 1 tuzin nożów i widełców zwykłych i 1 tuzin
deserowych oraz 1 tuzin łyżek i 1 tuzin łyżeczek.
„Ćmielów“ — 3 tuziny talerzy dużych i deserowych.
Frąsiak A. — 10 funt. smaru do wozu.
Golędzinowski S. — 1 serweta na stół.
Herse Bogusław — 10 kołder wełnianych.
Horn i Rupiewicz — 1 szafa, 2 stoły i 2 taborety kuchenne.
Krausse J. A. — 10 funtów farby do podłóg.
Kulikowski St. — 36 reprodukcij.
„Ludpol“ — 2 tace do chleba, wełniak i kilka wycinanek.
Leppert i Karpiński — 31 funt. farb do podłóg i okien.
Łakomski A. — 4 kompotjerki, 4 sosjerki, 4 salaterki, 4 półmiski i 12 filiżanek.
Nobel Bracia — 150 kilogr. nafty.
„Sztuka Ludowa“ — 2 kilimy.
Osiński T. — 24 szklanek, 12 dzbanuszków do mleka, 3 cukierniczki, 2 imbryki
i 4 solniczki.
Warszawskie Towarzystwo Fabryk Cukru — 100 kilogr. cukru
Wyszomirscy B-cia — 5 lamp.

KRONIKA.

„Zdobnictwo Polskie”—Madonna, roboty Jagmina oraz 1 taca do chleba.
T-wo Zachęty Sztuk Pięknych—7 reprodukcji oraz 1 płaskorzeźba.

Nadto firmy: „Belpol“, Fr. Baytel, K. Brun i Syn, „Ćmielów“, S. Gołędzinowski, „Hapoldom“, Konrad i Jarnuszkiewicz, L. Spiess i Syn, „Sztuka Ludowa“, B-cia Thonet, B-cia Wyszomirscy i Zakłady Żyrardowskie udzieliły znacznego ustępstwa (do 20%) przy zakupach różnych przedmiotów na urządzenie Domu.

dla biura Kasy:

Bednarski W. — 1 flaszka atramentu do szapirografu.

„Nasz Sklep“ — księga główna, 4 kalendarze, 5 liber bibułki kopjowej.

Saenger O. — 2 bele czyli 16 ryz papieru drukowego (na wniosek Komisji

Rady Miejskiej miasta Warszawy).

T-wo Akc. „Tehate“ — 1 kubeł.

3. Zapisy i fundacje (w r. 1922).

1. P. Stanisław Hiszpański ofiarował kolonję nad Świdrem, składającą się z 1 domu murowanego, 1 drewnianego, zabudowań gospodarskich, ogrodu owocowego, wszystko na obszarze 3 morgów ziemi, z przeznaczeniem na dom wypoczynku oraz pracy dla uczonych polskich.
2. Pp. Henryk Sachs, Marja Langrod i Ernestyna Buber złożyli Mk. 2.197.000— w 8% Pożyczce Złotej na utworzenie fundacji imienia ś. p. Edwarda Sachsa z przeznaczeniem odsetek na stypendjum dla studenta uniwersytetu w jednym z miast Rzeczypospolitej.
3. P. Róża Wittenberg wraz z dziećmi złożyła Mk. 400.000 — na utworzenie fundacji wieczystej im. Karola Wittenberga, z przeznaczeniem odsetek na nagrody za prace z zakresu ubezpieczeń prywatnych lub społecznych w języku polskim.

Przytoczymy tu wreszcie niektóre urywki z listów ofiarodawców do Kasy, jako dowody budzącego się zainteresowania potrzebami nauki polskiej.

Uchwała Zarządu gminy Kosińskiej pow. janowskiego, z d. 16.X.22 r brzmiała:

...W zrozumieniu akcji Kasy Pomocy im. Mianowskiego, Rada Gminna postanowiła przeznaczyć ze swych skromnych funduszy na cele Kasy 10.000 mk.“..

Uchwała Rady Gminnej gminy Rększowice pow. częstochowskiego w dniu 2.X.1922 roku:

...„Pragnąc dolożyć rękę do tem potężniejszego rozkwitu prac Komitetu Kasy Pomocy im. Mianowskiego i przyczynić się do jeszcze więcej owocnego realizowania wytkniętych celów Jego, czujemy się nad wyraz szczęśliwymi, że choć tą nikłą, bo zaledwie 3.000-ną kwotą, możemy w imieniu ogółu mieszkańców gminy zasilić stan finansowy Kasy Pomocy“...

KRONIKA.

Uchwała Rady Miejskiej m. Łodzi z dnia 1.XII.1921 r.

„...Uznając, że Kasa im. J. Mianowskiego, jako najwyższa instytucja w Polsce, reprezentująca ruch naukowy i umysłowy kraju, zasługuje w zupełności na wydatną pomoc finansową również ze strony zarządów miast, Rada Miejska, w związku z wnioskiem Magistratu z d. 2.XI.1921 r., postanawia przyznać jej, poczynwszy od roku 1922 po mk. 200.000 rocznie, tytułem stałego subsydjum z funduszków miejskich, oraz na wniosek członka Rady Miejskiej p. Rzewskiego wezwać Magistrat o zwrócenie się do Zarządu Związku Miast w sprawie opodatkowania miast Rzeczypospolitej na rzecz Kasy Mianowskiego, proporcjonalnie do liczby mieszkańców“.

Pismo grona nauczycielskiego gimnazjum realnego w Łęzajsku z dnia 10.VII 1922 r.

„...Bardzo ceniąc Czcigodną instytucję Kasy im. Mianowskiego i jej cele wydawnicze, zarządziliśmy składkę i wynik jej jako ofiarę od grona nauczycielskiego i naszej młodzieży w kwocie 6.077 mk. z przyjemnością przesyłamy na cele tej pięknej instytucji“.

Pismo d-ra Raczyńskiego z Ćmielowa z dnia 24.VI 1922 r.

„...Z odezwy Kasy Mianowskiego do społeczeństwa polskiego dowiedziałem się o trudnościach materialnych, z jakimi Kasa walczyć musi. Jako tylko co zwolniony z wojska, nie mogłem osobiście przyjść z wydatniejszą pomocą, ale postanowiłem użyć innej drogi, mianowicie: wspólnie z kilku osobami dobrej woli zorganizowaliśmy przedstawienie, z którego czysty dochód w sumie 21.665 marek przesyłałem. Niezmiernie jestem rad, że udało mi się ożywić prowincję dla wyższych celów i choć skromny datek przesłać na ręce tak pożytecznej i zasłużonej instytucji. W dalszym ciągu będę się starał dobro instytucji mieć na względzie“.

Pismo pracowników Komisarjatu Zagranicznego Komisji Rewindykacyjnej w Wiesbaden z dnia 27.II.1922 r.

„...Pragnąc choć w części przyczynić się do utrwalenia bytu Państwa Polskiego na polu naukowo-twórczym, postanowiliśmy przekazywać do rozporządzenia Zarządu Kasy Mianowskiego odsetek od miesięcznych poborów“.

Uchwała Zarządu Związku Zawodowego Pracowników Kolejowych Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 3.VIII.1921 r.

„...Dla uczczenia ofiar w walce o poprawę bytu kolejarzy, Zjazd uchwała złożyć sumę 100.000 mk. Kasie im. Mianowskiego w Warszawie, jako instytucji, która w najcięższych politycznie warunkach pracy potrafiła skutecznie pomnikowe wydawnictwo Poradnika dla Samouków oraz prowadzić szereg wydawnictw popularnych, zarówno naukowych, jak i technicznych“.

Pismo p. H. Podleńskiego, naucz. gimnazjum męskiego w Zawierciu, z dnia 31.VII.1922 r.

„...Złożyłem dziś na konto czekowe Kasy Mianowskiego 12.000 mk., którą to sumę ofiarowali mi uczniowie klasy VI gimn. męsk. w Zawierciu w dniu moich imienin na jakiś cel według mego uznania“.

Rkp. 18P.111

Thoms

KASA POMOCY
DLA OSÓB PRACUJĄCYCH NA POLU NAUKOWYM
Im. J. MIANOWSKIEGO

SPRAWOZDANIE
CZTERDZIESTE PIERWSZE
Z DZIAŁALNOŚCI
ZA ROK 1922.

KONTO CZEKOWE
w P. K. O.
№ 1371

W A R S Z A W A,
PAŁAC STASZICA

R-K BIEŻĄCY
W BANKU HANDLOWYM
W WARSZAWIE

Poniżej podajemy treść niektórych dzieł z wydawnictw Kasy, których druk ukończono w końcu roku sprawozdawczego i na początku roku 1923, oraz dzieł znajdujących się pod prasą.

- Dąbrowski J. *Władysław I Jagiellończyk na Węgrzech*. (1. Plany i zamiary. 2. Elekcja i koronacja. 3. Wojna domowa. 4. Ugoda z Elżbietą. 5. Wyprawa turecka roku 1443. 6. Szegedyn i Warna), Str. 202 + II.
- Dobrowolski A. B. *Historja naturalna lodu*. (1. Warunki krzepnięcia wody. 2. Warunki krzepnięcia pary wodnej. 3. Ogólne warunki wzrostu lodu atmosferycznego. 4. Ogólna krystalogja lodu. 5. Krzepnięcie pary wodnej w wolnej przestrzeni powietrznej, chmury i mgły krystaliczne. — śnieg. 6. Krzepnięcie pary wodnej na powierzchni ciał stałych. 7. Krzepnięcie kropel. 8. Krzepnięcie wód spokojnych. 9. Krzepnięcie wód niespokojnych. 10. Krzepnięcie wilgoci gruntowej. 11. Szata śnieżna — własności fizyczne. 12. Szata śnieżna — strona opisowa. 13. Lodowce — budowa wewnętrzna. 14. Ruch lodowców. 15. Lód jako podstawa zjawisk optycznych w atmosferze). (60 arkuszy druku z 340 rysunkami i 40 tablicami w tekście).
- Dobrowolski J. W. *Uprawa roślin lekarskich*. (Uprawa. Zbiór. Suszenie. Przechowywanie, obróbka i zbyt surowców. Ogólne wskazanie higieniczne. Rośliny trujące. Bibliografia).
- Goursat E. *Kurs analizy matematycznej tom I* (Pochodne i różniczki. Całki określone. Szeregi. Zastosowania geometryczne).
- Grabski Wład. *Spółeczne gospodarstwo agrarne w Polsce*. (1. Ogólny zarys rozwoju agrarnego Polski do czasu wytworzenia się ustroju pańszczyźnianopoddańczego. 2. Panowanie w Polsce ustroju pańszczyźnianopoddańczego. 3. Rozwój stosunków agrarnych w Polsce w XVIII st. 4. Rozwój stosunków pod zaborami, do czasu uwłaszczenia włościan. 5. Uwłaszczenie włościan w Polsce. 6. Ewolucja stosunków rolniczych i polityka rządów zaborczych po uwłaszczeniu. 7. Ustrój agrarny Polski. 8. Statystyczne dane dla określenia ustroju agrarnego Polski. (Statystyka własności rolnej i ilości ludności bezrolnej).
- Hadamard J. *Geometria elementarna*. I. O linii prostej. II. O kole. III. O podobieństwie. IV. O polach.
- Konopczyński Wład. *Polska a Szwecja*. 1. Między pierwszą i drugą wojną północną (1660—1700). 2. Karol XII i Polska (1700—1718). 3. Dwie próby pacyfikacji (1719—1732). 4. Szwecja wobec powtórnej elekcji Łęszczynskiego. 5. „Kapelusze” i „Patrijoci” (1737—1743). 6. Na rozstajnych drogach (1744—1772). 7. Misja Wawrzyńca hr. Eugerströma (1787—1791). 8. Rozdzwieki pożegnalne (1791—1795). 9. Paralela historyczna Polski i Szwecji w XVIII wieku.
- Korbut G. *Literatura polska*, od początków do powstania styczniowego. Tom III od roku 1820—1863 oraz dodatek, obejmujący lata 1863—1900.
- Kucharzewski Jan. *Od białego caratu do czerwonego*, cz. I. Praca ta zawiera obraz państwa rosyjskiego w epoce jego najwyższej potęgi, za panowania Mikołaja I. Daje charakterystykę cara i dworu, biurokracji wyższej i niższej, praktyk rządzenia; daje obraz społeczeństwa wyższego, zarys stanu warstwy niższej, rzut oka na stan umysłowy narodu, na losy piśmiennictwa, na stosunek rządu do wiedzy i literatury. Kreśli początki ruchu rewolucyjnego w Rosji, przechodzi kolejno etapy myśli rewolucyjnej od dekabrystów do nihilistów. Wreszcie daje charakterystykę i rozbiór prac protoplasty rewolucji rosyjskiej Aleksandra Hercena.
- Nauka Polska* t. IV. Rocznik Kasy im. Mianowskiego. Zawiera rozprawy, poświęcone badaniu nauki (w opracowaniu A. Gawrońskiego, St. Ossowskiego i J. Rozwadowskiego); potrzebom nauki (w opracow. T. Banachiewicza, Fr. Bujaka, J. Bystronia, A. Chybińskiego, J. Czarnockiego, E. Frankowskiego, J. Grochmalickiego, B. Hryniewieckiego, J. Kostrzewskiego, A. Macieszy, K. Nitscha, St. Pawłowskiego, Wł. Podlacha, J. Rutkowskiego, K. Szulca, M. Tretera i innych); organizacji nauki polskiej (w opr. L. Birkenmajera, S. J. i Wł. Smoleńskiego); oraz kronikę nauki u nas i zagranicą (w opr. K. Drzewieckiego i F. Znanieckiego).

ZARYS DZIAŁALNOŚCI KOMITETU

w 1922 roku.

Już w roku ubiegłym Komitet Kasy zdecydował się wznowić zahamowaną w okresie wojennym działalność i nakreślił jej plan w ogólnych zarysach.

Wykonanie powziętej decyzji nie było łatwem wobec pogorszenia się położenia materialnego naszej instytucji, spowodowanego przeciągającym się ogólnym kryzysem finansowym kraju, w szczególności odcięciem Kasy od głównego jej źródła dochodów (z nafty na Kaukazie) i spadkiem wartości walorów publicznych, w których stosownie do statutu Kasa lokowała swe kapitały. A jednak wszelkie wątpliwości musiały ustąpić wobec wielkich potrzeb doby budowania podwalin nowego życia w niepodległej Rzeczypospolitej: z jednej strony — nakazu utrzymania produkcji naukowej, z drugiej — obowiązku ochrony cennego materiału ludzkiego w epoce dla pracowników naukowych szczególnie trudnej moralnie i materialnie.

Jasnem było, że za pomocą dawnych przedwojennych metod pracy Komitet Kasy nie zdoła obecnie spełnić swego zadania. Reforma stała się koniecznością. Komitet ją podjął, zdając sobie sprawę z ogromu stojących przed nim zadań i z trudności wstąpienia na tory tak odmienne od dotychczasowej, zabezpieczonej materialnie, spokojnej i ostrożnej kilkudziesięcioletniej działalności Kasy.

Trudności były tem większe, że warunki życia uniemożliwiają dziś wielu ludziom oddawanie swej pracy ofiarnej na potrzeby instytucyj społecznych w tym zakresie, w jakim to czynili dawniej. Co więcej, Komitet utracił w roku ubiegłym szereg zasłużonych dawnych swych współpracowników: vice-prezesa J. Zawidzkiego, sekretarza S. Szobera, Fr. Bujaka, Wł. Mazurkiewicza. Jedni ustąpili znużeni nadmiarem pracy, tak wyczerpującej w latach burzy wojennej, drudzy — z powodu pochłonięcia zajęciami na innych polach pracy, niektórzy zmuszeni byli opuścić stolicę. Szczególnie dotkliwem było ustąpienie z Komitetu po 20 latach pracy p. Józefa Natanson, od 16 lat skarbnika Kasy, nie tylko wiernego jej przyjaciela, ale nado znakomitego znawcę jej zawiłych spraw, nieustraszonego pracownika i obrońcę jej różnorodnych interesów.

* * *

A. Rozwój finansowy Kasy w r. 1922 przedstawiał się następująco:

1. Majątek Kasy zwiększył się, dzięki trzem następującym zapisom:

- a) p. Stanisław Hiszpański aktem z 17.III.1922 r. darował na rzecz Kasy osadę Kilińskie, położoną w starostwie Mińsko-Mazowieckiem, nad Świdrem w pobliżu Józefowa i Otwocka, przeznaczoną 3 morgów z 1 domem murowanym, 1 domem drewnianym oraz zabudowaniami gospodarczymi „na pobyt pracowników naukowych, polaków, wyznania chrześcijańskiego, pochodzących z rodziny chrześcijańskiej”. Bezpośredni zarząd kolonią sprawuje Kuratorjum, złożone z członków Komitetu Kasy i zapisodawcy.
- b) pp. Henryk Sachs, Marja Langrod i Ernestyna Buber aktem z 23.II.1922 r. ustanowili fundację stypendjalną im ś. p. Edwarda Sachsa o kapitale 1 miliona mkp. z majątku pozostałego po zmarłym w 5% obligacjach długoterminowej pożyczki państwowej. Procent od tego kapitału wypłacać ma Kasa studentom zwyczajnym polskiego uniwersytetu w Warszawie, Poznaniu lub Wilnie, studującym nauki fizyko-matematyczne, polakom, wyznania chrześcijańskiego. Zapomoga ma zapewnić utrzymanie i spokój w pracy a przeto, o ile odsetki nie będą przekraczały kosztów skromnego utrzymania studenta, winny być wydawane z roku na rok w całości jednemu i temu samemu studentowi przez czas jego studiów.

Fundacja została zatwierdzona 7 sierpnia 1922 r.

Kapitał miliona mkp. został następnie powiększony dzięki ofierze p. Henryka Sachsa do ogólnej sumy 720 złp. i 720.000 mkp.

- c) p. Róża Wittenberg darowała Kasie aktem z 11.II.1922 r. sumę 400.000 mkp., jako fundusz wieczysty im. Karola Wittenberga, od którego procenty co 5 lat będą wypłacane jako nagrody za najlepszą pracę z zakresu ubezpieczeń prywatnych lub społecznych, napisaną w języku polskim przez obywatela Państwa Polskiego bez różnicy wyznania. Zapis ten zatwierdzony został przez M. W. R. i O. P. (pismo z 11.III 1922 r.).

2. Dawne zapisy ważniejszych zmian nie doznały, w szczególności sprawy zapisu Zglenickiego (tereny naftowe na Kaukazie) nie posuwały się naprzód pomimo szeregu prób i wywiadów, dokonanych przez Komitet w Moskwie, Baku i Paryżu. Zapis ten dzieli losy wspólne majątkom znajdującym się w Rosji Sowieckiej.

3. Liczba ofiar i zapomóg na rzecz Kasy wzmogła się w porównaniu z latami ubiegłymi. Komitet spotykał się ze wzruszającymi objawami ofiarności, acz z drugiej strony okazało się, że bynajmniej nie we wszystkich sferach zadania nauki znalazły zrozumienie. Stała pomoc okazywały Kasie, jak i w ostatnim roku: Sejmiki i Magistraty, składając jej około 4 milionów; grona nauczycielskie i uczniowie

około 500.000. Pozatem ofiary zbiorowe wyniosły z górą 7 milionów, ofiary banków oraz firm handlowych (nie licząc złożonych w naturze) z górą 1,6 miliona, osób prywatnych z górą 2 miliony.

Szczególniej podnieść należy stałą perjodyczną pomoc ze strony przyjaciół Kasy, skupionych w Polskim Komitecie Rewindykacyjnym w Wiesbaden oraz pomoc Ministerstwa W. R. i O. P., które swym ofiarnym i przyjaznym do Kasy stosunkiem ułatwiało jej pracę.

Przykład Kasy, która odwołała się do społeczeństwa o pomoc na cele naukowe znalazł naśladowców. W ten sposób ofiarność społeczna popłynęła jeszcze szerszem łózyskiem, kształcąc w ogóle poczucie obowiązków względem nauki ojczystej. Dla celów propagandowych Komitet wydał prócz szeregu odezw broszury Fr. Bujaka „Nauka a społeczeństwo” i R. Minkiewicza „O polską twórczość naukową”. Mając na względzie ulepszenia w zakresie propagandy, Komitet wystąpił o odpowiednią zmianę statutu, do którego wprowadzono, kategorię członków korespondentów.

Niezależnie od powyższego zostały przedsięwzięte następujące środki celem rozwinięcia działalności Kasy:

4. Komitet uruchomił pewną część kapitałów, jużto nagromadzonych w dawnych latach finansowo pomyślniejszych, jużto pochodzących z zapisów bez charakteru wieczystego, lokując je częściowo w papierze drukowym oraz w wydawnictwach naukowych, przez Kasę podejmowanych. Zarządzenie to miało wpływ dodatni również na zabezpieczenie posiadanych funduszy od spadku waluty; w tym samym celu Komitet skutecznił zakup złotej pożyczki, co znów zwiększyło poważnie dochodowość odpowiednich kapitałów, dotychczas nisko oprocentowanych. Aby móc korzystać z lokaty w nieruchomościach Komitet wystąpił do władz o odpowiednie uzupełnienie statutu, zawierającego postanowienia niedość w tym względzie stanowcze.

5. Od gospodarki wydawniczej o charakterze wybitnie dobroczynnym, zgóry obliczonej na straty, Komitet przeszedł do systemu równowagi, polegającego na tem, że dzięki pewnemu zyskowi, osiąganemu na wydawnictwach bardziej pokupnych, możliwem jest zaspakajanie wydatków na inne przedsięwzięcia naukowe.

W związku z tem zarządzono przystosowanie ceny wydawnictw Kasy do ogólnych warunków rynkowych, przyczem oczywiście, mając na względzie tanieść książki, utrzymano cenę jej na poziomie możliwie najniższym.

6. Przedsięwzięto środki celem szybszego wpływiania należności z rozprzedaży wydawnictw i wogóle udoskonalenia obrotu książkami Kasy. W tym celu zreformowano dotychczasowy sposób ich rozprzedaży. Zarzucono system sprzedaży komisowej i, przejąwszy zarząd składem głównym we własne ręce, wprowadzono sprzedaż za gotówkę. W biurze Kasy otwarto dział sprzedaży wydawnictw. Pozwala to na udzielanie ustępstwa od ceny indywidualnie pracownikom naukowym oraz młodzieży akademickiej.

Reforma ta wielkiej wagi dla dalszego rozwoju Kasy wymagała zasadniczej przebudowy aparatu administracyjnego instytucji.

Gdyby nie trudności lokalowe moglibyśmy już dziś urzeczywistnić szersze zamiary Komitetu co do posiadania własnej księgarni, skupienia w swem ręku zarządu wydawnictwami różnych zreszeń naukowych, administracji pism naukowych i t. d., co wpłynęłoby dodatnio na uporządkowanie spraw tych publikacyj oraz ich rozpowszechnienie. Takie skupienie wydawnictw instytucji naukowych miałoby nietylko duże znaczenie materialne dla nich, ale również znaczenie moralne, udostępniając ogółowi prace niekiedy trudne do znalezienia, przykryte pyłem zapomnienia po składach księgarskich lub rozproszone po zakamarkach towarzystw naukowych różnych ziem Rzeczypospolitej.

Komitet będzie zdązał do tego celu; pewne postępy na tej drodze poczynił już po upływie roku sprawozdawczego.

B. Co się tyczy zapomogowej działalności Kasy zaznaczyć należy, że działalność Komitetu rozwijała się przedewszystkiem w ramach już z dawien dawna wyrobionych: akcji zapomogowej na badania naukowe, na wydawnictwa oraz na potrzeby osobiste pracowników naukowych. Wydatkowano ogółem na te cele koło 70 milionów.

Działalność wydawnicza Komitetu wykazuje szczególnie rozkwit. Po latach zastoju praca na tem polu była niezwykle płodna i wszechstronna. Obok paru prac o charakterze podręcznikowym znalazły się dzieła monograficzne, niektóre z nich bardzo kosztowne (np. *Historja naturalna lodu*) oraz wielkie wydawnictwa pomnikowe, których druk na szereg lat obliczono (np. dokończenie *Słownika Języka Polskiego*).

Oto lista wydawnictw:

Ukończono druk dzieł następujących:

- Dąbrowski J. — *Panowanie Władysława I Warneńczyka na Węgrzech*. 170×240 m.m. str. 202+2 nlb. + 3 mapki.
- * Dobrowolski J. — *Uprawa roślin lekarskich*. 175×255 m.m. str. 166+X.
- * Hadamard J. — *Geometria elementarna*. 165×235 mm. str. IV+320.
- * Korbut G. *Literatura Polska* tom III. 165×250 mm., str. 832+X.
- * *Nauka Polska*, jej potrzeby, organizacja i rozwój, t. IV. Rocznik Kasy im. Mianowskiego, str. IX+558.
- * *Poradnik dla Samouków* tom I, matematyka (przedruk sposobem chemigraficznym z wydania z r. 1915) 155×230 mm., str. XXXIX+618.
- * *Poradnik dla Samouków* tom III, uzupełnienia do tomu I. 160×240 mm., str. VIII+188.
- * Schuster & Lee — *Ćwiczenia z fizyki*. 155×235 mm., str. XVI+566+100.
- * *Słownik Języka Polskiego* tom I (przedruk sposobem chemigraficznym z wyd. I) 180×260 mm., str. XVI+960.
- * *Themis Polska*, Pismo nauce prawa poświęcone, serja III, tom I. 175×245 mm., str. IV nlb. + 224.

- * Wąsik W. — *Sebastian Petrycy z Pilzna i epoka*. 175×250 mm., str. IV+240.
* Zientarski St. — *Technologia drzewa*. 160×240 mm, str. 12 nlb. + 226.

Znajdują się w druku:

- Bouffall St. — *Mechanika*. (około 30 ark.).
Dobrowolski A. B. — *Historja naturalna lodu* (około 60 ark., na ukończeniu).
Dobrowolski K. *Kult św. Florjana w Polsce* (około 15 ark.).
Godlewski E. (senjor) — *Metody badań w fizjologii roślin* (około 25 ark. i ryc.).
Goursat E. — *Kurs analizy matematycznej* (około 20 ark.).
Konopczyński Wł. — *Polska a Szwecja* (około 25 ark.).
Namysłowski Wł. — *Zarys postępku sądowego w średniowiecznej Serbji*. (Wydawnictwo „Themis Polskiej” w tomie II).
Poradnik dla Samouków, t. IV. (Krystalografia).
+ Sierpiński W. — *Zarys teorii mnogości* (wyd. II, 13 ark., na ukończeniu).
Słownik Języka Polskiego tom VIII, ostatni (około 50 ark.).
Themis Polska tom II.
Wóycicki Z. — *Obrazy roślinności*, zesz. XII i XIII, po 10 tablic i teksty.

W przygotowaniu:

- Babiński Leon. — *O trybunale skarbowym Radomskim*.
Bennecke W. — *Budowa i życie bakterji* (w opracowaniu prof. W. Szafera).
Chlebowski Br. — *Wybór pism* (o Reju, Kochanowskim, Potockim i Pasku).
Dzieje Polski 10 tomów, w opracowaniu wybitnych historyków polskich.
Klecki W. — *Gatunek i rasa*.
Kucharzewski Jan. — *Od białego do czerwonego cara Rosji*.
Kulczyński St. — *Fauna pajęczaków polskich*.
Poradnik dla Samouków, tomy: botaniczny, geograficzny, językoznawczy i mineralogiczny.
Porzeziński W. — *Zarys porównawczy języków indo-europejskich*.
Rouse-Ball. — *Historja matematyki*.
Szczeptański W. ks. — *Najstarsze cywilizacje wschodu klasycznego*, tom. III
„Egea i Hatti” (z częściowej zapomogi Kasy).
Thugutt St. — *Metody mikrochemiczne w zastosowaniu do mineralogji*.
Weber. — *Algebra*.
Witkowski. — *Fizyka t. I — III* (nowe wyd.).
Żorawski Kaź. — *Geometria analityczna*.

Zakwalifikowano do druku:

- Maxwell. — *Teorja ciepła*.
Paszkievicz. — *Polityka ruska Kazimierza Wielkiego*.
Titchener. — *Podręcznik psychologii*.
Whetham. — *Doświadczalna nauka o elektryczności*.

Z pism periodycznych Komitet Kasy subwencjonował następujące:

- Kwartalnik *Historji reformacji w Polsce*,
Przegląd Filozoficzny, *Rocznik XXV*, zesz. III,
Themis Polska, pismo nauce prawa poświęcone, serja III, tom I.
Wiadomości numizmatyczne.

Wobec trudności spowodowanych niezwykle wysoką ceną drukarskich, kilkakrotnie przewyższających ceny przedwojenne, obliczane w złocie, sprawna organizacja wydawnicza stanowi warunek materialnego powodzenia przedsięwzięcia. W tym stanie rzeczy Komitet

*) Dzieła oznaczone gwiazdką ukazały się już na początku 1923 r.

nie mógł pozostawić wydawnictw na opiece autorów i musiał zorganizować specjalny dział biura, sprawom wydawniczym poświęcony. Było to tem konieczniejsze, że i autorzy nie mogą dziś poświęcać zadaniom wydawniczym tyle czasu co dawniej. Doświadczenie wykazało korzyść reformy.

W ścisłym związku ze sprawami wydawniczymi znajduje się zagadnienie założenia przez Komitet własnej drukarni naukowej, do należytego rozwoju prac Kasy niezbędnej. Stworzenie w stolicy takiego warsztatu pracy, któryby, będąc na wyłączne potrzeby pracowników naukowych, odpowiadał wymaganiom współczesnym, jest zadaniem pilnem. Zarówno w tym przypadku, jak i w sprawie księgarni naukowej trudności finansowo-lokalowe stoją dziś jeszcze na przeszkodzie do realizacji planów Komitetu.

Zapomogi osobiste przyznawano w okresie sprawozdawczym w formie pieniężnych, wzorem lat poprzednich oraz w naturze, co było wynikiem przystosowania się Kasy do nowych potrzeb życia. Mając na względzie trudności mieszkaniowe, zwłaszcza dotkliwe dla przyjezdnych do Warszawy, dawano pracownikom naukowym w miarę możliwości w pomieszczeniach Kasy skromny nocleg; niektórzy z nich korzystali z gościny Kasy przez dłuższy okres kilkomiesięczny. Zamianem Komitetu jest stworzenie większej ilości pomieszczeń na ten cel, co jednak stanie się możliwem dopiero z chwilą gdy Kasa posiada własną nieruchomość.

Wydatniej zarysowała się pomoc udzielana w „Domu Kasy” nad Świdrem.

Myśl założenia Domu powstała przed laty, co nawet wydało pewne owoce, dziś jeszcze dla ogółu niedostępne. Chodziło o stworzenie takich warunków życia dla pracownika naukowego, w którychby jego siły skolatane w szarej codzienności mogły się wzmocnić, płuca oczyścić wśród żywicznych lasów, a myśl nabrała w słońcu i spokoju przyręczdzonej świeżości i polotu, by w oddaleniu od miejskiego gwaru— duch tem pewniej odnajdywał siebie i swoją drogę twórczego rozwoju. Pomysł „Domu Kasy” został urzeczywistniony w pełni dopiero w roku sprawozdawczym dzięki darowiźnie p. S. Hiszpańskiego (ob. wyżej o tym zapisie).

Każdy pracownik naukowy, odpowiadający warunkom darowizny, może, otrzymując za niewielkie wynagrodzenie pełne utrzymanie, bez troski oddać się odpoczynkowi lub pracy. Ciszą i swobodą są tam w pełni przestrzegane. Dcm przeznaczony jest tylko dla nęcących. Wyłączone są osoby dotknięte chorobą odrażającą lub zakaźną (nie wyłączając gruźlicy).

W roku sprawozdawczym korzystało z Dcmu 38 osób przeważnie profesorów z Warszawy, Krakowa, Wilna, Lublina. Wielu powraca do Domu kilkakrotnie. Z listów nadsyłanych do Kasy wynika, że „Dom” spełnia swe zadanie. Jest przedmiotem jednomyślnych pochwał. Jeden z profesorów Uniwersytetu Warszawskiego pisze: „instytucję tę uwa-

zam za najbardziej szlachetną formę pomocy". W innym liście znajdujemy taką ocenę: „Dom uważam za placówkę, stanowiącą chlubę kultury narodowej; pobyt w nim zaliczam do najmilszych i najciekawszych chwil mego życia”. — „Co za wspaniała sposobność do zapoznania się ze sobą ludzi z różnych dziedzin wiedzy, do wymiany myśli”. — „W tej atmosferze bez troski odpoczywa się znacznie prędzej, niż w jakimkolwiek innym otoczeniu. Spokój ten sprawia, że w Domu Kasy można doskonale i bez przeszkód pracować, a szczególnie wykańczać prace rozpoczęte”. Takich świadectw jest wiele. „Dom Kasy” już przyczynił się do wzrostu książkowej produkcji naukowej oraz badań naukowych nad florą nadświdrzańską. Pochlebne głosy o „Domu” nad Świdrem zniewalają Komitet do obmyślenia sposobu udostępnienia go większej liczbie osób oraz założenia innych podobnych środowisk. Otwierają się perspektywy posiadania Domów w Konstancinie, nad morzem na Helu i inne. Przedstawiciel Kasy, w porozumieniu z M. W. R. i O. P., zwiedzi szereg majątków, które nadawałyby się na ten cel.

C. Stanowisko Kasy, jako instytucji, poświęconej sprawom organizacji nauki i jednoczącej w swych organach przedstawicieli Szkół Akademickich, Akademii oraz Towarzystw Naukowych, zniechęciło Komitet do zajęcia się obok spraw zapomogowych zagadnieniami ogólnej organizacji nauki.

a) Podobnie jak w latach poprzednich, Kasa prowadziła wydawnictwo rocznika „Nauki Polskiej” (Tom IV), który się ukazał po ukończeniu roku sprawozdawczego, obejmuje około 600 stron druku i poświęcony jest badaniom nad nauką, zagadnieniom pracy naukowej na prowincji, nadto dziejom organizacji nauki polskiej i kronice życia naukowego w Polsce oraz zagranicą.

b) Pozatem Kasa udzielała pomocy lokalowej i administracyjnej „Przeglądowi Akademickiemu”, poświęconemu sprawom nauki i szkolnictwa akademickiego.

c) Przedstawiciele Komitetu znajdowali się w stałym kontakcie z władzami centralnymi, współdziałając z nimi w rzeczach nauki dotyczących. Składano władzom rządowym wnioski co do poparcia materialnego osób, którym Kasa ze swej strony nie mogła udzielić zapomogi, opinowano o pewnych zamierzeniach i projektach naukowych, brano udział w konferencjach, mających na celu rozpatrzenie szeregu zagadnień organizacyjno-naukowych. Przedstawiciel Komitetu opracował projekt przepisów o stypendjach akademickich oraz o emeryturach dla uczonych, literatów i artystów, nie będących na służbie państwowej, wreszcie projekt ustawy ramowej o szkołach zawodowych. Komitet przedstawiał Ministerstwu W. R. i O. P. oraz Skarbu memorjały w sprawie potrzeb nauki, popierając je na specjalnych konferencjach.

d) Odzyskanie niepodległości politycznej wprowadziło polski świat naukowy w ściślejszy związek z uczonymi obcych krajów.

Pragnąc ułatwić naszym pracownikom naukowym podtrzymanie tych związków, Komitet zorganizował biuro tłumaczeń na języki obce. W roku sprawozdawczym działało biuro tłumaczeń francuskich, załatwiając korespondencję, przekłady streszczeń i prac naukowych. Celem uprzywilejowania obcej nauce polskiej produkcji naukowej, Komitet przestrzegał umieszczania w niektórych wydawnictwach Kasy specjalnych dodatków francuskich (Nauka Polska, Themis Polska, Poradnik dla Samouków, Historia naturalna lodu i t. d.).

e) Kiedy we wrześniu r. 1922 Liga Narodów (Komisja Współpracy Umysłowej) przedsięwzięła badanie położenia nauki oraz pracowników naukowych w różnych krajach świata, Komitet Kasy przesłał obszerne materiały drukowane oraz rękopiśmienne do rozporządzenia polskiego przedstawicielstwa w Komisji (p. Curie-Skłodowska). „Note provisoire sur l'état de la vie intellectuelle en Pologne approuvée par le Conseil le 13.IX 1922” zawiera obszerne powołanie się na działalność Kasy im. Mianowskiego oraz wnioski, aby Liga Narodów zwróciła się do Kasy z wezwaniem o przeprowadzenie ankiety szczegółowej o potrzebach intelektualnych Polski oraz, aby Kasie powierzono pośrednictwo między Polską i Ligą, o ile chodzi o zadanie dostarczenia publikacji lub innych narzędzi pracy uczonym oraz instytucjom naukowym w Polsce oraz przedsięwzięcia badań zagranicą na ich życzenie. Kasa im. Mianowskiego kontrolowałaby zasadność tych życzeń i dawała o nich swoją opinię.

W wykonaniu zapadłych postanowień, Liga Narodów zwróciła się do Kasy o podjęcie się łącznie z Akademią Umiejętności takiego pośrednictwa. Kasa wyraziła na to zgodę, jak również na przeprowadzenie i opracowanie ankiety o położeniu nauki w Polsce. Wykonanie tego przypało już na rok 1923.

D. Sprawozdanie za rok ubiegły nie byłoby pełnem, gdybyśmy nie zanotowali, że Komitet zarządził przebudowę pomnika dr. J. Mianowskiego (w kościele popijarskim) i przeniesienie go na inne miejsce wobec pęknięcia ściany, na której był umieszczony. Koszt przeniesienia i odnowienia poniosła Kasa.

Komitet brał też udział w ważniejszych przejawach życia naukowego i ogólnonarodowego i przyczynił się do realizacji obchodu jubileuszowego prof. J. Baudouin de Courtenay, K. Twardowskiego i L. Krzywickiego.

* * *

Zamykając zarys powyższy, stwierdzić musimy, że ogrom zadań, które Kasa im. Mianowskiego ma do spełnienia, wymaga nie tylko wyczerpanej pracy Komitetu, ale nadto współdziałania szerokiego ogółu, który musi się zdobyć na wielki wysiłek pomocy moralnej i materialnej dla instytucji pielęgnowaniu nauk poświęconych.

Żyjemy w chwilach przełomowych. Pamiętajmy o podtrzymywaniu twórczości naukowej, źródeł naszej kultury; brak uprawy naukowej będzie nas kosztować drożej, niż jej szerzenie.

KOMITET KASY.

W skład Komitetu Kasy w r. 1922 wchodził:

Karol Lutostański — prezes, Jan Zawidzki (do 19/VI) i Ludwik Szperl (od 17/X) — zastępcy prezesa, Alfons Klarner — sekretarz, Józef Natanson (do 19/VI) i Jan Dmochowski (od 17/X) — skarbnicy, członkowie: Franciszek Bujak (do 14/III), Czesław Białobrzęski (od 19/VI), Franciszek Czubański (od 19/VI), August Iwański (od 19/VI), Jan Jakubowski (od 19/VI), Tadeusz Kotarbiński, Feliks Kucharzewski, Władysław Mazurkiewicz (do 19/VI), Stanisław Szober (do 19/VI), Stanisław Staniszewski (od 14/III) i Józef Ujalski.

Pomoc prawną nieśli radcowie prawni: mecenas Henryk Konic oraz mecenas Cezary Ponikowski.

Kierownikiem działu naukowego był Stanisław Michalski.

Posiedzeń Komitetu w roku sprawozdawczym odbyło się 19, nie licząc zebrań komisji: stypendjalnej, nagrodowych, zapomogowo-wydawniczej i rewizyjnej.

RADA NAUKOWA.

Do składu Rady Naukowej oprócz powyższych członków Komitetu, wchodził:

Kazimierz Twardowski — prezes, delegat Związku Towarzystw Naukowych we Lwowie,

Członkowie: Henryk Mościcki — sekretarz, delegat Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie, Kazimierz Żorawski, delegat Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie, Alfred Halban, delegat Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, Jan Kochanowski, delegat Uniwersytetu Warszawskiego, Władysław Dziwulski, delegat Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, Ignacy Mościcki, delegat Politechniki Lwowskiej, Kazimierz Pomianowski, delegat Politechniki Warszawskiej, Stanisław Thugutt, delegat Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Michał Siedlecki, delegat Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Jan Sajdak, delegat Uniwersytetu Poznańskiego, Heljodor Święcicki, delegat Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu.

Posiedzenie Rady Naukowej w tym składzie odbyło się w roku sprawozdawczym w dniu 19 czerwca.

KOMISJA REWIZYJNA.

Michał Siedlecki, Stanisław Thugutt i Kazimierz Żorawski.

Nagrody przyznane przez Komitet Kasy w r. 1922.

Na podstawie danych ankiety przeprowadzonej przez Komitet Kasy wśród uczonych i profesorów wszechnic polskich oraz innych materiałów będących w rozporządzeniu Kasy, Komitet w dniu 19.XII 1922 r. uchwalił przyznać następujące nagrody:

a) w dziedzinie nauk humanistycznych:

z zap. Z. Pileckiego — Arturowi Śliwińskiemu za pracę o Maurycim Moch-nackim w związku z dotychczasową działalnością autora na polu piśmiennictwa polskiego;

z funduszu Ministerstwa W. R. i O. P. — Stanisławowi Pigoniowi za dotychczasową działalność naukową;

b) w dziedzinie nauk ścisłych:

z funduszu Ministerstwa W. R. i O. P. — Stanisławowi Kulczyńskiemu za dotychczasową działalność naukową.

Wykaz szczegółowy zapomóg (według działów wiedzy),
udzielonych w r. 1922.

- A₁ Zapomogi na instytuty i pracownie.
A₂ " " badania i studia.
B₁ " " wydawnictwa w przy-
gotowaniu.
B₂ Zapomogi na książki i czasopisma, bę-
dące w druku lub już wydrukowane.
C₁ Zapomogi osobiste i nagrody.
C₂ Stypendja.

		Wyplacono	Ogółem
		Marki i fenigi	
I. Matematyka.			
B ₁	Dicksteinowi Samuelowi na wydanie <i>Algebry</i> Webera	118.750	—
	Witwińskiemu Romualdowi honorarium za pracę <i>Zarys algebraicznej teorii konstrukcyj geometrycznych</i>	30.000	—
B ₂	Heflichowi A. i Michalskiemu Stan. na przedruk tomu I-go <i>Poradnika dla Samouków</i>	6.911.970	—
	Heflichowi A. i Michalskiemu Stan. na wydanie tomu III-go <i>Poradnika dla Samouków</i>	682.475	—
	Wojtowiczowi Wład. na wydanie dzieła: <i>Goursat—Kurs analizy matematycznej</i> w przekładzie J. Rudnickiego i Tadeusza Łazowskiego, pod redakcją St. Straszewicza	1.665.000	—
	Wojtowiczowi Wład. na wydanie dzieła: <i>Hadamard-Geometria</i>	950.000	—
C ₁	Kwietniewskiemu Stefanowi pożyczka osobista	100.000	—
		10.458.195	—
2. Fizyka.			
A ₂	Cwojdzinśkiemu Antoniemu na pracę z fizyki	200.000	—
	Jeżewskiemu Mieczysławowi " " "	100.000	—
B ₂	Bouffalowej Wandzie na wydanie <i>Mechaniki</i> S. Bouffalla	625.000	—
	Grotowskiemu M. i Wernerowi W. na wydanie <i>Fizyki</i> Schuster'a i Lee w przekładzie S. Landaua-Ziemeckiego	5.758.501	—
C ₁	Jeżewskiemu Mieczysławowi zapomoga osobista	400.000	—
	Patkowskiemu Józefowi zapom. osobista 150.000, pożyczka—400.000	550.000	—
		7.633.501	—
3. Astronomia.			
4. Meteorologia.			
B ₂	Dobrowolskiemu Ant. Bol. na wydanie <i>Historji naturalnej lodu</i> (patrz dział geografji)	—	—
5. Chemja.			
6. Mineralogja.			
B ₂	Heflichowi A. i Michalskiemu Stan. na wydanie tomu mineralogicznego <i>Poradnika dla Samouków</i>	62.596	—
Do przeniesienia		62.596	—
		18.091.696	—

		Wyplacono	Ogółem
		Marki i fenigi	
Z przeniesienia . . .		62.596 —	18.091.696 —
C ₂	Małkowskiemu Stanisławowi stypendjum „dla młodszych pracowników naukowych“ (przyznane w r. 1921)	100.000 —	162.596 —
7. Geologia.			
A ₁	Morozewiczowi Józefowi na zakup mikroskopu . .	250.000 —	250.000 —
8. Geografia.			
B ₁	Heflichowi A. i Michalskiemu Stan. na wydanie tomu geograficznego <i>Poradnika dla Samouków</i>	111.600 —	
B ₂	Dobrowolskiemu Ant. Bol. na wydanie <i>Historji naturalnej lodu</i>	7.720.491 —	7.832.091 —
9. Botanika.			
B ₁	Heflichowi A i Michalskiemu Stan. na wydanie tomu botanicznego <i>Poradnika dla Samouków</i>	611.894 —	
B ₂	Heflichowi A. i Michalskiemu Stan. na wydanie pracy E. Godlewskiego (senjora) <i>Metody badań w fizjologii roślin</i>	380.000 —	
	Wóycickiemu Zygmuntowi na wydanie zesz. XII i XIII <i>Obrazów roślinności</i>	477.975 —	
C ₁	Kulczyńskiemu Stanisławowi nagroda z funduszu Min-wa W. R. i O. P.	150.000 —	1.619.869 —
10. Zoologia.			
11. Antropologia.			
A ₂	Hirszfeldowi L. na badania antropologiczne, prowadzone przez d-ra Mydlarskiego	150.000 —	150.000 —
12. Psychologia.			
13. Historia i archeologia.			
A ₂	Konopczyńskiemu Wład. na prace nad katalogiem aktów do dziejów polskiego parlamentaryzmu	25.000	
	Semkowiczowi Wład. na prace nad kodeksem dyplomatycznym W. Ks. Litewskiego (ostatnia rata)	602	
B ₁	Konopczyńskiemu Wład. na wydawnictwo p. t. <i>Dzieje Polski</i>	100.000	
	Szczepańskiemu ks. Wład. na częściowe pokrycie kosztów wydania pracy <i>Egea i Hatti</i> (Najstarsze cywilizacje Wschodu Klasycznego t. III).	2.000.000	
B ²	T-wu Nauk. Warszawskiemu na wydanie dzieła K Dobrowolskiego p. t. <i>Kult św. Florjana w Polsce</i>	350.000	
Do przeniesienia . . .		2.475.602 —	28.106.252 —

		Wyplacono	Ogółem	
		Marki i fenigi		
	Z przeniesienia . . .	2.475.602	—	28.106.252 —
	T-wu Nauk. Warszawskiemu na wydanie pracy J. Dąbrowskiego p. t. <i>Władysław I Jagiellończyk na Węgrzech</i>	1.883.830	—	
	T-wu do badań dziejów reformacji w Polsce na wydanie kwartalnika <i>Reformacja w Polsce</i>	150.000	—	
	Wolańskiemu Adamowi na wydanie <i>Wiadomości numizmatycznych</i>	50.000	—	
C ₁	Śliwińskiemu Arturowi nagroda z zapisu Z. Pi- leckiego oraz z funduszu Min-wa W. R. i O. P. Sobieskiemu Wacławowi nagroda z zapisu Z. Pi- leckiego (przyznana w r. 1921)	156.200	—	
		4.152	99	
C ₂	Gradeckiemu Romanowi stypendjum „dla młod- szych pracowników naukowych“ (przyzn. w ro- ku 1921)	100.000	—	4.819.784 99
14. Nauki prawno-ekonomiczne.				
B ₂	Grabskiemu Władysławowi na wydanie pracy <i>Spo- łeczne gospodarstwo agrarne w Polsce</i>	3.608.490	—	
	Nagórskiemu Z. i Rundsteinowi S. na wydanie serji III tomu I-go <i>Themis Polskiej</i>	2.352.500	—	
C ₁	Brodowskiemu Feliksowi zapomoga osobista	100.000	—	
	Wiercieńskiemu Henrykowi „ „	50.000	—	6.110.990 —
15. Statystyka.				
B ₁	Lipińskiemu Edwardowi na opracowanie dzieła p. t. <i>Metody badania wahań cen i zagadnień po- krewnych</i>	100.000	—	100.000 —
16. Językoznawstwo.				
A ₂	Porzezińskiemu Wiktorowi na prace językoznawcze Przychockiemu Gustawowi na zakup książek do pracy nad Plautem	25.000	—	
		150.000	—	
B ₁	Heflichowi A. i Michalskiemu Stan. na tom języ- koznawczy <i>Poradnika dla Samouków</i>	200.000	—	
B ₂	Nitschowi K., Rozwadowskiemu J. i Szoberowi Stan. na częściowe pokrycie kosztów wydania <i>Prac lingwistycznych</i> , poświęconych prof. J. Bau- doinowi de Courtenay	35.000	—	
	Niedźwiedzkiemu Wład. na wydanie tomu VIII <i>Słownika Języka Polskiego</i>	1.857.381	—	
	Na przedruk tomu I-go tegoż dzieła	596.375	—	
C ₁	Chomińskiemu Olgierdowi pożyczka osobista	300.000	—	
	Klingerowi Witoldowi na sprowadzenie biblioteki z Kijowa	150.000	—	3.313.756 —
	Do przeniesienia			42.450.782 99

		Wyplacono	Ogółem
		Marki i fenigi	
Z przeniesienia . . .			40.450.782 99
17. Literatura.			
B ₂	Korbutowi Gabrjelowi na wydanie tomu III-go <i>Literatury Polskiej</i>	1.139.054 —	
C ₁	Pigoniowi Stanisławowi nagroda z funduszu Min- wa W. R. i O. P.	150.000 —	
C ₂	Gąsiorowskiej-Szmydtowej Zofji stypendjum „dla młodszych pracowników naukowych” (przyzn. w r. 1921)	100.000 —	1.389.054 —
18. Sztuka.			
19. Filozofja.			
A ₁	Warsz. Instytutowi Filozoficznemu na prowadze- nie Instytutu	60.000 —	
A ₂	Leśniewskiemu Stanisławowi na prace naukowe .	300.000 —	
B ₂	Warsz. Instytutowi Filozoficznemu na wydanie zesz. III Rocznika XXV <i>Przegląd Filozoficzny</i> Warsz. Instytutowi Filozoficznemu na pokrycie kosztów wydania Księgi Pamiątkowej ku ucz- czeniu 25-letniej działalności prof. K. Twar- dowskiego	800.000 — 500.000 —	
	Wasikowi Wiktorowi na wydanie pracy <i>Sebastjan</i> <i>Petrycy z Pilzna</i>	406.250 —	2.066.250 —
20. Medycyna.			
B ₂	Dobrowolskiemu J. M. na wydanie pracy <i>Upra- wa roślin lekarskich</i>	2.294.896 —	2.294.896 —
{21. Technika.}			
B ₂	Zientarskiemu Stef. na wydanie pracy <i>Techno- logja drzewa</i>	2.184.000 —	2.184.000 —
22. Pedagogja.			
B ₁	Baczyńskiemu Stan. na pracę <i>Książka a dziecko</i> <i>—</i>	100.000 —	100.000 —
23. Różne.			
B ₂	Wydanie rocznika <i>Nauka Polska</i> t. IV	3.963.040 —	
	„ broszur: F. Bujaka <i>Nauka a społeczeń- stwo</i> i R. Minkiewicza <i>O niezależność nauki</i> .	602.000 —	
C ₁	Mereckiej Helenie z tytułu zapomogi przyznanej ś. p. Romualdowi Mereckiemu	150.000 —	
C ₂	Stypendja Szkolne (patrz wyszczególnienie na str. 15)	106.136 40	4.821.176 40
Ogółem . . .			55.306.159 39

KAPITAŁ OBROTOWY.

Pozostało z końcem 1921 roku Mk. 38.307.743.44

Wpłynęło w ciągu r. 1922:

a) Wkłady członków rzeczywistych	"	99.300.—
b) " " dożywniczych	"	65.000.—
c) Ofiary	"	15.123.924.—
d) Zapomogi Minist. W. R. i O. P.	"	45.450.000.—
e) Wpływów ze sprzedaży książek ofiarowanych Kasie	"	26.745.66
f) Procenty od zapisów i kapitałów:		

Bełcikowskiej	Mk.	194.40	
Brzezińskiego	"	193.50	
Diskorso	"	91.90	
Hassewicza	"	189.—	
Kluczewiczowej	"	683.40	
Rościszewskiego	"	1.166.40	
Spasowicza	"	481.15	
Stalewicza	"	218.70	
Stępowskiego	"	8.100.—	
Szpechta	"	3.180.95	
Temlera	"	1.350.—	
Trzetrzewińskiej	"	166.20	
Wolszczanowej	"	880.50	
Od funduszy wiecz. na cele ogólne	"	14.639.20	
" papierów publicznych własnych	"	660.377.80	
Procenty	"	271.125.71	" 963.035.81

g) Zysk przy realizacji papierów publicznych własnych	"	38.107.629.40
h) 10% tytułem zwrotu kosztów administr. fund. Sawickich	"	106.104.10

i) Nadpłacone przy spłacie pożyczek:

M. Górski	Mk.	3 200.—	
B. Jasnowski	"	2.400.—	" 5.600.—

j) Za wypożyczenie klisz	"	40.920.—
------------------------------------	---	----------

k) Zwrot zapomóg warunkowo-zwrotnych	"	2.927.967.94
--	---	--------------

l) " pożyczek	"	10.000.—
-------------------------	---	----------

Mk. 141.233.970.35

Z tego wydano:

a) Na zapomogi bezzwrotne	Mk.	4.877.602.—	
b) " " warunkowo-zwrotne	"	45.348.028.—	
c) " pożyczki	"	800.000.—	
d) " wydatki administracyjne	"	6.348.365.02	
e) " utrzymanie kol. Kilińskie	"	5.269.646.—	" 62.643.641.02

Pozostaje . . . Mk. 78.590.329.33

Do powyższej sumy dołączając ogół udzielonych
a niezwróconych z końcem roku 1922:

1) Pożyczek	Mk.	804.374.—	
2) Zapomóg warunkowo-zwrotnych	"	44.368.584.—	" 45.172.958.—

Otrzymamy saldo kapitału obrotowego . . . Mk. 123.763.287.33

Objaśnienie pozycji 5-tej w stanie Biernym bilansu.

Obrót wpływów i wydatków, odnoszących się do funduszy z przeznaczeniem specjalnem.

FUNDUSZE:	Pozostałość z 1921 r.	Wpływ z % za 1922 r.	Wpływy z innych źródeł	Wydatko- wano na zapomogi i nagrody lub stypendja	Różne rozchody uboczne	Pozosta- łość do przenie- sienia na r. 1923
M a r k i i f e n i g i						
A. Zapomogowe:						
K. Bardzińskiego . . .	2.957 —	972 —	—	—	—	3.929 —
F. Czajczyńskiego . . .	3.904 76	874 80	—	—	—	4.779 56
E. Dziewulskiego . . .	4.808 27	2.991 80	—	—	—	7.800 07
J. N. Jaśkowskiego . . .	2.015 17	1.448 30	—	—	—	3.463 47
W. Peplowskiego . . .	48.076 11	3.187 50	100.470 85	—	—	151.734 46
J. Sierakowskiej . . .	1.995 09	617 70	—	—	—	2.612 79
K. Sokłowskiego . . .	30.861 46	971 —	20 250 —	—	—	52.082 46
J. Sterna . . .	936 —	468 —	—	—	—	1.404 —
K. Tukały . . .	8.292 45	1.800 —	—	—	—	10.092 45
B. Nagrodowe:						
J. Natansona . . .	—	2.808 —	—	—	—	2.808 —
A. Pawińskiego . . .	1.785 88	218 70	—	—	—	2.004 58
Z. Pileckiego . . .	4.152 99	2.048 —	—	10.352 99*)	—	—
W. Sawickiego . . .	—	1.020 60	—	—	—	1.020 60
J. Szwańskiego . . .	2.180 53	201 20	—	—	—	2.381 73
K. Wittenberga . . .	—	14.723 —	—	—	—	14.723 —
C. Stypendjalne:						
J. Groszego . . .	6.089 11	2.061 95	—	570 —	—	7.181 06
K. Kobryńca . . .	4.924 80	5.180 —	—	5.184 —	—	4.920 80
T. Kowalskiego . . .	4.195 80	584 —	—	—	—	4.779 80
S. Mieczyskiego . . .	351 —	486 —	—	—	—	837 —
W. Piramowicza . . .	—	9.389 80	—	—	—	9.389 80
A. Podbielskiego . . .	1.710 30	945 —	—	—	—	2.655 30
J. Puchałowej . . .	790 —	520 —	—	—	—	1.310 —
E. Sachsa . . .	—	56.667 —	—	50.000 —	—	6.667 —
W. i M. Sawickich . . .	93.973 70	1.060.133 40	—	50.340 —	107 006 10	996.761 —
K. Tomkiewicza . . .	633 —	305 —	—	—	—	938 —
F.A. Wojciechowskiego	612 40	338 40	—	612 40	—	338 40
	225.245 82	1.170.961 15	120.720 85	117.459 39	107.006 10	1.296.614 33
*) Brakujące na wypłatę nagrody zapisano, do czasu wpływu na R-k Przechodni						
				4.152 —		
				113.307 39		
Doliczając pozostałość zapomóg warunkowo-zwrotnych:						
Funduszowi Peplowskiego						234 —
Otrzymano pozostałość z powyższych funduszy						1.296.848 33

STAN CZYNNY.				Marki	f.	Marki	f.
1. Gotowizna w kasie biurowej						1,637,848	—
2. Papiery procentowe:							
A)	Rb.	227.300.—	4½% List. Zas. Tow. Kr. Ziemsk. 2. 5. 13. 25. 27. 28. 31. 41. 43. 49. 54. 56. 62. 64. 72.	474.407	48	✓	—
B)	"	17.500.—	4% List. Zas. Tow. Kr. Ziemsk. 35. 41. .	37.800	—	—	—
C)	"	342.800.—	5% " " m. Warsz. 1. 3. 5. 7. 8. 10. 11. 12. 18. 21. 22. 29. 30. 37. 41. 46. 54. 55. 58. 72.	795.797	45	✓	—
D)	"	145.030.—	4½% List. Zas. Tow. Kr. m. Warsz. 5. 6. 16. 17. 19. 20. 21. 23. 24. 29. 33. 44. 49 54. 56. 60.	280.866	91	✓	—
E)	"	75.100.—	5% List. Zast. Tow. Kr. m. Częstoch. 7. 10. 22. 41. 72. 75.	158.927	68	—	—
F)	"	5.000.—	5% List. Zast. Tow. Kr. m. Kalisza 72.	8.854	70	—	—
G)	"	26.750.—	" " " " " " Piotrkowa 41.	57.780	—	—	—
H)	"	3.000.—	" " " " " " Radomia 41.	6.480	—	—	—
I)	"	13.500.—	" " " " " " Suwałki 41.	29.160	—	—	—
J)	"	17.000.—	4½% " " Bank. Ziems. Wileń. 41. 42. 55.	35.478	—	✓	—
K)	"	26.000.—	" " " " " " Chersońs. 14.	49.982	40	—	—
L)	"	22.000.—	4% Renty Państ. Ros. 4. 50. 64. 68. 73.	44.826	12	—	—
Ł)	"	600.—	5% Pożyczek Premjow. Ros. 5. 41. 60.	2.481	84	—	—
M)	"	1.000.—	3½% List. Zast. Banku Szlach. Ros. 42.	2.160	—	—	—
N)	"	19.909.—	4% Poż. Zewn. Ros. w złocie 1902 r. 73.	40.067	14	—	—
N)	"	29.750.—	5% " Państ. " 1905, 6 i 8 r. 73.	67.035	28	—	—
N)	"	133.850.—	" " " " 1914 i 1915 r. 41.	289.116	—	—	—
O)	"	20.250.—	54 akc. Tow. Ros.-Włoskie . . . 41.	43.740	—	✓	—
P)	"	800.—	8 " Warsz. Dróg Podjazd. 41.	1.728	—	—	—
R)	"	5.625.—	30 " " Grodzieckiego . . . 41.	12.150	—	—	—
Rb. 1.132.734.— w walucie rublowej							
S)	Mk.	154.200.—	5% Oblig. Banku Ziemiańsk. 23. 26. 36. 38. 45. 47. 51. 61. 64. 72. 74. . . .	156.174	90	—	—
T)	"	54.000.—	6% Oblig m. Warsz. 1917 r. 41.	54.000	—	—	—
U)	"	6.160.000.—	i Złot. 6.160.— 8% Poż. Złotej 1920 r. 32. 33. 39. 40. 41. 44. 54. 72. . . .	16.920.000	—	✓	—
W)	"	81.000.—	150 akcyj Banku Handl. w Warsz. 59. 73.	147.036	—	✓	—
X)	"	2.100.000.—	2100 " Tow. Elektryczność 41.	54.000	—	✓	—
Y)	"	111.500.—	223 " " Zakł. Ostrowieck. 41.	268.432	—	✓	—
Z)	"	40.000.—	20 " " Grodzieckiego 41.	4.050	—	✓	—
Mk. 8.700.700.— i złotych 6.160.—						20,042,531	90
3. Sumy hipoteczne:							
A')	Rb.	30.000.—	na nieruch. m. Warsz. № 1600M	57.	64.800	—	—
B')	"	10.000.—	" " " " " 1714N	33.	21.600	—	—
C')	"	1.800.—	" " " " " 2171B	60.	3.888	—	—
D')	"	14.050.—	" " " " " 5015	60.	30.348	—	—
Do przeniesienia . . .				120.636	—	21,680,379	90

STAN BIERNY:				Marki	f.	Marki	f.
1. Fundusze wieczyste na cele ogólne:							
1.	M.	Aptego 500C		1.080	—	—	—
2.	O.	Augustynowicza 16200A		34.620	—	—	—
3.	J.	Bagieńskiego 3000C		6.140	—	—	—
4.	S.	Bartosza 2800L		4.320	—	—	—
5.	W.	i A Bonasiewiczów 27900A, 2100C, 6800D, 400L		75.800	—	—	—
6.	K.	Deikego 9000D		16.200	—	—	—
7.	A.	Goleńskiego 500C, 5000E		11.360	—	—	—
8.	W.	Kluczewiczowej 7000C		15.120	—	—	—
9.	K.	Kobryńca		108.000	—	—	—
10.	S.	Kronenberga 1000C, 40000E		86.400	—	—	—
11.	L.	Landego 500C		980	—	—	—
12.	B.	Maleszewskiego 13000C		25.920	—	—	—
13.	K.	Mireckiego 5000A		10.800	—	—	—
14.	J.	Sekowskiego 26000K		49.980	—	—	—
15.	W.	Świdły		430	—	—	—
16.	H.	Wilczkowskiego 1200D		2.160	—	—	—
17.	J.	Wszębora 11800D		21.600	—	—	—
18.	P.	Zbyszewskiej 14900C		32.400	—	503,310	—
2. Fundusze wieczyste z przeznaczeniem specjalnem:							
a) Zapomogowe:							
19.	F.	Czajczyńskiego 10000D		21.600	—	—	—
20.	E.	Dziewuskiego 34000D		64.800	—	—	—
21.	J.	Jaśkowskiego 14000C, 1000D		32.520	—	—	—
22.	W.	Pełowskiego 26600C, 4550E		67.500	—	—	—
23.	J.	Sierakowskiej 6200D, 900S		14.250	—	—	—
24.	K.	Sokołowskiego 11100D		21.600	—	—	—
25.	J.	Sterna 10700A		21.600	—	—	—
26.	K.	Tukally 40000S		40.000	—	—	—
b) Nagrodowe:							
27.	J.	Natansona 32100A		64.800	—	—	—
28.	A.	Pawińskiego 5000A		10.800	—	—	—
29.	Z.	Pileckiego 100C 23300D		46.460	—	—	—
30.	W.	Sawickiego 10500C		22.680	—	—	—
31.	J.	Szwańskiego 2300A		4.620	—	—	—
32.	K.	Wittenberga 143000U		400.000	—	—	—
c) Stypendjalne:							
33.	J.	Groszego 600D, 15000U, B'		60.400	—	—	—
34.	K.	Kobryńca		129.600	—	—	—
35.	T.	Kowalskiego 7500B		16.320	—	—	—
36.	S.	Mieczynskiego 10800S		15.800	—	—	—
37.	W.	Piramowicza 54000C		194.790	—	—	—
38.	A.	Podbielskiego 21000S		21.120	—	—	—
39.	J.	Puchałowej 4000U		9.480	—	—	—
40.	E.	Sachsa 360000U		1.000.000	—	—	—
Do przeniesienia . . .				2.280.740	—	503,310	—

			Marki	f.	Marki	f.
Z przeniesienia . . .			120.636	—	21.680.379	90
E') Rb.	3.000.— na nieruch. m. Warsz. № 5847	69.	6.480	—		
F') "	12.000.— " " " " " 5987 i 6162	63.	25.920	—	✓	
G') "	11.000.— " " " " " 6161	63.	23.760	—		
H') "	400.— " kolonji Czyste	60.	864	—		
I') "	1.500.— " " w Grodzisku	41.	3.240	—	180.900	—
4. Nieruchomości:						
A'')	Szmulowizna № 177	60.	300	—		
B'')	1/3 nieruchom. w Warszawie № 1549 AB/x	66.	20.736	—		
C'')	Plac w Warszawie № 6160	63.	14.688	—		
D'')	Kolonja Kilińskie	52.	1.000.000	—	1.035.724	—
E'') 5.	Teren naftowy w Surachanach	65.		—	5.000	—
E'') 6.	Prawa górnicze na Kaukazie	66.		—	400	—
	7. Bank Handlowy w Warszawie R-k Biejący			—	11.309.100	—
	8. Pocztowa Kasa Oszczędności			—	454.937	78
	9. Bank Handl. w Warsz., Oddz. w Petersb. Rb. 414.501.—			—	895.322	16
	10. Rosyjski Bank Narodowy „ 22 233.23			—	48.023	78
	11. R-k Pożyczek			—	804.374	✓
12. Zapomogi warunkowo zwrotne:						
	a) z kapitału obrotowego		44.368.584	—		
	b) „ zapisu W. Feplowskiego		234	—		
	c) „ funduszu dla tłumaczy dzieł lekarskich		69	—	44.368.887	—
13. Masa spadkowa po K. Chodeckim						
14.	„ „ „ K. Kobryńcu			—	2.160	—
15.	„ „ „ A. Łapińskim			—	237.600	—
16.	Dzielo p. t. Nauka Polska			—	5.400	—
17.	Gebethner i Wolff			—	3.941.191	85
18.	Stefanja Mianowska			—	4.427.693	—
19.	Antonina Rudzka			—	4.320	—
20.	Ruchomości biurowe			—	10.800	—
21.	Inwentarz kolonji Kilińsk'e			—	200.630	—
22.	Kupony płatne, niezrealizowane			—	7.470.304	50
23.	Papier na składzie			—	61.120	—
24.	Rachunek Przechoćni			—	32.653.655	—
				—	7.663.554	94
25. Rachunki Depozytów:						
	a) w Banku Handl. w Warsz. wart. nom.					
	Rb. 603.234 Mk. 4.180.700		5.483.685	44		
	b) „ Dyr. Ci. Tow. Kred. ziemsk. wart. nom.					
	Rb. 5.000		10.800	—		
	c) „ Polsk. Kraj. Kasie Poż. wart. nom.					
	Mk. 4.520.000 Zł. 4.520.—		4.520.000	—		
	d) „ Ros. Banku Narod. w. nom. Rb. 399.400		865.080	—	10.879.565	44
	e) „ Kasie biurowej do zrealizow. „ 130.100			—		✓
Ogólna suma stanu czynnego . . .					148.342.043	25

	Marki	f.	Marki	f.
Z przeniesienia	2.280.740	—	503.310	—
41. W i M Sawickich 92000 ^A , 10000 ^B , 87600 ^C , 25000 ^E , 26750 ^G , 3000 ^H , 13500 ^I , 10000 ^J , 100 ^L , 133850 ^N , 20250 ^O , 800 ^P , 5625 ^R , 54000 ^T , 135000 ^U , 2100000 ^X , 62500 ^Y , 40000 ^Z I'	1.703.566	39		
42. K. Tomkiewicza 2000 ^J , 1000 ^M	6.480	—		
43. F. Wojciechowskiego 7000 ^A	15.050	—	4.005.836	39
3. Fundusze bez charakteru wieczystego:				
44. Fundusz dla tłumaczy dzieł lekarskich 1250 ^D , 10000 ^U	44.039	30		
45. K. Bardzińskiego 21600 ^S	21.600	—		
46. J. Belcikowskiej 2000 ^C	4.320	—		
47. J. Brzezińskiego 4300 ^S	4.320	—		
48. K. Chodeckiego	2.160	—		
49. L. Discorso 1950 ^A , 1050 ^D	6.480	—		
50. A. Dobrowolskiego 2000 ^L	4.320	—		
51. S. Hassewicza 4200 ^S	4.600	—		
52. S. Hiszpańskiego D''	1.000.000	—		
53. M. Jankowskiej	320	—		
54. M. Łowickiego 2800 ^A , 1500 ^C , 1750 ^D , 4000 ^U	24.438	76		
55. W. Rościszewskiego 12000 ^C , 5000 ^J	35.260	—		
56. W. Spasowicza 1000 ^A , 5000 ^D	10.800	—		
57. F. Stabrowskiego A'	64.800	—		
58. W. Stalewicza 2250 ^C	6.190	—		
59. W. Stępowskiego 27000 ^W	27.000	—		
60. K. Szpechta 20750 ^D , 100 ^L , C', D', H', A''	75.550	—		
61. A. Temlera 30000 ^S	30.000	—		
62. W. Trzetrzezińskiej 3250 ^A	6.480	—		
63. A. Vacquereta F', G', C''	35.280	—		
64. B. Wolszczanowej 5200 ^A , 6000 ^L , 13200 ^S	36.234	28		
65. W. Zglenickiego E''	5.400	—	1.449.592	34
4. Zapisy pod dożywociem lub zastrzeżeniem:				
66. K. z Górskich Coronelli (darowizna) E''	20.736	—		
67. A. Łapińskiego	5.400	—		
68. B. Maleszewskiego (pod zastrzeżeniem) 10000 ^L	21.600	—		
69. R. Reichmanowej E'	6.480	—		
70. K. Rudzkiego	10.800	—		
71. Z. Wieczorkowskiej	4.320	—	69.336	—
5. Procenty od funduszy specjalnych:			1.296.848	33
6. 72. Kapitał obrotowy 14900 ^A , 89750 ^C , 300 ^E , 5000 ^F , 7000 ^S 5489000 ^U , 49000 ^Y			123.763.287	33
7. 73. Kapitał zasobowy 1200 ^L , 49659 ^N , 54000 ^W			962.605	23
8. 74. Fundusz na wyd. podręcznika Historji Polskiej 1200 ^S			1.293	—
9. Fundusz uzyskany na wydawnictwa			4.794.727	90
10. 75. „ grobu ś. p. J. Mianowskiego 250 ^E			684	11
11. Bank Handl. w Warszawie pożyczka w markach wza- mian rubl. w Petersburgu			500.000	—
12. Rezerwa na wypłaty p. Vaequeretowej			6.366	—
13. Były Związek Polaków wojsk. frontu zachodniego			2.235	20
14. Dochody wątpliwe — Kupony			61.120	—
15. Rachunek przechodni			45.236	08
16. Rachunek Depozytów.			10.879.565	44
Ogólna suma stanu biernego			148.342.043	35

Objaśnienie znaków numerowanych w bilansie (ob. str. 16-19).

Fundusze, będące w zawiadywaniu Kasy, o ile są zrealizowane, mieszczą się w odpowiednich wartościach, jako to: papierach obligacyjnych, akcyjnych, sumach hipotecznych, nieruchomościach i t. p., dających oprocentowanie. Dla zastąpienia i zaoszczędzenia pełnego wykazu kilkudziesięciu funduszy, przedstawiającego umieszczenie każdego z tych składników majątku ogólnego Kasy w poszczególnych wartościach, wprowadziliśmy do bilansu naszego znakowanie polegające na tem, że po stronie czynnej oznaczyliśmy literami od A do Z, od A' do I' i od A'' do E'' różne rodzaje posiadanych wartości majątkowych, po biernej zaś stronie każdy fundusz zaopatrzyliśmy w № porządkowy, 1 do 75. Obok poszczególnych wartości majątkowych wykazaliśmy w nawiasach, jakim №-m funduszy bilansowych służy dana wartość za pokrycie; obok nazwy funduszu po stronie biernej wstawiliśmy w nawiasach litery, świadczące, w czym dany fundusz jest umieszczony, podając przed literą cyfrę, wskazującą wysokość przynależnej kwoty w papierach. Objąsnijmy znakowanie to na przykładzie: Wśród papierów procentowych w stanie czynnym bilansu znajdujemy pod literą J Listy Zastawne Banku Ziemskiego Wileńskiego ogółem na kwotę Rb. 17.000.—; obok wskazano №№ porządkowe 41, 42, 55; znaczy to, że kapitał ten przedstawia pokrycie (częściowe) trzech różnych funduszy: Sawickich (№ 41) pod tą liczbą znajdziemy sumę przy literze J 10.000 Rb.; Tomkiewicza (№ 42); suma wskazana: 2000 Rb.; Rościszewskiego (№ 55); wysokość sumy 5000 Rb. i odwrotnie, weźmy poz. 33 Stanu Biernego, fundusz Groszego, opatrzone znakiem: 600 D, 15.000 U i B; znaczy to, że fundusz ten pomieszczony jest w 4 1/2 % Listach Zastawnych Kred. m. Warszawy D na rb. 600; dalej w 8 % Pożyczce Złotej U, na Mk. 15.000.— i Złot. 15.—; wreszcie na hypotece nieruchomości w Warszawie № 1714 — N, znak B' w wysokości Rb. 10.000.—.

OSTATNIE WYDAWNICTWA KASY IM. J. MIANOWSKIEGO

DO NABYCIA W BIURZE KASY, WARSZAWA—PAŁAC STASZYCA
ORAZ WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH.

Dąbrowski J. Władysław I Jagiellończyk na Węgrzech (1440—1444)	12.000
Dobrowolski A. B. Historia naturalna lodu (60 arkuszy)	
Dobrowolski J. W. Uprawa roślin lekarskich, z 84 rys. G. Dobrowolskiej	10.000
Goursat. Kurs analizy matematycznej	50.000
Grabski W. Społeczne gospodarstwo agrarne w Polsce	22.400
Hadamard J. Wykład geometrii elementarnej. T. I. Geometria na płaszczyźnie	20.000
Konopczyński Wł. Polska a Szwecja	
Korbut G. Literatura polska początków do powstania styczniowego. T. III. od roku 1820—1863 oraz dodatki, obejmujący lata 1863—1900	48.000
Kucharzewski J. Od białego do czerwonego cara Rosji (około 30 ark.)	
Nauka Polska T. IV. Rocznik	

Kasy im. J. Mianowskiego. Zawiera rozprawy, poświęcone badaniu nauki, potrzebom nauki na prowincji, historii organizacji nauki polskiej oraz kronikę nauki polskiej i zagranicznej (str. 588)	
Poradnik dla samouków T. I. (Matematyka)	30.000
Poradnik dla samouków T. III. (Uzupełnienia do t. I)	10.000
Poradnik dla samouków T. IV. Krystalografia (około 15 ark.)	
Schuster A. i Lees H. Ćwiczenia praktyczne z fizyki	36.000
Sierpiński W. Zarys teorii mnogości	21.000
Themis Polski. Pismo nauce prawa poświęcone. Organ Wydziału Prawa Uniw. Warsz. oraz Tow. Prawn. Serji III. T. I.	25.000
Wąsik W. Sebastian Petrycy z Pizna	12.000
Zientarski Z. Technologia drzewa. Drzewo jako materiał. Narzędzia i narzędzy	16.000

Sierpiński W. *Zarys teorii mnogości*. (1. Ogólne własności zbiorów. 2. Moce zbiorów i liczby kardynalne. 3. Zbiory przeliczalne. 4. Mnogości mocy continuum. 5. Porównywanie mocy zbiorów. 6. Pewnik wyboru i jego zastosowania. 7. Typy porządkowe. 8. Działanie na typach porządkowych. 9. Zbiory dobrze uporządkowane. 10. Arytmetyka liczb porządkowych. 11. Klasy liczbowe i alefy. 12. Twierdzenie Zermelo i jego zastosowania).

Themis Polska. Pismo nauce prawa poświęcone. Organ Wydziału Prawnego Uniwersytetu Warszawskiego, oraz Towarzystwa Prawniczego. Tom I seria III. *Rozprawy naukowe*: Geny'Il F.—Idealizm czy pozytywizm prawniczy. Koschēmbahr-tyskowski — Czynniki społeczny, a czynniki państwowy w prywatnem prawie rzymskiem. Makowski W. — Zbrodnie stanu. Rurdstein S. — Rejestracja traktatów. *Piśmiennictwo*: Babiński L. — Z zagadnień prawa międzydzielnicowego zagranicą. Piśmiennictwo francuskie lat ostatnich. Z piśmiennictwa polskiego. *Kronika*: Wydziały prawne. Wymiana profesorów. Z Towarzystwa Prawniczego w Warszawie. *Dodatek* — Streszczenie artykułów w języku francuskim.

PORADNIK DLA SAMOUKÓW

WSKAZÓWKI METODYCZNE DLA STUDJUJĄCYCH.

Tom I, str. XXXIX + 618, z 34 fig. w tekście i 1 tablicą. (Odbito sposobem chemigraficznym z wydania z r. 1915).

TREŚĆ. S. Michałski: O zmianach w wydaniu nowem. — J. Łukasiewicz: O nauce. — Z. Janiszewski: Wstęp ogólny do matematyki. — S. Kwietniewski: Stopień I, II i Metodyka nauczania. — Z. Janiszewski: Wstęp do Stopnia III. — S. Kwietniewski: Geometria analityczna, syntetyczna i wykresna. — W. Sierpiński: Arytmetyka, Teoria liczb, Algebra wyżs a, Teoria mnogości, Teoria funkcji zmiennych rzeczywistych, Rach. różniczkowy i całkowity, Rach. różnicowy i sumacyjny. — S. Zaremba: Teoria funkcji analitycznych. — Z. Janiszewski: Równania różniczkowe zwykłe, Równania funkcyjne, różnicowe i całkowite, Rozwinięcia na szeregi. — S. Zaremba: Równania różniczkowe o pochodzeniach cząstkowych, Teoria grup przekształceń, Rachunek warjacyjny. — S. Kwietniewski: Geometria różniczkowa. — Z. Janiszewski: Topologia. Podstawy geometrii. — S. Mazurkiewicz: Teoria prawdopodobieństwa. — Z. Janiszewski: Logistyka. Zagadnienia filozoficzne matematyki. — S. Kwietniewski: Historia matematyki powszechnej i polskiej. — Z. Janiszewski: Zakończenie. Dział informacyjny. Dopełnienia w opr. zbiorowem. — S. Mazurkiewicz: Skorowidz nazwisk i rzeczy.

Tom III, Uzupełnienia do t. I, Warszawa, 1923, str. 188.

TREŚĆ. Od Redakcji. — S. Mazurkiewicz: Wstęp ogólny. — S. Kwietniewski, W. Sierpiński, S. Zaremba i S. Mazurkiewicz: Uzupełnienia do Stopnia I, II i III. — J. Sleszyński: O znaczeniu logiki dla matematyki. — J. Sleszyński: O pierwszych stadiach w rozwoju pojęć nieskończonościowych. — S. Mazurkiewicz: Teoria mnogości w stosunku do innych działów matematyki. — K. Żorawski: O zastosowaniach teorii grup przekształceń. — S. Zaremba: O stosunku wzajemnym fizyki i matematyki. — Dodatek (zbiorowo). — W. Przytyłowski: Skorowidz. — Spręstawia. — Informacje o Poradniku w jęz. francuskim. — Treść wydanych tomów Poradnika.

Tom IV, Warszawa, 1923.

TREŚĆ. S. Kreutz: Krystalografia. Przedmowa. — Wstęp ogólny. — Stopień III: Wstęp. — Krystalografia geometryczna. — Krystalografia fizyczna. — Krystalografia chemiczna. — Płynne kryształy i ciecz krystaliczna. — Bibliografia: Ważniejsze rozprawy i dzieła klasyczne. — Historia krystalografii. — Podręczniki i monografie. — Wykaz stałych krystalograficznych. Atlasy kryształów. Wydawnictwa podręczne. — Przyrządy krystalograficzne. — Zakończenie. — Dział informacyjny: Organizacja pracy naukowej. — St. Zaremba: Rola przekształceń punktowych w krystalografii. — Skorowidz. — Informacja o Poradniku w jęz. francuskim. — Treść wyd. tom. Poradnika.

TOMY: V Mineralogja, VI Botanika, VII Geografja, VIII Zoologja, IX Chemja, X Astronomja, XI Językoznawstwo, XII Geologja, XIII Antropologja — w przygotowaniu.

Wydawnictwo „Poradnika dla Samouków”:

E. Godlewski (senior) „O metodach badań w fizjologii roślin” (w druku).

Kasa im. rektora b. Szkoły Głównej Warszawskiej dr. Józefa Mianowskiego założona została w roku 1881 w celu popierania polskiej twórczości naukowej, przez wydawanie dzieł, przez udzielanie zasiłków instytucjom naukowym i uczonym na ich badania. Działalność swą Kasa rozciąga na całą Rzeczpospolitą i na polskie placówki naukowe zagranicą. Komitet, rządzący Kasą, składa się z 12 przedstawicieli z nauk humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych, wybieranych przez Radę Naukową, do której należy nadzór nad działalnością Kasy. Rada składa się z 24 osób, delegatów: Polskiej Akademji Umiejętności, towarzystw naukowych, wyższych uczelni i członków Komitetu Kasy

SKŁAD KOMITETU KASY na rok 1923.

Prezes — prof. Karol Lutostański,
Zastępca prezesa — prof. Ludwik Szperl,
Sekretarz — Alfons Klarner,
Skarbnik — prof. Jan Dmochowski,

Członkowie: {
prof. Czesław Białobrzewski,
„ Franciszek Czubalski,
August Iwański,
prof. Jan Jakubowski,
„ Tadeusz Kotarbiński,
inż. Feliks Kucharzewski,
prof. Józef Ujejski.

Radcy prawni: mecenas Henryk Konic i mecenas Cezary Ponikowski.

Kierownik naukowy — Stanisław Michalski.

RADA NAUKOWA.

Prof. Kazimierz Twardowski — prezes, delegat Związku Towarzystw Naukowych we Lwowie,

„ Henryk Mościcki — sekretarz, delegat Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie,

Członkowie:

„ Kazimierz Żorawski — delegat Polskiej Akademji Umiejętności w Krakowie,

„ Alfred Halban — delegat Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie,

„ Jan Kochanowski — delegat Uniwersytetu Warszawskiego,

„ Władysław Dziewulski — delegat Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie,

„ Ignacy Mościcki — delegat Politechniki Lwowskiej,

„ Kazimierz Pomianowski — delegat Politechniki Warszawskiej,

„ Stanisław Thugutt — delegat Tow. Naukowego Warszawskiego,

„ Michał Siedlecki — delegat Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie,

„ Jan Sajdak — delegat Uniwersytetu Poznańskiego,

„ Heljodor Święcicki — delegat Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu.

KOMISJA REWIZYJNA:

Michał Siedlecki, Stanisław Thugutt i Kazimierz Żorawski.

SPRAWOZDANIE TRZYDZIESTE DZIEWIĄTE

Z DZIAŁALNOŚCI

KASY POMOCY

DLA OSÓB PRACUJĄCYCH NA POLU NAUKOWYM im. D-ra JÓZEFA MIANOWSKIEGO
za rok 1920.

KOMITET KASY.

Komitet kasy w r. 1920 składali: prezes — Feliks Kucharczyński, zastępca prezesa — Jan Zawadzki, skarbnik — Józef Natanson, sekretarz — Stanisław Szober; członkowie: Franciszek Bujak, Maksymilian Flaum, Witold Kamieniecki (do 13/XI), Józef Korzeniowski (od 13/XI), Tadeusz Kotarbiński (od 21/II), Karol Lutostański, Władysław Mazurkiewicz, Antoni Pułjanowski, Ludwik Szperl i Władysław Tatarkiewicz (do 21/II). Pomoc prawną nieśli radcowie prawni: mecenas Henryk Konic oraz mecenas Cezary Ponikowski.

Kierownikiem działu naukowego był Stanisław Michalski.

Komitet w roku sprawozdawczym odbył 17 posiedzeń, nie licząc zebrań komisji: organizacyjnej, stypendialnej, zapomogowo-wydawniczej, rewizyjnej i nagrodowych.

RADA NAUKOWA.

Radę naukową oprócz powyższych członków Komitetu składali: K. Żórawski (prezes) — delegat Polskiej Akademii Umiejętności, K. Pomianowski (sekretarz) — delegat Politechniki Warszawskiej, członkowie: St. Thugutt — delegat T-wa Naukowego Warszawskiego, H. Święcicki, — delegat T-wa Przyjaciół Nauk oraz Uniwersytetu w Poznaniu, P. Dąbkowski — delegat Związku T-w Naukowych we Lwowie *), W. Tatarkiewicz — delegat T-wa Przyjaciół Nauk w Wilnie, W. Tokarz — delegat Uniwersytetu Jagiellońskiego, J. Kochanowski — delegat Uniwersytetu Warszawskiego, A. Halban — delegat Uniwersytetu Lwowskiego, W. Dziewulski — delegat Uniwersytetu Wileńskiego, J. Mościcki — delegat Politechniki Lwowskiej.

Rada naukowa w tym składzie zbierała się w roku sprawozdawczym dwa razy: w czerwcu i w październiku.

OGÓLNE UWAGI O DZIAŁALNOŚCI KASY.

Odrodzenie bytu państwowego Polski wysunęło nowe postulaty i nowe potrzeby nauki i pracowników naukowych. Kasa im. J. MIANOWSKIEGO, stworzona w ciężkim okresie powstaniowym, przez lat niespełna 40 podtrzymywała twórcze źródła polskiej myśli naukowej na terenie przedewszystkiem b. Kongresówki. Dziś staje się ona czynną obywatelką całej Rzplitej i pragnie służyć nadal przeznaczeniu swojemu w tych rozszerzonych granicach.

Pierwszym ku temu krokiem było przeprowadzenie istotnych zmian w organizacji instytucji. Komitet opracował nowy statut, zatwierdzony przez władze I/IV 1920 r. Odtąd działał

*) Po ustąpieniu P. Dąbkowskiego wszedł na jego miejsce K. Twardowski.

ność Kasy rozciąga się na całą Rzplitą oraz polskie placówki zagranicą. W myśl § 16 statutu, władza rządząca należy do Komitetu, złożonego z 12-tu członków. Jako organ nadzorczy działa Rada Naukowa, złożona z delegatów polskich instytucji naukowych łącznie z członkami Komitetu. Tym sposobem Rada Naukowa jest centralną instytucją polską dla spraw organizacji nauki na całym obszarze Rzplitej; za pomocą wybranej przez się komisji rewizyjnej oraz wybieranych przez się członków Komitetu ma ona dozór i wpływ na gospodarkę w Kasie. Nadto obowiązkiem Rady Naukowej jest wskazywać instytucji drogę postępowania stosownie do potrzeb nauki (§ 15).

Dla lepszego wyjaśnienia w społeczeństwie tych potrzeb, Komitet Kasy prowadził w roku sprawozdawczym wydawnictwo „NAUKA POLSKA jej potrzeby, organizacja i rozwój”. Tom II-gi, który się ukazał w 1920 r., poświęcony został potrzebom nauk matematyczno-przyrodniczych, historycznych, polonistyki, literatury polskiej, historii, filozofii, pedagogii, sprawom badania kultury polskiej i t. d. Wreszcie w tym samym celu Komitet Kasy zorganizował w stolicy I-szy ogólnopolski zjazd naukowy w dniach 7 — 10 kwietnia 1920 r. Brało w nim udział 533 uczestników, przytem referatów wygłoszono 21. (Szczegółowe sprawozdanie zjazdu daje tom III-ci „NAUKI POLSKIEJ” ogłoszony w r. 1921). Dzięki tej akcji Kasy, nie tylko sami uczeni przyjrzeni się bliżej najpilniejszym zadaniom doby obecnej, ale i całe społeczeństwo ujrzało obraz potrzeb nauki polskiej w całym ich ogromie, trudnym niemal do ogarnięcia. Dla uczynienia zadość tym potrzebom konieczne są wielkie środki materjalne, a tych dostarczyć winno — obok Rządu — przede wszystkim społeczeństwo. Z nastaniem warunków pokojowej pracy musi ono zdobyć się na wielki wysiłek materjalnego poparcia twórczości naukowej polskiej.

Pierwsze próby odwołania się przez Komitet Kasy do szeregu organizacji społecznych nie pozostały bez echa. Szereg sejmików powiatowych, rad miejskich i osób prywatnych przyszedł już Kasie z pomocą; ofiary z tego źródła *) wyniosły w sumie do 170.000 mk. Wydatną pomoc okazało również Ministerjum W. R. i O. P. które wyasygnowało Kasie Mk. 510.000. Dzięki ożywionemu w ostatnich czasach ruchowi książkowemu wycofano ze sprzedaży wydawnictw Kasy około 219.000 mk.

Głośnem echem odezwała się też sprawa opieki nad twórczością naukową w prasie oraz w Sejmie, który wezwał Rząd do popierania społecznych instytucji naukowych, a w ich szeregu Kasy im. J. MIANOWSKIEGO **).

Rząd i społeczeństwo niewątpliwie nie poskąpią jej w przyszłości poparcia jeszcze wydatniejszego. Poparcia tego Kasa oczekuje tem bardziej, że ogólny kryzys finansowy odbił się bardzo dotkliwie na jej budżecie. Dość powiedzieć, że podczas gdy dochód Kasy, z funduszków nie mających przeznaczenia specjalnego, w latach przedwojennych np. w r. 1913 wynosił około 460.000 rb., obecnie wynosi zaledwie 65.000 marek polskich.

Jednocześnie wzrosły wydatki administracyjne z rb. 6.500 do 250.000 mk. pol. rocznie. Fatalnie odbiło się na finansach Kasy odcięcie od głównego źródła dawnych dochodów, jakim był czynsz dzierżawny terenów naftowych na Kaukazie. Starano się nawiązać kontakt z dzierżawcą; udało się wprawdzie wyjaśnić, że Kasa posiada znaczną ilość nafty (ob. poniżej zapis Zglenickiego), niestety, dotychczas nie można było zrealizować jej wartości.

Przy takim ustosunkowaniu sum dochodowych do wydatków na potrzeby bieżące, działalność Kasy z konieczności musiała się bardzo ograniczyć, a pomimo to bilans roku sprawozdawczego Komitet Kasy zamknął deficytem około Mk. 100.000. Nie można było przerywać akcji

*) Szczegółowy wykaz ob. w dziale ofiar, str. 4.

**) ob. broszurę p. t. „Mowa p. t. Z. Sokolnickiej, str. 5, 6, 21—22. (Warszawa 1920 r.)

wydawniczej, na którą wydatkowano zaledwie Mk. 79.000; główną jednak dziedziną działania było popieranie materialne badań naukowych i akcja udzielania zapomóg poszczególnym badaczom, tem konieczniejsza, że doba obecna szczególnie ujemnie odbija się na materialnem położeniu pracowników naukowych. To też Komitet Kasy, w trosce o przyszłość nauki polskiej, ich przedewszystkiem miał w swej pieczy i w miarę możliwości przychodził im ze skromną pomocą.

Wydane w roku sprawozd awczy m za pomogi bezzwrotne objęły około 200.000 mk. Jest to suma wobec szczupłych dochodów Kasy — wielka, lecz ogromnie mała wobec obniżenia wartości naszej waluty i wobec olbrzymich potrzeb, jakie ta dziedzina działalności Kasy codnia niemal wysuwa.

Wypada wreszcie wspomnieć, że Komitet Kasy chętnie odpowiadał na wezwania nowoorganizowanych bibliotek, w szczególności na zachodnich obszarach Państwa i przysyłał im darmo lub po znacznie niższej cenie wydawnictwa Kasy, zasiliał również książkami polskimi biblioteki studenckie w kraju, oraz biblioteki zagraniczne, jak np. biblioteki seminarjów przy katedrach filologii słowiańskiej w Kopenhadze i Padwie.

Komitet ufa, że przy czynnem poparciu społeczeństwa, świadomego doniosłej wartości nauki, Kasa będzie mogła znacznie rozszerzyć swą działalność, stosownie do szkolnych potrzeb wielkiej chwili dziejowej.

Z A P I S Y.

1) WALERJI KLUCZEWICZOWEJ (ob. sprawozdanie Kasy XXXVII) został zrealizowany w roku sprawozdawczym. Przy obrachunku z wykonawczynią testamentu, kapitał legowany złożony został nie w $4\frac{1}{2}$ -ych, lecz w 5%-ych Listach Zastawnych T-wa Kred. m. Warszawy i w tej wysokości do ksiąg naszych został wciągnięty.

2) W. ZGLENICKIEGO (ob. sprawozdania Kasy XXIII i następne). Odcięcie Kasy od jej mienia na Kaukazie trwało przez okres 1920 r. w dalszym ciągu. Zdołaliśmy jednak, dzięki podjętym jeszcze w roku 1919 krokom otrzymać pewne wiadomości od dzierżawcy kopalni naftowej. Donoszą, że przemysł naftowy w Azerbejdżanie jest „unarodowiony“. Handel naftą z powodu braku dróg i środków przewozowych, jest w zastoju. Pieniądzy niema. Rząd daje zapomogi na wypłaty robotnikom. Z cyfr produkcji, podanych za okres lat 1915 — 1919 włącznie, wynika, że za czas, od którego dzierżawcy przestali nam płacić należność (w r. 1918) do końca r. 1919 wydobyte ropy wynosiło 22.951.000 pud. ropy., przeto nasz dochód w naturze czyni 4.590.200 pud. ropy. Trzeba mieć nadzieję, że prędzej czy później, da się ten dochód zrealizować.

Na wiosnę r. 1920 wyjeżdżającej na Kaukaz misji dyplomatycznej polskiej daliśmy referat ze szczegółowem przedstawieniem całokształtu spraw z zapisem inż. W. Zglenickiego związanych. Ze strony naczelnika misji, p. Tytusa Filipowicza spotkaliśmy się z najprzychylniejszą chęcią służeńia owej sprawie. Niestety, po przyjeździe do Baku w dobie przewrotu bolszewickiego, misja została zdradziecko uwięziona i zabiegi nasze poszły na marne. Pod jesień wszakże, w zaraniu toczących się z Rosją układów pokojowych w Rydze, wystąpiliśmy do rządu naszego z prośbą o zaopiekowanie się interesami naszymi w Baku i o wyjednanie od rządów sowieckich uznania i poszanowania naszych praw. Członek naszego Komitetu p. Józef Korzeniowski, dziś niestety nieżyjący, powołany został do Rygi na rzeczoznawcę przy toczących się układach. Interesy nasze gorąco tam popierał. Jednakże delegacja pokojowa polska dotychczas nie uzyskała konkretnych zobowiązań rządu sowieckiego.

Niezależnie od starań w drodze urzędowej, zabiegaliśmy i zabiegamy w dalszym ciągu o pozyskanie rzecznika i przedstawiciela interesów naszych w Baku drogą prywatną i mamy nadzieję, że zdołamy sobie zapewnić życzliwą pomoc i skuteczną obronę praw wśród bakuńskiej kolonii polskiej.

Wykaz ofiar złożonych na rzecz Kasy w roku sprawozdawczym.

	Marek	f.		Marek	f.
OFIARY JUŻ WPLĄCONE:			Z przeniesienia . . .	662.570	—
Ministerjum W. R. i O. P. na wydawnictwa	490.000	—	Członkowie dożywotni:		
Ministerjum W. R. i O. P. na pokrycie koszt. Zjazdu Naukow.	20.000	—	Centr. Zw. Kół. Roln.		
Od Sejmików:			w Warsz. Mk.	1.250.—	
Brzeziny Mk.	10.000.—		Tow. Akc. „Motor“	3.000.—	
Częstochowa „	2.500.—		Pp. Z. Arct „	1.500.—	
Grójec „	10.000.—		J. Doley „	1.250.—	
Kolno „	500.—		A. Heflich „	1.250.—	
Mława „	5.000.—		Bog. Herse „	5.000.—	
Opatów „	3.000.—		St. Hiszpański „	1.250.—	
Opoczno „	5.000.—		St. Michalski „	1.250.—	
Rawa „	1.000.—		T. Piasecki „	1.250.—	
Wierzbnik „	10.000.—	47.000	A. Ryl „	1.250.—	
Od Zarządów miast:			St. Sułowski „	1.250.—	
Łódź Mk.	50.000.—		St. Szober „	1.250.—	20.750
Włocławek „	2.000.—		Członkowie rzeczywisci ogółem .	4.321	28
Kielce „	3.000.—		Ofiary za książki	320	27
Sosnowiec „	10.000.—	65.000		687.961	55
Od instytucji i osób prywatnych:			DEKLARACJE NA OFIARY:		
Warsz. Tow. Fabryk.			Sejmiki:		
Cukru Mk.	5.000.—		Będzin Mk.	50.000.—	
Warsz. Zrzeszenie De-			Ciechanów „	5.000.—	
stylatorów „	15.000.—		Garwolin „	10.000.—	
Prof I. Mościcki	488.—		Gostynin „	10.000.—	
„ H. Święcicki	500.—		Nieszawa „	20.000.—	
Inż. Wł. Szaynok	7.777.—		Ostrołęka „	5.000.—	
St. Posner „	2.000.—		Pińczów „	2.000.—	
Fr. Dorożyński	200.—		Płońsk „	5.000.—	
Im. zmarł. W. Narto-			Przasnysz „	10.000.—	
wicza „	55.—		Węgrów „	15.000.—	
P. Kretkowska rb. 3000 „	6.750.—		Miasta: Kalisz	25.000.—	
Przez red. Kurj. Warsz. „	1.000.—		Płock „	5.000.—	
J. Krauze alfabet do			Kopalnia nafty w Bo-		
maszyny, war-			rysławiu „	3.000.—	
tości „	1.800.—	40 570	Tamże S-ka Gazowa „	500.—	165.500
Do przeniesienia	662.570	—	Nadto bez określenia sumy —		
			Sejmiki: Jędrzejowski i Mińsk.-Maz.		

Wykaz szczegółowy zapomóg udzielonych w r. 1920 według działów wiedzy.

A₁ Zapomogi na instytuty i pracownie.

A₂ Zapomogi na badania i studia oddzielne.

B₁ „ „ wydawnictwa w przygotowaniu.

B₂ „ „ książki i czasopisma już wydrukowane.

C₁ „ osobiste i nagrody za prace naukowe.

C₂ Stypendja szkolne.

Liczby podane w nawiasach przy tytułach oznaczają: 1 — sumę zapomóg z roku 1920; 2 — z r. 1919; 3 — z r. 1917 (umieszczone dla wykazania różnicy wysokości zapomóg udzielonych w tych latach).

		Przyznano	Wyplacono	Ogółem	
		Marki i fenigi			
1. Matematyka [1) mk. 11.500. 2) rb. 7.453. 3) rb. 15.874].					
A ₂	Banachowi Stefanowi na prace matematyczne . . .	3.000	—	3.000	11.500
	Wilkoszowi Witoldowi „ „ „ . . .	4.500	—	4.500	
B ₁	Dicksteinowi Sam. na wydanie prac matemat.-fizycznych	4.000	—	4.000	
2. Fizyka [1) mk. 14.800. 2) rb. 6.964. 3) rb. 6.576].					
A ₂	Jeżewskiemu Miecz. na badania z dziedz. chemji fiz. (z zapisu Dziewulskiego)	1.000	—	1.000	14:800
	Jeżewskiemu Miecz. na prace nad stałemi dielektryczn. płynów	9.000	—	4.500	
	Landauowi Stanisł. na prace nad widmem emisyjnym jodu jednoatomowego	3.800	—	3.800	
	Landauowi Stanisł. na badania z dziedziny analizy widm. (Fr. 400.—)	24.882	—	—	
	Patkowskiemu Józef. na prace w zakresie fizyki . . .	2.500	—	2.500	
	Staszewskiemu Wacł. „ „ „ „ . . .	3.000	—	3.000	
3. Astronomja [1) — 2) rb. 716. 3) rb. 6.347].					
4. Meteorologja [1) — 2) rb. 2.250. 3) rb. 4.789].					
5. Chemja [1) — 2) rb. 8.460. 3) rb. 13.960].					
6. Mineralogja [1) — 2) rb. 3.852. 3) rb. 1.200].					
7. Geologja [1) — 2) rb. 863. 3) rb. 5.970].					
8. Geografja [1) mk. 6.104.88. 2) rb. 925. 3) rb. 631].					
A ₂	Cwojdzińskiemu Ant. na prace geograficzne	4.000	—	4.000	6.104 88
C ₁	Sujkowskiemu Ant. nagroda za pracę „Geografja ziem dawnej Polski“ (z zapisu Pileckiego)	2.104 88	—	2.104 88	
9. Botanika [1) mk. 13.900. 2) rb. 6.574. 3) rb. 11.258].					
A ₂	Kozłowskiemu Ant. na badania cytologiczne	900	—	900	13.900
	Malinowskiemu Edm. na badania genetyczne	3.000	—	3.000	
	Namysłowskiemu Bolesł. na badania mikroflory . . .	5.500	—	5.500	
	Szymkiewiczowi Dezyd. na badania doświadcz. nad parowaniem roślin	2.000	—	2.000	
	Wołoszyńskiej Jadwidze na prace w dziedzinie algologii	2.000	—	2.000	
	„ „ „ badania glonów	500	—	500	
Do przeniesienia		75.686 88	—	—	46.304 88

		Przyznano	Wyplacono	Ogółem wyplacono
		Marki i fenigi		
Z przeniesienia		75.686	88	46.304 88
10. Zoologja [1) mk. 16.586. 2) rb. 21.924. 3) rb. 21.976].				
A ₂	Gajewskiej Helenie na badania cytologiczne	1.200	—	1.200 —
	Stonimskiemu P. na prace nad fauną wrotków ziemi polskiej	600	—	600 —
A ₁	Zuberowi i Hirszlerowi na prowadzenie stacji biologicznej w Drozdowiczach	1.800	—	1.800 —
B ₁	Kaluszy-Kaloczay B. na wydanie pracy z zakresu biologii	2.000	—	2.000 —
B ₂	Sosnowskiemu Janowi Wydanie przekładu Zoologii Hertwiga	10.986	—	10.986 — 16.586
11. Nauki antropologiczne i archeologia przed-historyczna [1) mk. 27.100. 2) rb. 6.763. 3) rb. 5.000].				
A ₂	Czarnowskiemu Stan. na badania wykopalisk w Kieleckiem	900	—	900 —
	Czekanowskiemu Janowi na prace antropologiczne	15.000	—	—
	Czubryńskiemu Antoniemu na prace ludoznawcze	1.000	—	1.000 —
	Lilientalowej Reginie na prace etnograficzne	3.000	—	3.000 —
	Rosińskiemu Ks. Bolesł. na prace antropologiczne (z zapisu Dziewulskiego mk. 4.500)	17.200	—	17.200 —
B ₁	Joteyko Józefie na przygotowanie podręcznika antropometrii	2.000	—	2.000 —
B ₂	Bieńkowskiemu P. i Wolańskiemu A. na wydanie „Wiadomości numizmatycznych”	2.800	—	—
	Kostrzewskiemu Józefowi na wydanie „Przeglądu Archeologicznego”	3.000	—	3.000 — 27.100
12. Psychologja [1) — 2) rb. 1.935. 3) rb. 3.746].				
13. Historia [1) mk. 72.095. 75 f. 2) rb. 24.826. 3) rb. 22.597].				
A ₂	Bernackiemu Ludwik. na prace dotyczące literatury i kultury wieku Stanisława Augusta	4.000	—	4.000 —
	Birkenmajerowi Aleks. na prace nad historją Biblioteki Jagiellońskiej	374	50	374 50
	Dudzie Franciszkowi na prace archiwalne	2.000	—	2.000 —
	Semkowiczowi Aleks. na prace w dziedzinie historii	5.000	—	5.000 —
	Wiśniewskiemu Ks. Janowi na przygotowanie opisów kościołów w Pińczowskiem	1.000	—	1.000 —
B ₁	Białkowskiemu Leonowi na wydanie pracy „Podole w wieku XVI”	6.575	30	6.575 30
	Bilińskiemu Ant. na wydanie pracy „Szlachta ziemi Dobrzyńskiej za ostatnich Jagiellonów”	2.700	—	2.700 —
	Gąsiorowskiej Natalji na dokończenie pracy „Górnictwo i hutnictwo”	3.000	—	1.500 —
	Semkowiczowi Wład. na prace nad Kodeksem dyplom. W. Ks. Litewskiego	847	—	847 —
Do przeniesienia		162.669	68	23.996 90 89.990 88

		Przyznano	Wypłacono		Ogółem wypłacono		
		Marki i fenigi					
	Z przeniesienia	162.669	68	23.996	80	89.990	88
B ₂	Handelsmanowi M. i Kętrzyńskiemu na wydanie XXII t. „Przegl. Histor.“	22.500	—	15.000	—		
	Handelsmanowi M. na wydanie pracy „Księgi sądowe Płońskie“	24.188	95	24.188	95		
	Paczkowskiemu J. na wydanie pracy archiwalnej „Lustratio Generalis“	3.360	—	3.360	—		
	Rybarski A. „Księgi sądowe Zakroczymskie“ cz. I (oprawa)	2.775	—	2.775	—		
	Tymieniecki K. „Księgi sądowe Zakroczymskie“ cz. II (oprawa)	2.775	—	2.775	—	72.095	75
14. Nauki prawnno-ekonomiczne [1) mk. 7.500. 2) rb. 347. 3) rb. 9.000].							
A ₁	Cybichowskiemu i Miklaszewskiemu na częściowe pokrycie kosztu zjazdu prawników ekonomistów polskich	5.000	—	5.000	—		
A ₂	Brodowskiemu Feliksowi na prace nad działalnością b. Banku Włościańskiego w Król. Pol.	2.500	—	2.500	—		
B ₂	Brodowskiemu Feliksowi na wydanie pracy „O ustawodawstwie agrarnem“	5.000	—	—	—		
	Peretiatkowiczowi A. na wydanie kwartalnika „Ruch prawniczo-ekonomiczny“	10.000	—	—	—	7.500	—
15. Statystyka [1) — 2) rb. 1.250. 3) rb. 417].							
16. Językoznawstwo [1) mk. 18.209 45 f. 2) rb. 12.997. 3) rb. 6.162].							
A ₂	Chomińskiemu Olgierdowi na studja gwaroznawcze . .	1.250	—	1.250	—		
B ₁	Kozierowskiemu Ks. Stanisł. na wydanie pracy „Badania nazw topograficznych Wielkopolski“	3.000	—	3.000	—		
	Niedźwiedzkiemu Wład. honorarjum za prace nad VIII-m tomem „Słownika Języka Polskiego“	3.459	45	3.459	45		
	Piekarskiemu Kaz. na przygotowanie pracy „O formie dźwiękowej w języku Pol.“	5.000	—	2.500	—		
	Richterowi Bohd. na prace orientalistyczne	3.000	—	3.000	—		
B ₂	Kryńskiemu Ad. A. honorarjum za opracowanie IX t. „Prac filologicznych“	8.000	—	—	—		
	Michalskiemu St. Fr. honorarjum za przekład pracy „Zarys gramat. porówn.“ Meilleta	5.000	—	5.000	—		
	Redakcji czasopisma „Język Polski“ w osobach redaktorów pp. Łosia, Nitscha, Paulisza i Rozwadowskiego) nagroda za rocznik 1919 r. (z zapisu Pileckiego)	2.105	—	—	—	18 209	45
17. Literatura [1) mk. 25.800. 2) rb. 8 512. 3) rb. 5.297].							
A ₂	Dembemu Stef. na prace literackie	3.000	—	3.000	—		
	Jaroszewskiej Bolesł. na prace nad literaturą węgierską	3.000	—	3.000	—		
Do przeniesienia		277.583	08	6.000	—	187.796	08

		Przyznano	Wyplacono	Ogółem wyplacono
		Marki i fenigi		
	Z przeniesienia	277.583 08	6.000 —	187.796 08
A ₂	Ujejskiemu Józefowi na prace nad literaturą polską . .	5.000 —	5.000 —	
B ₁	Górskiemu Arturowi na wydanie „Baśni polskich” . .	5.000 —	5.000 —	
	Hahnowi i Lempickiemu St. na wydanie „Pamiętnika literackiego”	2.800 —	2 800 —	
	Korbutowi Gabryelowi na dokończenie opracowania „Hi- storji literatury polskiej”	6.000 —	6.000 —	
	Przewóskej Marji na prace literackie (z zapisu Szterna)	1.000 —	1.000 —	25.800 —
	18. Sztuka [1) mk. 4.000. 2) rb. 5.285. 3) rb. 13.795].			
A ₂	Kieszkowskiemu Jerzemu na prace w zakresie historii sztuki w Polsce	4.000 —	4.000 —	4.000 —
	19. Filozofja [1) mk. 39.100. 2) rb. 11.085. 3) rb. 13.795].			
A ₁	Borowskiemu M. i Kotarbińskiemu T. na prowadzenie Instytutu Filozoficznego	8.100 —	2 100 —	
A ₂	Witwickiemu Władysł. na prace naukowe	3.000 —	3 000 —	
B ₁	Szczepańskiemu Ks. Wład. na wydanie pracy „Cztery Ewangelje” (pożyczka)	10.000 —	10.000 —	
B ₂	Borowskiemu M. i Łukasiewiczowi J. na wydanie „Przeglądu Filozoficznego”	24.000 —	24.000 —	39.100 —
	20. Medycyna [1) mk. 34.900. 2) rb. 10.427. 3) rb. 14.653].			
B ₁	Raabemu H. na wydanie pracy „Surowice i szczepionki”	150.000 —	30.000 —	
B ₂	Michałowiczowi M. na wydanie pracy „Odży- wianie dziecka w 1-m roku życia” . . .	4.900 —	4.900 —	34.900 —
	21. Technika [1) mk. 12.000. 2) rb. 4.472. 3) rb. 8.500].			
B ₁	Chromińskiemu Edm. na wydanie pracy „Podręcznik dla obsługi kotłów parowych” (z fund. Pełłowskiego)	12.000 —	12.000 —	12.000 —
	22. Rolnictwo [1) — 2) rb. 602. 3) rb. 1.835].			
	23. Różne [1) mk. 173.822 25 f. 2) rb. 24.285. 3) rb. 27.711].			
C ₁	Zapomogi osobiste 3: M. Brzostowskiej i J. Sawickiej- Ostoi (z zapisu Jaśkowskiego mk. 1000) . . .	2.000 —	2.000 —	
C ₂	Stypendja szkolne (ob. szczegółowy wykaz stypendjów na str. 10—11)	32.305 10	32.305 10	
	Zjazd Naukowy w roku sprawozdawczym ¹⁾	43.765 20	43.765 20	
	„Nauka Polska, jej potrzeby, organizacja i rozwój”, rocznik Kasy im. J. Mianowskiego t. II-gi: honorarja 12.536.50 papier i druk 83.215.45 ²⁾	95.751 95	95.751 95	173.822 25
	Ogółem	687.205 33		477.418 33

¹⁾ Na częściowe pokrycie tego wydatku Ministerjum W. R. i O. P. asygnowało mk. 20.000.

²⁾ Z tego wydatku na książkę potrącono mk. 10.600 jako wartość pozostającego remanentu (Bilans stan czynny, poz. 26).

KAPITAŁ OBROTOWY.

Pozostało z końcem 1919 r.		Mk.	898.308	fen.	51
Wpłynęło w ciągu 1920 r.:					
a)	Wkłady członków rzeczywistych	"	4.321	"	28
b)	" " dożywotnich	"	20.750	"	—
c)	Ofiary	"	152.890	"	27
d)	Procenty od zapisów i kapitałów:				
	Bełcikowskiej	Mk.	200	fen.	80
	Discorso	"	269	"	70
	Hasséwicz	"	97	"	12
	Rościszewskiego	"	1.198	"	80
	Stalewicz	"	224	"	72
	Spasowicz	"	539	"	44
	Stabrowskiego	"	2.916	"	—
	Szpechta	"	3.686	"	64
	Trzetrzewińskiej	"	292	"	30
	Wolszczanowej	"	1.016	"	10
	Od funduszy wiecz. na cele ogólne	"	15.045	"	94
	" kapitału zasobowego	"	39.830	"	33
			"	65.317	" 89
e)	Zysk na sprzedanych i wylosowanych papierach procentowych	"	79.043	"	03
f)	Różnica kursu przy zmianie waluty	"	2.081	"	50
g)	10% tytułem zwrotu kosztów administrowania Fundacją Sawickich	"	4.073	"	10
h)	Zwrot zapomogi (bezzwrotnej) przez S. Karpowicza	"	1.728	"	—
i)	Zwrot zapomóg warunk.-zwrotnych	"	218.906	"	54
j)	" pożyczek	"	2.160	"	—
			Mk.	1.449.580	" 12
Z tego wydano:					
a)	Na zapomogi bezzwrotne	Mk.	200.806	fen.	80
b)	" " warunk.-zwrotne	"	79.184	"	40
c)	" pożyczki	"	10.000	"	—
d)	" wydatki administracyjne	"	251.491	"	53
e)	" dzieło p. t. „Nauka Polska“	"	81.194	"	65
f)	" koszty Zjazdu naukowego	"	23.765	"	20
g)	" procenty	"	5.115	"	96
h)	Brakujące na wypłatę zapom. z zapisu J. Sterna	"	37	"	94
			"	651.596	" 48
	Pozostaje	Mk.	797.983	"	64
Do powyższej sumy dołączając ogół udzielonych a niezwróconych z końcem 1919 r.:					
1.	Pożyczek	"	32.040	"	14
2.	Zapomóg warunkowo-zwrotnych	"	310.640	"	—
			"	342.680	" 14
	Otrzymamy saldo kapitału obrotowego	Mk.	1.140.663	"	78

Objaśnienie pozycji 5-ej w stanie Biernym bilansu

Obrót wpływów i wydatków odnoszących się do funduszy z przeznaczeniem specjalnym:

[illegible]

Wyplacone Stypendja.

(Do wykazu na str. 10).

Z zapisu J. Grossego: Ogółem wypłacono Mk. 1.437 fen. 50 po Mk. 287 f. 50, 5-ciu stud. Politechniki

1. Gillern Ludwik
2. Hillebrand Bronisław.
3. Krzyszkowski Wacław.
4. Malinowski Franciszek.
5. Modro Lucyan.

Z zapisu K. Kobryńca: Ogółem wypłacono Mk. 3.369 fen. 60 po Mk. 518 f. 40 2 styp., mianowicie:

1. Domanowski Stefan.
2. Sereżyńska Stanisława

po Mk. 259 f. 20, 9 stypendjów mianowicie:

1. Bielawski Jerzy.
2. Dziembowska Józefa.
3. Frankiewiczówna Natalia.
4. Jakubowski Stanisław.
5. Kondratowicz Jerzy.
6. Kreciński Tadeusz.
7. Sadowski Antoni.
8. Szemetyło Marja
9. Zajkowska Bronisława.

Z zapisu A. Podbielskiego: Ogółem wypłacono Mk. 648, 3 stypendja po Mk. 216, stud. Uniwersytetu.

- 1—2. Paszkowski Tadeusz.
3. Zygmund Antoni.

Z funduszu im. W i M. Sawickich: Pp. kuratorom fundacji wypłac. ogółem Mk. 26,850. Ustanowiono 47 stypendjów, z których:

a) 31 po Mk. 500 otrzymali:

Krewni testatora.

1. Kleszczyński Jan.
2. Kleszczyńska Wanda.
3. Doberska Zofja.
4. Doberski Władysław.
5. Doberski Józef.
6. Doberska Teresa.
8. Kowalski Julian.

Obcy:

8. Opalski Apolinary.
9. Wasilewski Zygmunt.
10. Boczkowski Zygmunt.
11. Opaczyńska Bronisława.
12. Wilewski Szczepan.
13. Domańska Jadwiga.
14. Zwierzchowski Mieczysław.
15. Domanowski Stefan.
16. Sieklucki Stanisław.
17. Jambrzemski Roman.
18. Kulesza Julja.
19. Rockówna Bronisława.
20. Górski Leszek.
21. Dębski Stanisław.
22. Trąpczyński Andrzej.
23. Kukulski Jan.

24. Młynarczykówna Helena.
25. Woliński Stefan.
26. Zaleski Władysław.
27. Chomski Stefan.
28. Gniewaszewski Józef.
29. Wośko Dominik.
30. Dziembowska Józefa.
31. Kosiecówna Janina.

b) 14 styp. po Mk. 1.200.

Krewni testatora:

1. Kleszczyński Jan.
2. Kleszczyńska Wanda.
3. Baścikówna Józefa.
4. Doberski Józef.
5. Doberski Władysław.
6. Doberska Zofja.

Obcy:

7. Kosiecówna Janina.
8. Zaleski Władysław.
9. Dębski Stanisław.
10. Rockówna Bronisława.
11. Górski Leszek.
12. Domańska Jadwiga.
- 13—14. 2-m uczniom Seminarjum w Ursynowie (do dyspozycji mecenasa Osuchowskiego).

c) 2 stypendja po Mk. 600:

1. Pasternak Józef.
2. Kutka Tadeusz.

Objaśnienie znaków numerowanych w bilansie (ob. str. 12—15).

Fundusze, będące w zawiadywaniu Kasy, o ile są zrealizowane, mieszczą się w odpowiednich wartościach, jako to: papierach obligacyjnych, akcyjnych, sumach hipotecznych, nieruchomościach i t. p., dających oprocentowanie. Dla zastąpienia i zaoszczędzenia pełnego wykazu kilkudziesięciu funduszy, przedstawiającego umieszczenie każdego z tych składników majątku ogólnego Kasy w poszczególnych wartościach, wprowadziliśmy do bilansu naszego znakowanie, polegające na tem, że po stronie czynnej oznaczyliśmy literami od A—Z, od A" do L" i od A" do D" różne rodzaje posiadanych wartości majątkowych, po biernej zaś stronie każdy fundusz zaopatrzyliśmy w № porządkowy, 1—70. Obok poszczególnych wartości majątkowych wskazaliśmy w nawiasach, jakim №-m funduszy bilansowych służy dana wartość za pokrycie; obok nazwy funduszu po stronie biernej wstawiliśmy w nawiasach litery, świadczące, w czym dany fundusz jest umieszczony, podając przed literą cyfrę, wskazującą wysokość przynależnej kwoty w papierach. Objasnijmy znakowanie to na przykładzie: Wśród papierów procentowych w stanie czynnym bilansu znajdujemy pod literą J Listy Zastawne Banku Ziemskiego Wileńskiego ogółem na kwotę Rb. 17.000; obok wskazano w nawiasie №№ porządkowe 39, 40, 52; znaczy to, że kapitał ten przedstawia pokrycie (częściowe) trzech różnych funduszy: Sawickich (№ 39) pod tą liczbą znajdziemy sumę przy lit. J 10.000 rb.—Tomkiewicza (№ 40); suma wskazana: 2000 rb.; — Rościszewskiego (№ 52); wysokość sumy 5.000 rb. I odwrotnie, weźmy poz. 32 Stanu Biernego, fundusz Grossego, opatrzone znakami: 700D, 37.000W i C'; znaczy to, że fundusz ten pomieszczony jest w 4½ Listach Zastawnych Tow. Kred. m. Warszawy, D, na rb. 700; dalej w 5% Pożyczce Długoterm. Państwowej, W, na marek 37000, wreszcie na hipotece nieruchomości w Warszawie № 1714N, znak C', w wysokości 10.000 rubli.

A N S.

STAN BIERNY.

1. Fundusze wieczyste na cele ogólne:

	Marki	f.	Marki	f.
1. M. Aptego (500 C)	1080	—		
2. O. Augustynowicza (16200 A)	34620	—		
3. J. Bagińskiego (3000 C)	6140	—		
4. S. Bartoszka (2800 L)	4320	—		
5. W. i A. Bonasiewiczów (27900A, 2100C, 6800D, 400Ł)	75800	—		
6. K. Deikęgo (9000D)	16200	—		
7. A. Goleńskiego (500C, 5000E)	11360	—		
8. W. Kluczewiczowej (7000C)	15120	—		
9. K. Kobryńca	108000	—		
10. S. Kronenberga (1000C, 40000E)	86400	—		
11. L. Landego (500C)	980	—		
12. B. Maleszewskiego (13000C)	25920	—		
13. K. Mireckiego (5000A)	10800	—		
14. J. Sękowskiego (26000K)	49980	—		
15. W. Świdty	430	—		
16. H. Wilczkowskiego (1200D)	2160	—		
17. J. Wszębora (11800D)	11600	—		
18. P. Zbyszewskiej (14900C)	32400	—	503310	—

2. Fundusze wieczyste z przeznaczeniem specjalnym:

a) Zapomogowe:

19. B. Czajczyńskiego (10000D)	21600	—
20. E. Dziewulskiego (34200D)	64800	—
21. J. Jaśkowskiego (14000C, 1000D)	32520	—
22. W. Pełowskiego (26600C i 6750E)	67500	—
23. J. Sierakowskiej (6600D)	14250	—
24. K. Sokołowskiego (11100D)	21600	—
25. J. Sterna (10700A)	21600	—
26. K. Tukały (A')	17280	—

b) Nagrodowe:

27. J. Natansona (32100A)	64800	—
28. A. Pawińskiego (5000A)	10800	—
29. Z. Pileckiego (100C 23300D)	46460	—
30. W. Sawickiego (10500C)	22680	—
31. J. Szwarnskiego (2300A)	4620	—

c) Stypendjalne:

32. J. Grossé'go (700D, 37000W, C')	60400	—
33. K. Kobryńca	129600	—
34. T. Kowalskiego (7500B)	16320	—
35. S. Mieczyskiego	10800	—
36. W. Piramowicza	25920	—
37. A. Podbielskiego (J')	12960	—
38. J. Puchałowej (9400W)	9480	—
39. W. i M. Sawickich (92000A, 10000B, 87600C, 25000E, 27000G, 3000H, 13500I, 10000J, 100Ł, 133850N, 30500P, 20250R, 7500S, 4000T, 2000U, 400200W, 54000Y, F' K')	1703566	39

Do przeniesienia 2379556 39 503310 —

							Marki	f.	Marki	f.
Z przeniesienia							137916	—	3453466	66
F')	Mk.	200000	"	"	"	5776	(39)	200000	—	
G')	Rb.	3000	"	"	"	5847	(66)	6480	—	
H')	"	12000	"	"	"	5987 i 6162	(60)	25920	—	
I')	"	11000	"	"	"	6161	(60)	23760	—	
J')	"	4000	"	"	"	Węgrowie	(37)	8640	—	
K')	"	1500	"	"	"	kolonii w Grodzisku	(39)	3240	—	
L')	"	400	"	"	"	Czyste	(57)	864	406820	—
4. Nieruchomości:										
A'')	Szmulowizna № 177						(57)	300	—	
B'')	1/3 nieruchomości w Warszawie № 1549 ^{AB} / _X						(63)	20736	—	
C'')	plac w Warszawie № 6160.						(60)	14688	—	35724
D'')	5. Teren naftowy w Surachanach						(62)		5000	—
D'')	6. Prawa górnicze na Kaukazie						(62)		400	—
	7. Bank Handlowy w Warszawie								994246	—
	8. Pocztowa Kasa Oszczędności								73343	75
	9. Bank Handl. w Warszawie, Oddział w Piotrogradzie Rb. 414501 —								895322	16
	10. Rosyjski Bank Narodowy					22233 23			48023	78
	11. Pożyczki								32040	14
	12. Zapomogi warunkowo zwrotne:									
	a) z kapitału obrotowego							310640	—	
	b) „ zapisu M. Łowickiego							765	68	
	c) „ „ W. Peplowskiego							12113	45	
	d) „ „ K. Sokołowskiego							228	37	
	e) „ funduszów dla tłumaczy dzieł lekarskich							1359	94	325107 44
	13. Masa spadkowa po K. Bardzińskim								21600	—
	14. „ „ „ J. Brzezińskim								4320	—
	15. „ „ „ K. Chodeckim								2160	—
	16. „ „ „ K. Kobryńcu								237600	—
	17. „ „ „ A. Łapińskim								5400	—
	18. „ „ „ W. Piramowiczu								25920	—
	19. „ „ „ A. Temlerze								30000	—
	20. Gebethner i Wolff								40000	—
	21. Stefanja Mianowska								4320	—
	22. Antonina Rudzka								10800	—
	23. Redakcja Przeglądu Technicznego								412	35
	24. Ruchomości biurowe								630	—
	25. Kupony płatne, niezrealizowane								53347	—
	26. Nakład dzieła: Nauka Polska								10600	—
	27. Rachunek przechodni								25048	24
	28. Rachunek depozytów:									
	a) w Banku Handl. w Warsz. wart. nom. Rb. 627059 M. 524900							1675027	44	
	b) „ Dyr. Gł. Tow. Kr. Ziem. „ „ „ 161000							347760	—	
	c) „ Tow. Kred. m. Warsz. „ „ „ 225600							486216	—	
	d) „ Ross. Banku Narodow. „ „ „ 399400							862704	—	3371707 44
Ogólna suma stanu czynnego									10113358	96

	Marki	f.	Marki	f.
Z przeniesienie	2379556	39	503310	—
40. K. Tomkiewicza (2000J, 1000K)	6480	—		
41. F. Wojciechowskiego (7000A)	15050	—	2401086	39
3. Fundusze bez charakteru wieczystego:				
42. Fundusz dla tłumaczy dzieł lekarskich (1750D)	29637	69		
43. K. Bardzińskiego	21600	—		
44. J. Bełcikowskiej (2000C)	4320	—		
45. J. Brzezińskiego	4320	—		
46. K. Chodeckiego	2160	—		
47. L. Discorsa (1950A, 1050C)	6480	—		
48. A. Dobrowolskiego (2000L)	4320	—		
49. G. Hassewicz (4200Z)	4600	—		
50. M. Jankowskiej	320	—		
51. M. Łowickiego (2800A, 1500C, 1750D)	14401	29		
52. W. Rościszewskiego (12000C, 5000J)	35260	—		
53. W. Spasowicza (1000A, 5000D)	10800	—		
54. F. Stabrowskiego (B')	64800	—		
55. W. Stalewicz (2250C)	6190	—		
56. W. Stępowskiego (12500O)	27000	—		
57. K. Szpechta (20750D, 100Ł, D' E' L' A'')	75550	—		
58. A. Temlera	30000	—		
59. W. Trzetrzezińskiej (3250A)	6480	—		
60. A. Vacqueret'a (H' I' C'')	35280	—		
61. B. Wolszczanowej (5200A, 6100D, 6000L)	35120	—		
62. W. Zglenickiego (D'')	5400	—	424038	98
4. Zapisy pod dożywociem lub zastrzeżeniem:				
63. K. z Górskich Coronelli (darowizna) (B')	20736	—		
64. A. Łapińskiego	5400	—		
65. B. Maleszewskiego (pod zastrzeżeniem) (10000L)	21600	—		
66. R. Reichmanowej (G')	6480	—		
67. K. Rudzkiego	10800	—		
68. Z. Wieczorkowskiej	4320	—	69336	—
5. Procenty od funduszy specjalnych (por. str. 11)			105617	68
6. Kapitał obrotowy (por. str. 10)			1140663	78
7. 69. Kapitał zasobowy (141000A, 234050C, 300E, 5000F, 1200L, 49659N, 25000O, 20100W)			962605	23
8. 70. Fundusz grobu Mianowskiego (250E)			635	11
9. Fundusz uzyskany na wydawnictwa			64578	28
10. Fundusz na wydanie podręcznika Historji Polski			1200	—
11. Fundusz zapomogowy Ministerstwa W. R. i Oświec. Publicz.			490000	—
12. Bank Handl. w Warsz. pożycz. w markach wzam. rubli w Piotrog.			500000	—
13. Rezerwa na wypłaty dla p. Vacqueret'owej			6366	—
14. Były Związek Polaków wojsk frontu zachodniego			2235	20
15. Dochody wątpliwe — kupony			53347	—
16. Rachunek przechodni			16631	87
17. „ depozytów			3371707	44
Ogólna suma stanu biernego			10113358	96

Wykaz wydawnictw Kasy, rozdanych bezpłatnie w r. 1920.

	Liczba egz.	Na sumę Marek	
Dla biblioteki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie . . .	27	664	—
" " T-wa Naukowego Warszawskiego	184	1.083	95
" " Królewskiej w Kopenhadze	39	957	—
" " Uniwersyteckiej w Padwie	39	957	—
" " Zakonu Benedyktynów na Górze Świętokrzyskiej .	45	265	—
" " Bratniej Pomocy słuchaczy Polit. Lwowskiej . .	23	152	—
	357	4.078	—

Wykaz wydawnictw Kasy odstąpionych różnym instytucjom w r. 1920
po cenie niższej.

	Liczba egz.	wartość katalogowa		cena pobrana	
		Marki i fenigi.			
Dla biblioteki Uniwersyt. w Poznaniu	79	993	75	489	—
" " " Warszawskiego (dla zakł. system. roślin)	19	67	50	33	75
" " " Bratniej Pomocy Słuch. Politechn. Lwowskiej . .	7	374	—	93	50
" " " Koła Przyrodników Uniwersytetu Warszawskiego .	20	121	50	60	75
" " " Seminarjum historii Polski przy Uniw. w Poznaniu .	100	896	—	224	—
" " " " Uniwersyt. we Lwowie	16	792	—	198	—
" " " Stowarzyszenia Nauczycieli Chrześcijan w Łodzi .	7	349	—	87	25
	248	3.593	75	1.186	25

Biuro Kasy im. J. MIANOWSKIEGO mieści się w Warszawie, Nowy Świat 72, Pałac Staszica.
Czynne w godz. 11—3. Konto Pocztowe № 1371. Telef. 7-07.

K A T A L O G
WYDAWNICTW
KASY IM. MIANOWSKIEGO

1923

DO NABYCIA W BIURZE KASY
WARSZAWA — PAŁAC STASZICA
ORAZ we WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH

Ekspedycja dla księgarń powierzona została
firmie Gebethnera i Wolffa w Warszawie.

OSTATNIE WYDAWNICTWA Kasy im. J. Mianowskiego

DĄBROWSKI J. Władysław I. Jagiellończyk na Węgrzech (1440—1444)	12.000
DOBROWOLSKI J. W. Uprawa roślin lekar- skich, z 84 rys. G. Dobrowolskiej	10.000
GRABSKI W. Społeczne gospodarstwo agrar- ne w Polsce	22.400
HADAMARD J. Wykład geometrii elemen- tarnej. T. I. Geometria na płaszczyźnie.	20.000
KORBUT G. Literatura polska od początków do powstania styczniowego. T. III. od roku 1820—1863 oraz dodatek, obejmu- jący lata 1863—1900	48.000
NAUKA POLSKA T. IV. Rocznik Kasy im. J. Mianowskiego. Zawiera rozprawy, poświęcone badaniu nauki, potrzebom nauki na prowincji, historii organizacji nauki polskiej oraz kronikę nauki pol- skiej i zagranicznej	—
PORADNIK DLA SAMOUKÓW T. I. (Ma- tematyka)	30.000
PORADNIK DLA SAMOUKÓW T. III. (Uzu- pełnienia do t. I.)	10.000
SCHUSTER A. i LEES H. Ćwiczenia prak- tyczne z fizyki	36.000
THEMIS POLSKA. Pismo nauce prawa po- święcone. Organ Wydziału Prawa Uniw. Warsz. oraz Tow. Prawn. Serji III. T. I.	25.000
WĄSIK W. Sebastjan Petrycy z Pilzna	12.000
ZIENTARSK IZ. Technologia drzewa. Drzewo jako materiał. Narzędzia i narzędzy	16.000

KATALOG WYDAWNICTW Kasy im. J. Mianowskiego

Warszawa (Pałac Staszica).

Oznaczone * wydane są z zapisu Wł. Peplowskiego.

ABRAMOWSKI E.
Pierwiastki indywidualne w socjologii.
120×160 mm., str. 136 8.000

ARYSTOTELES.
Organon. (Pierwszy traktat: Kategorje), przetłum.
W. Wąsik.
140×220 mm., str. VII+66 3.600

BIBLIOTEKA ZAPOMNIANYCH POETÓW
i PROZAIKÓW POLSKICH XV — XVIII.
(Zeszyty I do XXII wyczerpane).
140×210 mm.

z. XXIII. Jerzego Dzierżyszyckiego. Traktat o elek-
cji Królów Polskich z r. 1707, str. 23 3.600
z. XXIV. Wiersze polityczne, przepowiednie, satyry
i paszkwil z XVI w. str. 96 4.000
z. XXV. Stanisława Orzechowskiego „Fidelis sub-
ditus“ w redakcji 2-iej z r. 1548, str. 120 4.000

BIEDRZYCKI S.
* Ochronniki niezbędne przy maszynach rolniczych
170×238 mm., str. 48 1.000

BIELINSKI J.
Królewski Uniwersytet Warszawski (1816 — 1831),
trzy tomy w komplecie, ze skorowidzem.
70×250 mm. 90.000

Tom II i III oddzielnie po 40.000
T. I str. 767+VII. T. II VI+755. T. III VII+877.
Skorowidz str. 54

BORAKOWSKA Z. Szkółki drzew i krzewów owocowych 120×225 mm. str. 91+IV	3.200
BOUFFALL B. Zasady zwłoki wierzyciela w prawie rzymskiem. 150×250 mm., str. 96	6.000
CARO J. Dzieje Polski. Przełożył z niemieckiego Stanisław Mieczyski. 175×220 mm. T. IV. (1430—1455) str. X+419 T. V. (1455—1480) str. 424+VIII T. VI. (1481—1506) XII+II+431	8.000 12.000 12.000
CISZEWSKI S. Wróżda i pojednanie. Studium etnologiczne. 140×210 str. 97+VII	6.000
CZARNOWSKI K. * Ze spostrzeżeń i doświadczeń rolnika 150×220 mm., str. 51	2.400
CZECHOWSKI K. Garncarstwo. Wyroby zwyczajne i ozdobne z glin pospolitych. 155×230 mm., str. VIII+150	16.000
DĄBROWSKI Jan. Władysław I. Jagiellończyk na Węgrzech (1440-1444). 170×240 mm., str. 202+2 nlb.+3 mapki	12.000
DANIELEWICZ B. Z dziedziny statystyki matematycznej. 160×230 mm., str. 30 (na wyczerp.)	4.000
DANYSZ P. * O płodozmianie i gospodarstwie płodozmiennem (dla użytku gospodarzy wiejskich). 125×175 mm., str. IV+51. Karton	2.500
DOBROWOLSKI J. M. Uprawa roślin lekarskich, z 84 rysunkami G. Dobrowolskiej. 175×250 mm.	10.000
FAJANS W. Wahania walutowe w świetle doświadczeń wojny. 160×235 mm., str. 159+tablica	8.000

FILIPOWICZ K. Wiadomości początkowe z botaniki ze 194 drzeworytami w tekście. 140×185 mm., III+224+II, w kartonie	2.000
GAŚSIOROWSKA N. Likwidacja polsko - rosyjska w Królestwie Kongresowem. 158×238 mm.	4.000
GAŚSIOROWSKA N. Wolność druku w Królestwie Kongresowem. 150×230 mm., str. XII+438	20.000
GAUPP O. Herbert Spencer, Przełożył A. Groszlick. 140×120 mm., str. 113	6.000
GAUSS F. K. Rozważania ogólne o powierzchniach krzywych. 175×250 mm., str. VIII+72	10.000
GIĘDROJC F. Rada Lekarska Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego. (1809—1867) 170×255 mm., str. X+766+V	32.000
GLAFEY Hugo. Surowce przemysłu włókienniczego, tłumaczył St. Jakubowicz. 140×212 mm., str. XII+106+2 nlb. Karton	8.000
GOMPERZ H. Uzasadnienie filozofji neosokratycznej. Przełożył A. Krasnowski. 140×190 mm., str. 147+V	6.000
GRABSKI Wł. Społeczne gospodarstwo agrarne w Polsce. 150×230 mm., str. 458+IV	22.400
HEMPEL A. * Nasze wzorowe gospodarstwa włościańskie, cz. II. (dla użytku gospodarzy rolnych). 130×170 mm., str. II+64, karton	3.000
HERTWIG R. Podręcznik zoologii. Część ogólna. Przekł. E. Kiernika. 178×270 mm., str. VIII+163	8.000
KEMPNER S. A. Badania i szkice ekonomiczne. 140×210 mm., str. 246+1 nlb	3.600

KNOPF S. A. Dr.		
Gruźlica, jako choroba społeczno-narodowa i walka z nią. Przełożył dr. Stan. Łagowski.	125×190 mm., str. 63+15 rys.	1.000
KOMARNICKI W.		
Ustrój państwowy Austro-Węgier w oświeceniu historycznym i prawnym wraz z przekładem tekstu konstytucji.	165×240 mm., str. VIII+175	5.000
KONARSKI Sz.		
* Co to jest rola? (dla użytku gospodarzy rolnych).	130×185 mm., str. 47. Karton	2.000
KONARSKI Sz.		
* Co to jest rola i jak ją uprawiać? (dla użytku gospodarzy rolnych).	135×185 mm., str. 71. karton	3.000
KONARSKI Sz.		
* Jak uprawiać rolę należy? (dla użytku gospodarzy rolnych).	125×175 mm., str. 69. karton	2.000
KORBUT G.		
Literatura polska od początków do powstania styczniowego. T. III od r. 1820 — 1863, oraz dodatek, obejmujący lata 1863 — 1900.	165×250 mm., str. 832+X	48.000
KOSSUTH S.		
* Jak się przedzie len ręcznie a jak na maszynach.	125×175 mm., str. 70	3.000
KOTARBIŃSKI T.		
Szkice praktyczne. Zagadnienia z filozofii czynu.	230×160 mm., str. IX+178	8.000
KOZŁOWSKI WL. M.		
Zasady przyrodoznawstwa w świetle teorii poznania.	150×220 mm., str. 311	16.000
KRAUSHAR A.		
Dziennik podróży ks. Stanisława Staszica (1777 do 1791) z autografu i jego kopij odnalezionych w papierach po b. Tow. Przyj. Nauk znajdujących się w dziale rękopiśm. Bibl. Uniwersytetu Warszawskiego.	125×190 mm., T. I str. 292, T. II str. 281	16.000

KSIĘGI SĄDOWE MAZOWIECKIE...		
NAJDAWNIEJSZE 220×310 mm.		
T. I. Księga Ziemska Płońska 1400 — 1417, wydał, wstępem, przypisami i skorowidzem opatrzył Marceli Handelsman.	str. XXVI+281 (tylko w komplecie)	
T. II. cz. I. Księga Ziemska Zakroczymska pierwsza 1423 — 1427, wydał i przypisami opatrzył Antoni Rybarski.	str. IV+261	40.000
T. III. Księga Ziemska Zakroczymska druga 1434—1437, wydał i przypisami opatrzył Kazimierz Tymieniecki.	str. IV+270 komplet	40.000 160.000
KUCHARZEWSKI J.		
Epoka Paskiewiczowska. Losy Oświaty.	160×235 mm., str. 635	30.000
KURCZAK T.		
* Pierwsza wycieczka włościan polskich do Czech i na Morawy w r. 1908, z 60 rysunkami.	125×180 mm., str. II+225, karton	7.000
LALESCO T.		
Wstęp do teorii równań całkowych. Przełożył Stefan Mazurkiewicz.	175×250 mm., str. VIII+147	12.000
LOCKE Jan.		
O rozumie ludzkim. Przekład W. M. Kozłowskiego. T. I.	160×235 mm., str. 434+XVIII	18.000
LORET M.		
Kościół katolicki a Katarzyna II. (1772 — 1784).	150×227 mm. str. 321	24.000
LOTZE H.		
Zarys metafizyki. Przekład Adama Stögbauera.	120×180 mm., str. 141	8.000
LUDKIEWICZ Z.		
* O uprawie ziemniaków (dla użytku gospodarzy rolnych).	125×170 mm., str. II+106, karton	4.000

LOZA S.		
Słownik architektów i budowniczych polaków oraz cudzoziemców w Polsce pracujących.	155×235, str. XII+341	24.000
LUBKOWSKI K.		
Praktyczne wskazówki, dotyczące zaoszczędzenia opału w piecach i kuchniach.	135×185 mm. str. 16	1.000
LUBKOWSKI K.		
Sposoby zaoszczędzania opału w piecach mieszka- niowych i kuchennych.	160×238 mm., str. 29	1.000
MALINOWSKI M.		
* Jak się zbogacają włóścianie czeszy, z 33 rys.	130×180 mm. str. II+147, karton	5.000
MALINOWSKI Dr. Edm.		
* Świat roślin. O kształtach roślin. Powstawanie gatunków. Krążenie soków w roślinach, z 2 ta- blicami barwnymi i 108 rys. w tekście.	145×210 mm. str. VIII+147	5.000
MALCUZYNSKI Witold.		
Rozwój terytorjalny miasta Warszawy.	165×240 mm., str. 184+4 mapy	12.000
MAŁECKI T.		
*) Obornik wobec braku nawozów pomocniczych.	145×230 mm., str. 75	4.000
MATERIAŁY DO DZIEJÓW PIŚMIENICTWA POLSKIEGO, t. II.		
zebrał Teodor Wierzbowski. T. II. 1526—1830.	210×300 mm., str. XXV+249	24.000
MATRICULARUM REGNI POLONIAE		
summaria, excussis codicibus qui in Chartophy- lacio Maximo Varsoviensi asservantur, contextuit indicesque adiecit Theodorus Wierzbowski.	200×300 mm.	
Pars I. Casimiri IV regis tempora complectens (1447—1492).	str. IV+191	24 000
Pars II. Johannis Alberti regis tempora complectens (1492—1501)	str. VIII+190	24.000
Pars III. Alexandri regis tempora complectens (1501—1506).	str. VIII+302	24.000

Pars IV. Sigismundi I. regis tempora complectens (1507—1548).		
Pars IV. Sigismundi I. regis tempora complec- tens (1507—1548). Vol. I-um. Acta cancellarium 1507—1548.	str. VIII+479	48.000
Pars IV. Vol. II-um. Acta vicecancellarium 1507—1535.	str. IV+477	48.000
Pars IV. Vol. III-um. Acta vicecancellarium 1533—1548.	str. IV+440	48.000
Pars IV. Vol. IV-m. Indices rerum, personarum et locorum 1507—1548.	str. IV+419	48.000
Pars V. Sigismundi I. regis tempora complectens (1548—1572).		
Vol. I-um. Acta cancellarium 1548—1572.	str. VIII+255	60.000
METALMAN S.		
Zasada ekonomji myślenia, jej historia i krytyka.	160×240 mm., str. VIII+171	10.000
MLECZKO St.		
Serce a heksametr, czyli geneza metryki poe- tyckiej w związku z estetycznym kształceniem języków, szczególnie polskiego.	140×210 mm., XXII+302	10.000
MORACZEWSKI M.		
* O budowie zagród włościańskich (dla użytku gospodarzy rolnych).	130×170 mm., str. II+130, karton	5.000
NAMITKIEWICZ J.		
Firma. Studium z zakresu teorii i praktyki prawa handlowego.	155×235 mm., str. 245	16.000
NATANSON M.		
* O uprawie buraków cukrowych (dla użytku go- spodarzy rolnych).	125×175 mm., str. II+165, karton	4,000
NATANSON L.		
Teoria jestestw idjodynamicznych.	160×230 mm., str. 112	3.600

NAUKA POLSKA. T. III.

Rocznik Kasy im. J. Mianowskiego, obejmujący sprawozdanie ze Zjazdu, w d. 7—10 kwietnia 1920 r. poświęconego zagadnieniom organizacji i rozwoju nauki polskiej.

185×235 mm., str. VIII+280 8.000

NAUKA POLSKA T. IV — 1923.

Rocznik Kasy im. J. Mianowskiego.

Zawiera rozprawy, poświęcone: badaniu nauki, potrzebom nauki na prowincji, historii organizacji nauki polskiej oraz kronikę nauki polskiej i zagranicznej.

NITSCH R.

Szczepionki i surowice wraz z nauką o odporności. T. I. z IX tablicami.

160×245 mm., str. XVI+959 48.000

OSTROGORSKI M.

Kobieta a prawo publiczne. Przekład Zygmunta Poznańskiego.

145×210 mm., str. 188 5.000

PERKIN MOLLEVO P.

Krótką preparatyka nieorganiczna. Przetłóżył Roman Alpern.

142×212 mm., str. 250, karton 20.000

PORADNIK DLA SAMOUKÓW T. I.

Wskazówki metodyczne dla studujących poszczególnych nauk. (Matematyka).

155×230 mm., str. XXXIX+618 30.000

PORADNIK DLA SAMOUKÓW T. III.

Uzupełnienie do t. I.

str. VIII+180 10.000

PORADNIK PRZY WYBORZE ZAWODU.

* Tom. I. w opracowaniu St. Leśniowskiego, J. Łutostawskiego, J. Brzezińskiego, J. Licznarskiego, S. Turczynowicza, J. Zakrzewskiego, pod redakcją St. Dobrowolskiego.

145×215 mm., str. 124 3.000

POTOCKI J. K.

O energii społecznej. Rzecz z powodu „Logiki ekonomji“ Herynga.

115×175 mm., str. 138 6.000

PRACE FILOLOGICZNE.

wydane przez J. Baudouina de Courtenay, J. Karłowicza (do t. V. z. 2) i L. Malinowskiego.

t. V z. 3 10.000
t. VI z. 1/2 20.000
t. VII z. 2 12.000
t. VIII z. 1/2 24.000

RAPPAPORT E. St.

Ustawa o przebaczeniu w świetle projektów francuskich (1885—1907).

142×224 mm., str. 127 5.000

RETZIUS Anna Hierta.

Pracownice dla dzieci. Ogólne zestawienie działalności pracowni w Szwecji. Przełożyła M. Sulgostowska.

155×230 mm., str. X+118 16.000

RIBOT Th.

Współczesna psychologia niemiecka. Przekład W. M. Kozłowskiego i S. Bartoszewicza.

140×210 mm., str. 318 20.000

RUDZKI M. P.

Zasady meteorologii.

165×250 mm., str. VIII+161 12.000

RYBARSKI R.

Bojkoty ekonomiczne w krajach obcych.

160×238 mm., str. IV+200 12.000

RYBARSKI R.

Prawno-skarbowe podstawy ustroju państw związkowych, unji i autonomji państw.

150×230 mm., str. IV+115 6.000

SCHUSTER A. i LEES H.

Ćwiczenia praktyczne z fizyki, w/g. IV wyd. z upoważn. autorów przetłóżył, uzupełnił, w tablice fizyczne zaopatrzył St. Landau-Ziemecki.

155×235 mm., str. XVI+566+100 36.000

SEMPOLOWSKI A.

* Uprawa roli (z 12-tu rysunkami), dla użytku gospodarzy rolnych i niższych szkół rolniczych. Wyd. III.

155×218 mm., str. 95 3.600

SKRZYNSKI Z.

* O szkodliwych chwastach i potrzebie ich tę-
pienia (dla użytku gospodarzy rolnych).

125×170 mm., str. II+54, karton

2.500

SŁOWNIK JĘZYKA POLSKIEGO.

ułożony pod redakcją Jana Karłowicza, Adama
Kryńskiego i Wład. Niedźwiedzkiego. Tom. I.
(t. II. wyczerp.) III, IV, V, VI, VII, (t. VIII, za-
kończenie w druku).

Cena tomu 60.000

Cena zeszytu 10.000

SOKALOWA-WENDE M.

Fizyka dla samouków cz. I.

155×235 mm., str. 148

4.000

STAMM Edw.

Genetyczne ujęcie metodologii ogólnej na podsta-
wie teorii nauki, religii i sztuki.

160×235 mm., str. 224

8.000

STRASSBURGER E.

Wielkomijska polityka społeczno-gospodarcza.

165×245 mm., str. IV+59

4.000

SZAFER WŁ.

O geograficznym rozmieszczeniu i hodowli roślin
lekarskich w Polsce.

228×310 mm., str. 16

2.000

SZPERL L.

Materiały do historii Szkoły Głównej Warszawskiej.
Rada wydziału matematyczno-fizycznego. Chemi-
cy. Pracownia Chemiczna.

175×250 mm., str. 70+10 tablic

4.000

THEMIS POLSKA.

Pismo nauce prawa poświęcone. Serji III. Tom I.

175×240 mm., str. 224

25.000

Serji II tomów 8

Cena tomu

20.000

VICO J.

Nowa nauka. Przedmową, komentarzem opatrzył
Fausto Nicolini, przełożył Antoni Lange.

150×220 mm., str. LXXVIII+336

16.000

WĄSIK W.

Kategorie Arystotelesa pod względem historycznym
i systematycznym.

140×220 mm., str. 176

6.000

WĄSIK W.

Sebastian Petrycy z Pilzna i epoka. (Ze studjów nad
dziejami filozofii w Polsce i recepcją Arystotelesa).

175×250 mm., str. IV+240

12.000

WEBER MAYER.

Klimatoterapia i Balneoterapia. [Przełożył i uzu-
pełnił T. Borzęcki.

155×230 mm., str. XIII+360

18.000

WIERZBOWSKI T.

Dwa fragmenty ksiąg kancelaryjnych królewskich
z 1-szej połowy XV w.

200×295 mm., str. 47+1

3.200

WIERZBOWSKI T.

Komisja Edukacji Narodowej. (1773—1794). Mo-
nogratja historyczna. T. I. Opracowania i źródła
drukowane. Źródła archiwalne.

165×240 mm., str. 186

6.000

WIERZBOWSKI T.

Raporty szkół wydziałowych i podwydziałowych,
składane Szkole Głównej Koronnej.

170×250 mm.

Zesz. I. Szkoły wydziałowej Warszawskiej w la-
tach 1782—1789.

str. V+86

—

Zesz. II. Szkoły podwydziałowej Łęczyckiej w la-
tach 1778—1787.

str. 57

4.000

Zesz. III. Szkoły podwydziałowej Płockiej, w la-
tach 1778—1789.

str. 192

10.000

Zesz. IV. Szkoły podwydziałowej Pułtuskiej, w la-
tach 1778—1789.

str. 194

10.000

Zesz. V. Szkoły podwydziałowej Rąwskiej, w la-
tach 1775—1790.

str. 108

10.000

Zesz. VI. Szkoły podwydziałowej Węgrowskiej,
w latach 1775—1790.

str. 79

5.000

Zesz. VII. Szkoły wydziałowej Poznańskiej w la-
tach 1777—1789.

str. 235

12.000

Zesz. VIII. Szkoły podwydziałowej Kaliskiej w la-
tach 1778—1790.

str. 133

12.000

Zesz. IX. Szkół podwydziałowych Toruńskiej, Trze-
muszyńskiej i Wschowskiej 1777—1790,

str. 130

10.000

Zesz. XXIII. Raporty szkół niższych i o szkołach
parafjalnych, 1776—1793.

str. IV+172+III

10.000

D R U K

Znacek
pocztowy
100 mk.

DO KASY POMOCY

DLA OSÓB PRACUJĄCYCH NA POLU NAUKOWEM
IM. J. MIAŃOWSKIEGO

WARSZAWA

Pałac Staszica.

Rkp. 18 PAW

Na oryginalie napisano:

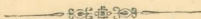
„Zatwierdzam“ 30 Czerwca 1881 r.
za Ministra Spraw Wewnętrznych
Towarzysz Ministra, (*podpisano*) Senator Gotowcew.
Za zgodność: Dyrektor (*podpisano*) Wiszniakow.

USTAWA

KASY POMOCY

dla osób pracujących na polu naukowym

IMIENIA DOKTORA MEDYCyny JÓZEFA MIANOWSKIEGO.

I. Cel i środki kasy.

§ 1.

Kasa pomocy Józefa Mianowskiego ma na celu udzielanie zapomóg pieniężnych, jednorazowych lub peryjodycznych, oraz pożyczek osobom pracującym na polu naukowym lub też osobom, które już poprzednio w tej dziedzinie dały się poznać ze swoich prac naukowych. Zadaniem kasy może być również udzielanie takim osobom środków lub też pożyczek na cele naukowe.

§ 2.

Pożyczki i zapomogi nie mogą być wydawane obcym poddanym, jak również poddanym rosyjskim, zamieszkującym za granicą bez zezwolenia Rządu.

§ 3.

Fundusze kasy stanowią: a) wkłady założycieli, b) jednorazowe i coroczne wnioski członków kasy, c) dobrowolne ofiary na zasilenie kasy, d) wpływy z publicznych prelekcij, koncertów i widowisk urządzanych w celu powiększenia funduszów kasy.

Uwaga. Prelekcye publiczne, koncerty i widowiska mogą być urządzone tylko na mocy ogólnych przepisów co do sposobu wyjednywania na nie zezwoleń.

§ 4.

Kapitały kasy mogą być wnoszone tylko do Banku Polskiego, albo też umieszczane w procentowych papierach państwowych, poręczonych przez Rząd obligacyjach lub

listach zastawnych Instytucyj, opartych na solidarnej odpowiedzialności dłużników.

II. Założenie kasy i jej zarząd.

§ 5.

Za założycieli kasy uważają się osoby, które ofiarowały na jej korzyść przynajmniej rs. 150,

Pierwotnymi założycielami kasy są niżej wymienieni byli profesorowie i byli uczniowie b. Warszawskiej Szkoły Głównej: Doktor Tytus Chałubiński, Magister Jakób Natanson, Rzeczywisty Radca Stanu Stanisław Przysański, Doktor Konrad Dobrskii Doktor Filozofii Stanisław Kronenberg.

Pierwotni założyciele zapraszają do grona założycieli inne osoby pragnące złożyć odpowiednie dla kasy ofiary.

§ 6.

Kasa uważana będzie za utworzoną, jeżeli w ciągu trzech miesięcy od dnia za twierdzenia jej ustawy, założyciele w licz-

bie przynajmniej dwudziestu ofiarują na korzyść kasy kapitał wynoszący przynajmniej pięć tysięcy rubli.

§ 7.

Członkowie kasy dzielą się na honorowych i rzeczywistych.

Za honorowych członków uważają się ci, którzy ofiarują jednorazowo dla kasy przynajmniej sto rubli.

Do rzeczywistych zaś członków zaliczają się osoby, wnoszące corocznie do kasy przynajmniej pięć rubli.

§ 8.

Kiedy liczba założycieli i kapitał zakładowy kasy dojdą do wskazanej w § 6 normy, niezbędnej do rozpoczęcia czynności kasy, natenczas założyciele wybierają z pomiędzy siebie większością głosów Komitet zarządzający kasą.

§ 9.

Członkami Komitetu mogą być tylko osoby posiadające stopień naukowy.

§ 10.

Komitetskłada się z 12-tu członków i wybiera ze swego łona większością głosów na lat dwa, swego Prezesa i Vice-Prezesa.

§ 11.

Co dwa lata z ogólnej liczby członków Komitetu wychodzi czterech przez losowanie. W miejsce wychodzących, ośmiu pozostałych członków większością głosów wybiera z pośród członków kasy, honorowych i rzeczywistych, czterech nowych członków Komitetu. Członkowie wychodzący mogą być ponownie wybrani.

§ 12.

W razie śmierci lub wystąpienia którego z członków Komitetu, pozostali jego członkowie dopełniają z pomiędzy członków kasy wyboru nowego członka komitetu.

§ 13.

Do prawomocności postanowień Komitetu, niezbędną jest obecność na posiedzeniu przynajmniej siedmiu członków.

§ 14.

Decyzje Komitetu zapadają prostą większością głosów członków obecnych na posiedzeniu. Przy równości głosów przeważa zdanie, które podziela Prezes (w jego nieobecności Vice-Prezes).

§ 15.

Komitet kasy zbiera się w miarę potrzeby, lecz nie rzadziej jak raz na trzy miesiące. O posiedzeniach swoich Komitet zawiadamia w czasie właściwym Warszawskiego Ober-Policmajstra, który według swojego uznania może delegować jednego z urzędników swego Zarządu, aby był obecnym na posiedzeniach Komitetu.

§ 16.

Do obowiązków Komitetu należy:

- a) Rozpatrywanie i decydowanie prośb o zapomogi i pożyczki.
- b) Wynajdywanie środków rozwoju działalności kasy.

- c) Rozdział zajęć pomiędzy członków Komitetu.
- d) Mianowanie kasyjera, sekretarza i innych urzędników kasy.
- e) Układanie budżetu wydatków na administrację kasy.
- f) Ułożenie instrukcyi kancelaryjnej i rachunkowej.
- g) Sprawdzanie rachunkowości i funduszów kasy.
- h) Odnoszenie się do instytucyj, towarzystw i osób, których współdziałanie może być pożytecznem dla rozwoju kasy.
- i) Zapraszanie i zapisywanie na członków kasy osób, któreby zechciały złożyć określone w § 7 ofiary i wnioski.

§ 17.

Prezes Komitetu ma nad kasą dozór ogólny. On wzywa członków Komitetu na posiedzenia, i wprowadza w wykonanie decyzje Komitetu.

§ 18.

Komitet drukuje corocznie sprawozdanie z czynności kasy, Sprawozdania te przesyłają się Departamentowi Gospodarczemu Ministerjum Spraw Wewnętrznych, w razie wydrukowania w dwóch egzemplarzach, i do Kancelaryi Głównego Naczelnika Kraju, a nadto ogłaszają się w Dzienniku Warszawskim i w innych pismach miejscowych podług uznania Komitetu.

Uwaga. W razie wydrukowania niniejszej ustawy, pięć egzemplarzy takowej przesłać należy do Departamentu Gospodarczego Ministerjum Spraw Wewnętrznych.

III. Działalność kasy.

§ 19.

Kapitał obrotowy kasy, przeznaczony na zapomogi jednorazowe i peryjodyczne oraz na pożyczki, składa się:

a) z wniosków rzeczywistych członków kasy, b) z połowy jednorazowych ofiar człon-

ków honorowych kasy i jej założycieli, c) z procentów w od wszystkich kapitałów kasy i d) z wpływów z prelekcij publicznych, koncertów i widowisk.

§ 20.

Druga połowa wniosków poczynionych przez założycieli i członków honorowych kasy zalicza się do kapitału zasobowego, który powinien być umieszczony w papierach procentowych wskazanych w § 4 Ustawy. Kapitał ten może być wydatkowany wyłącznie na pokrycie strat przez kasę poniesionych; w razie zaś gdyby doszedł do wysokości 5000 rs. przewyżka, na mocy decyzji $\frac{3}{4}$ ogólnej liczby członków Komitetu może być użytą na pożyczki i zapomogi.

§ 21.

Summy wskazane w punkcie c § 3 zaliczają się do kapitału obrotowego lub zapasowego zgodnie z życzeniem ofiarodawców.

§ 22.

Wysokość zapomogi jednorazowo lub też peryjodycznie w ciągu roku do jednych rąk z kapitału obrotowego wydawanej, nie może przenosić $\frac{1}{5}$ części kapitału obrotowego z poprzedniego roku.

§ 23.

Wysokość i terminy pożyczek przez kasę wydawanych określa Komitet, w żadnym jednak razie termin pożyczki nie może przenosić lat czterech.

§ 24.

Pożyczki mogą być procentowe lub też bezprocentowe, zależnie od decyzji Komitetu w każdym oddzielnym wypadku.

§ 25.

Pożyczki tak procentowe jak i bezprocentowe wydawane być mogą za poręczeniem dwóch osób przedstawionych przez

pożyczającego i przez Komitet przyjętych. Poręczycielami nie mogą być dłużnicy kasy.

§ 26.

W razie rozwiązania kasy z jakichkolwiek bądź powodów, majątek jej przechodzi do jednej z miejscowych instytucji dobroczynnych, stosownie do decyzji ogólnego zebrania członków kasy.

Dyrektor (*podpisano*) **A. Wiszniakow.**

Naczelnik Wydziału (*podpisano*) **Juliusz Rybartowski.**

Za zgodność:

Naczelnik Wydziału (*podpisano*) **J. Rybałtowski.**

Zawiadujący III Referatem Kancelaryi Warszawskiego General Gubernatora (*podpisano*) **Pankow.**

Komitet zarządzający kasą.

WYBRANY NA PIERWSZE DWA LATA.

Tytus Chałubiński **Prezes.**

Stanisław Kronenberg **Wiceprezes.**

Piotr Chmielowski.

Karol Deike.

Konrad Dobrski.

Mścisław Godlewski.

Władysław Holewiński.

Jakób Natanson.

Henryk Sienkiewicz.

Franciszek Śliwicki.

Henryk Struve.

Filip Sulimierski.

Tymczasowe pomieszczenie kasy: dla zgłaszających się z Warszawy w biurze Wiceprezesa **St. Kronenberga** (Mazowiecka 18). Dla zgłaszających się listownie z prowincyi, u Członka Komitetu Kasyera instytutueyi **Karola Deike** (ul. hr. Berga 3).

Дозволено Цензурою. Варшава, 5 Октября 1881 года.

Друкарня К. Ковалевскаго Крѣлевска Nr. 23.

Rhp. 18 PAW

STEFAN ŻEROMSKI

SPRAWA KASY IM. MIANOWSKIEGO

WYDAWNICTWO KASY IM. MIANOWSKIEGO
WARSZAWA — PAŁAC STASZICA — 1929.

Kasa pomocy dla osób pracujących na polu naukowem, im. rektora Szkoły Głównej dr. Józefa Mianowskiego, założona w okresie niewoli, była w ciągu długiego czasu jedyną nieomal w „Nadwiślańskim Kraju“ latarnią, oświetlającą w pomroce ścieżkę nielicznej garści ludzi, zajętych zbieraniem, porządkowaniem i publicznem uwydatnianiem wiadomości pożytecznych. Po odzyskaniu niepodległości Kasa im. Mianowskiego, zwolna, stopniowo i planowo przekształcać się zaczęła na *centralną instytucję organizacyjno-naukową* pierwszorzędnej doniosłości.

Otoczona dziś najbardziej kompetentną opieką Rady Naukowej, złożonej z delegatów wszystkich naszych wszechnic i towarzystw naukowych, poparta w swych usiłowaniach i zamierzeniach przez Rząd narodowy, poczęła nie tylko realizować w dzisiejszych niepomyślnych warunkach swe zadanie wydawnicze, wspierać instytucje naukowe, uczonych samo-

istnie pracujących, wysyłać młodych pracowników zagranicę dla studjów uzupełniających, lecz nadto pokusiła się o sformułowanie potrzeb i wymagań naukowych we wszystkich dziedzinach wiedzy oraz o ujęcie wpływu na całość nauki polskiej.

W tym właśnie okresie jej pracy, przejściowe, a nader ciężkie przesilenie finansowe, w które popadło nasze młode państwo*), odbiło się i na podstawowych funduszach oraz pracach Kasy im. Mianowskiego. Rząd, bezlitosną siekierą wyrabujący drogę dla przyszłej racjonalnej waluty krajowej, nie oszczędził i subwencji na popieranie nauki. Nie mam zamiaru zażywać łatwej metody krytykowania postanowień Rządu w tej sprawie i wykazywania, co przez cofnięcie zasiłków ulega zdruzgotaniu, zahamowaniu, zepsuciu, lub całkowitemu zniesieniu w życiu nauki. Rząd państwa tak potężnego i starego, jak wielka Brytania, dążąc do równowagi budżetowej, nie oszczędził również instytucji oświatowych i naukowych, najbardziej nieodzownych i czei-

*) Słowa te były pisane w końcu 1924 r.

godnych. Tamten rząd wiedział, że instytucje naukowe angielskie mają poza sobą naród angielski, społeczeństwo, czujące się w swem jestestwie. Podobnie było ongi z Kasą im. Mianowskiego. Poczęła się ona w czasach, kiedy żadnego Rządu narodowego wcale nie było. Liczyła wtedy na społeczeństwo rozdarte i rozbite, lecz mimo to, czujące się w swej jedności i w swem jestestwie. Liczyła na niewidzialny, a niezniszczalny i niezdobyty rząd duchów światła, którego ani wytropić, ani zniszczyć nie zdołał wszechogarniający i bezlitosny najazd. Kasa im. Mianowskiego wówczas nie na wzór angielski, lecz prawdziwie, jako wzór dla wszystkich społeczeństw, wystawiła swe cele, nakreśliła swe drogi, czyli odwołała się tym sposobem w przymusowem, a wzniosłem milczeniu do niewidzialnego rządu duchów światła i nie zawiodła się w rachubie.

Wbrew wszystkiemu powstała i naprzecór wszystkiemu przetrwała. Patrzyła na olbrzymią ruinę rządu zaborców i doczekała się końca niewoli.

Miałażby dziś, gdy obaliły się i w proch

obróciły wszystkie przeszkody, które jej powstaniu i działalności stały *na zdradzie*, nie znaleźć poparcia wśród wolnego polskiego narodu? Zasłużona, dostojna, wzniosła krynica wiedzy miałażby wyschnąć właśnie w Polsce niepodległej, cudownem zrządzeniem losów z kajdan wyjarzmionej?

Niestety, trzeba to publicznie stwierdzić z goryczą, której tysiączne przyczyny dokoła widnieją i z dnia na dzień się pomnażają, iż polskie społeczeństwo powojenne nie jest już tamtą, skupioną w sobie, jedną z okresu niewoli. Coś takiego stało się z niem, iż na wezwanie, najgodniejsze posłuchu, nie odpowiada i nie słyszy wołań najbardziej natarczywych. Wielka ofiarność publiczna na cele społeczne, oświatowe, naukowe, kulturalne, nie mówiąc ani słowa o artystycznych, prawie ustała. Wszyscy w tem nowem państwie oglądają się na rząd widomy i działający, wszystkiego żądają od rządu i wszystką odpowiedzialność za wszystko, co się tylko da pomyśleć, na rząd składają.

Nauka zaś z jej dalekimi celami organizowania wiekuistej, twórczej rewolucji,

skierowanej nie przeciw ludziom, lecz przeciwko przyrodzie, mająca na oku nie podział dóbr wytworzonych, lecz ich nieskończone przyczynienie i pomnożenie, — w dobie doraźnej walki nie tylko klasy społecznej przeciwko klasie, lecz powszechnego bogacenia się kosztem bliźnich, wydaje się być czemś dalekiem, dziwaczkiem, może i godnem szacunku, lecz zbyt cennym. Pracowite i skrzętne gromadzenie, umiejętne organizowanie i ciągłe ćwiczenie bezcennej siły — wiedzy narodowej — zbiornika energii o wartości największej, z którego, jak z przezrystego jeziora w wysokich górach płynie wraz z potokami na wszystkie strony moc niezmierzona, zdolna do przetworzenia się na każdy motor o użyteczności najbardziej realnej i doraźnej, nie budzi już entuzjazmu, jak za dawnych lat niewoli.

Z pychą odtrącamy i z odrazą odrzucamy nazwę państwa burżuazyjnego, którą Polsce dzisiejszej nadają złośliwie sąsiedzi. Lecz czy możemy jej nadać nazwę Chrystusa narodów, albo nazwę świętego Jerzego, którąśmy ją ozdabiali w dniach uzyskania wolności? Nie umiemy wzniesć się na wyżynę burżuazji Za-

chodu i Ameryki, tych świątłych dorobkiewiczów, którzy nagromadzone bogactwa zużywają na tworzenie instytutów nieźrównanych, służących sprawom nauki czystej.

Idą z wolna w zapomnienie wartości i cnoty, wypracowane za dni niewoli, czy wojny i w radosnej chwili wyzwolin, jakby na stwierdzenie prawdy dawno przez wieszczą narodowego przepowiedzianej:

„Ręce za lud walczące sam lud poobcina.

Imion miłych ludowi lud pozapomina.

Wszystko przejdzie. Po huk, po szumie, po trudzie

Wezmą dziedzictwo cisi, ciemni, mali ludzie“.

Gdybyżto „cisi“!... Ale oto obok tego gmachu, obdartego z niewolniczej skóry, która beczceściła piękne dzieło ofiarnika w najwyższym stylu, Stanisława Staszica, obok tego domu — dziwoląga nad dziwolągi, który tylko w dzisiejszej Warszawie może egzystować*),

*) W czasie, który upłynął od chwili wyrzeczenia tych gorzkich słów, zaszła w wyglądzie Pałacu Staszica wielka zmiana. Dzięki pomocy Skarbu Państwa i Miasta przywrócona mu została dawna wspaniałość zewnętrzna. Odnowienie wnętrza oraz przystosowanie go do nowych potrzeb jest w toku.

mną z hałaśliwym porykiwaniem setki najwspanialszych, najbardziej europejskich, czy amerykańskich automobilów, wiozące dobrze lub źle urodzonych powojennych magnatów. Cuchnącym gazem zatruwają płuca ubóstwu, biegnącemu za zarobkiem i trudem, a błotem ulicznym obryzgują na rogu gmachu — dziwoląga, szafki z książkami, które Kasa im. Mianowskiego wydała. W żadnym oku nie spłonie duma, w żadnym sercu nie zapali się postanowienie, ażeby z tym czerepem rubasznym w stolicy wolnego państwa raz skończyć, ażeby szlachetne formy dawne, wyśnione, pomysłane i utworzone przez Staszica wskrzesić na nowo. I tak oto sterczy w samym środku wielkiego miasta ten istny obraz i symbol Polski dzisiejszej. Zewnętrzna powłoka i skorupa niewoli zdarta została, lecz wewnętrzna treść wynurzyła się oto na światło i widomie stoi przed naszymi oczyma. Jeżeli nie razi nikogo z magnatów tej ziemi dom, gdzie mieści się Kasa im. Mianowskiego, ta forma zewnętrzna, to cóż mówić o rozumieniu wewnętrznych celów, zamierzeń i prac tej instytucji? Nie jestże próżną stratą czasu „odwo-

ływanie się“ do tych cudzoziemców w ojczyźnie, do głuchoniemych potentatów, gdyby nawet nosili najbardziej polskie i głośne nazwiska?

Kilku magnatów polskich mogłoby bez uszczerbku dla swych fortun postawić Kasę im. Mianowskiego na najwyższym poziomie, na takim poziomie, jakiby dziś zajmowała, gdyby dar jednego tylko inżyniera nie został przez państwo ościenne skonfiskowany. Nie budzą się w żadnym z nich ambicje przodków, którzy instytucje naukowe niegdys stwarzali. Wolą oni czekać cierpliwie na swoją kolej, aż im nieubłagany na nieubłaganych sąd i wyrok losu, ślepa zemsta grubego i sprośnego Marchołta wydrze, zniszczy i podepce bogactwa ze skąpstwem zamykane, jak się to już zdarzyło tu i tam poza granicami, tej dziedziny nanowo złotego egoizmu, aż ich wyzuje z dziedzictwa, którego używać po chrześcijańsku, w myśl przepisów anielskiego doktora chrześcijaństwa, nie umieli, aż ich nanowo rozmicie i rozproszy poza granice ojczyzny.

Patrząc z boku na zmaganie się Kasy im.

Mianowskiego z obojętnością zamożnego ogółu gdy apel jej dotarł już do zrozumienia sejmików, wywołał opodatkowanie się gron nauczycielskich, rozbudził ofiarność wśród... uczniów, poruszył firmy handlowe, postanowiłem odezwać się do tego właśnie świata bogaczy. Nie bacząc na śmieszność, jaką się okryć mogę, iż chudy, wędrowny literat śmie mieszać się do spraw tak wysokiego porządku, podnoszę jednak mój głos w nadziei, iż do jakiegoś ucha doleci.

Kasa im. Mianowskiego nie mogła swego czasu dla braku funduszy wydać czterotomowego dzieła o naukowych podstawach lotnictwa, którego autorem był inżynier Witold Jarkowski, najdoskonalszy przed wojną elew szkoły awiatycznej w Paryżu, później profesor lotnictwa w politechnice petersburskiej. Tegoż Witolda Jarkowskiego, świetnego uczonego i wynalazcę, bolszewicy — ku wiecznej ich hańbie — rozstrzelali, jako zakładnika, jako dziesiątego w szeregu. My nie umieliśmy dzieła naszego rodaka drukiem ogłosić a tamci go bestjałsko zgładzili. Oto obraz dwu „kultur” sąsiadujących.

Nie będę się tu odwoływał do poczucia narodowej dumy, ani do innych uczuć nieuchwytnych, gdyż te „truizmy” nikogoby dziś nie wzruszyły. Wskażę tylko kilka zjawisk oczywistych, których odsłonięcie ujawni niebezpieczeństwo nie tylko państwowe, ale i osobiste każdej jednostki tego kraju. Oto sąsiedzi nasi ze wschodu posiadają dwadzieścia siedem fabryk samolotów, podczas gdy my posiadamy jedną. Na dwustu naszych lotników — w ciągu jednego roku — trzydziestu straciło życie. Znakomity awiator włoski, który u nas gościł niedawno, powiedział o lotnikach polskich, iż są to niewątpliwie bohaterowie, gdyż on stchórzyłby haniebnie, mając wsiąść na aparat, na którym nasz lotnik wzbija się nad poziomy. Cóż nam jednak przyjdzie z tego czysto naszego bohaterstwa, skoro w ciągu pół godziny wszyscy udusimy się w gazach trujących sąsiada z Zachodu, udoskonalanych nieustannie, bezsennie, przez szeregi uczonych chemików, pracujących w specjalnych laboratorjach? Ażeby zaś mieć chemików, pracujących specjalnie w laboratorjach nad gazami, trzebałożyć na utworzenie nauki własnej wogóle,

gdyż odkryć swych, sekretów i wynalazków nikt nam przecież nie wyda. Niski poziom kultury nauk zabija ich praktyczne zastosowanie. Gdy Anglicy postanowili upaństwowić kopalnię węgla, poprzedzili to badaniem czysto naukowym całej sprawy. Jeżeli, zbliżywszy się do morza, chcemy rozwinąć handel rybami Bałtyku, należy wesprzeć stację naukową badawczą w tej dziedzinie, założoną na Helu. Tymczasem ta maleńka, a z entuzjazmem prowadzona oaza naukowa nie może ruszyć z miejsca, gdyż nie jest w możności wykupić obstalowanego mikroskopu. Setki bogaczy, zwiedzających tę stację, puszczały mimo uszu wiadomość o braku mikroskopów. Straty, wyrządzone przez szkodników leśnych z powodu niedostatecznego stopnia zbadania ich przez zoologów, wynoszą, oczywiście, więcej, niż budżet nauki całego naszego państwa.

W nasze życie nowoczesne, bogate, nieokreślone, żywiołowe, musi wejść ścisła nauka, jako regulator i kierownik. Ona to jedynie może nam pomóc, ażebyśmy z miazgi bujnej, lecz złupionej przez najeźdźców, starganej przez złą uprawę, sponiewieranej przez jawną

głupotę, skłóconej o byle co lub nagim ugo-
rem leżącej, mogli rozpocząć planowe budo-
wanie nowej treści wewnętrznej, nowej szero-
kości i bujności ducha, świadomej, czysto
narodowej, własnej, na najlepszych i niewąt-
pliwych osnutej doświadczeniach i na dostoj-
nych wzorach. Z pomocą nauki jedynie nie
stracimy bogactw olbrzymich, które nasz naród
już posiadał i z jej pomocą jedynie zdołamy
nowe odnaleźć.

W wolnem państwie polskiem nauka nie
może być wyżebrana, podpatrzona, przemycana,
musi być polska. Nauka — to przeczyste,
wysokie jezioro w górach, niebiosa nieskoń-
czoności odbijające, musi być nasze, własne,
ojczyste.

Posiadamy instytucję temu właśnie celowi
służącą, założoną w mrokach niewoli przez
ojców czcigodnych i przekazaną nam, którzy
żywemy w słońcu bezgranicznej, złotej wolności.
I dziś oto ta właśnie instytucja — nie posiada
dostatecznych środków.

Ratujmy! Wspierajmy! Stwórzmy nanowo
Kasę imienia Mianowskiego!

K A S A
im. J. Mianowskiego

rektora b. Szkoły Głównej, założona została w r. 1881, w celu popierania polskiej twórczości naukowej: przez wydawanie dzieł, przez udzielanie zasiłków instytucjom naukowym i uczonym na ich badania. Działalność swą Kasa rozciąga na całą Rzeczpospolitą i na polskie placówki naukowe zagranicą. Komitet, rządzący Kasą, składa się z 12 przedstawicieli: nauk humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych, wybieranych przez Radę Naukową, do której należy nadzór nad działalnością Kasy. Rada Naukowa składa się z 24 osób, delegatów: Polskiej Akademji Umiejętności, towarzystw naukowych, wyższych uczelni i członków Komitetu Kasy.

W ciągu 48 lat swego istnienia Kasa wydała około 8,000,000 złotych na potrzeby nauki i wydrukowała przeszło 1200 tomów dzieł naukowych.

*Składka członka popierającego Kasy wynosi:
15 zł. rocznie; członka dożywotniego—375 zł.
jednorazowo.*

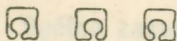
Konto czekowe w P. K. O. № 1371.

Rkp. 18 PRIV

egr. 3

STATUT

Kasy im. Mianowskiego

WARSZAWA

DRUKARNIA I LITOGRAFJA p. f. „JAN COTTY“, KAPUCYŃSKA 7.

1920.

Zatwierdzony przez Ministra
Spraw Wewnętrznych, w porozu-
mieniu z Ministrem Wyznań Reli-
gijnych i Oświecenia Publicznego,
dn. 1 kwietnia 1920 r. № S. F
798/1.

I. Ogólne zasady.

§ 1.

Istniejąca od 1881 roku „Kasa Pomocy dla osób pracujących na polu naukowym im. d-ra med. J. Mianowskiego“ nosić będzie odtąd skróconą nazwę „Kasy imienia Mianowskiego“.

„Kasa imienia Mianowskiego“ (K. M.) ma na celu udzielać pomocy dla osób pracujących naukowo.

§ 2.

Działalność K. M. rozciąga się na całą Rp. oraz polskie placówki zagranicą.

§ 3.

K. M. ma prawa osoby prawnej, może zatem otrzymywać darowizny i zapisy, nabywać oraz zbywać zarówno majątek ruchomy, jak i nieruchomy.

§ 4.

Siedzibą K. M. jest Warszawa.

§ 5.

K. M. posiada pieczęć.

II. Członkowie K. M.

§ 6.

Członkami założycielami K. M. są niżej wymienieni pierwotni założyciele Kasy Pomocy dla osób pracujących na polu naukowym im. d-ra med. J. Mianowskiego, byli profesorowie oraz byli uczniowie Warszawskiej Szkoły Głównej:

Doktor Tytus Chałubiński, Magister Jakób Natanson, Rzeczywisty Radca Stanu Stanisław Przysiański, Doktor Konrad Dobrski i Doktor Filozofii Stanisław Kronenberg, jako też osoby przez powyższych do grona założycieli Kasy Pomocy zaproszone, które przytem wniosły odpowiednie dla Kasy ofiary.

Członkami honorowymi są osoby, które przed rokiem 1919 złożyły na rzecz Kasy ofiarę przynajmniej stu rubli.

Członkami zasłużonymi honoris causa K. M. są osoby zasłużone na polu organizacji lub popierania nauk w Polsce, którym tę godność na wniosek Komitetu ofiaruje Rada Naukowa K. M.

Członkami czynnymi są członkowie Komitetu Kasy, członkowie delegacji oraz inni niehonorowani współpracownicy Kasy (§ 27) przez Komitet do tej kategorii członków przyjęci.

Członkami dożywotnimi są osoby lub instytucje, które wnoszą na cele K. M. ofiarę jednorazową co najmniej w wysokości 25-krotnej składki członka po-

Uzupełnienie do § 6-go.

Członkami - Korespondentami są przyjęte przez Komitet do tej kategorii osoby, które zobowiążą się współdziałać w pomnożeniu funduszy Kasy. Członkostwo to wymaga odnawiania co 3 lata.

§ 7.

Ogólny nadzór nad działalnością K. M. należy do Rady Naukowej, która się składa: a) z delegatów polskich instytucyj naukowych oraz instytucyj popie-

rania nauki — w liczbie najwyżej 24 osób, b) z 12 członków Komitetu Kasy.

U w a g a. W posiedzeniach Rady Naukowej uczestniczy z głosem doradczym kierownik działu naukowego biura K. M.

§ 8.

Pierwszą listę instytucyj reprezentowanych w Radzie Naukowej ułoży Komitet Kasy. Ta lista nie może obejmować więcej niż 12 instytucyj. Dalszy skład Rady Naukowej uzupełniany będzie na wniosek Komitetu, zatwierdzony przez Radę.

§ 9.

Uprawnione do reprezentacji w Radzie Naukowej instytucje wybierają swych delegatów na przeciąg 2 lat, przyczem osoba nowego delegata winna być notyfikowana Komitetowi Kasy do dnia 1 stycznia tego roku, w którym kadencja dotychczasowego delegata upływa.

W razie wyboru delegata jednej z instytucyj na członka Komitetu Kasy, instytucja ta wyznaczy do Rady innego delegata do końca kadencji dotychczasowego delegata.

§ 10.

Rada Naukowa wybiera z grona delegatów swego przewodniczącego oraz sekretarza na okres 2-letni, ewent. do końca danego 2-lecia.

§ 11.

Posiedzenia Rady Naukowej zwołuje Prezes Komitetu. Żądać zwołań Rady Naukowej mogą: a) Komitet Kasy, b) 6 delegatów Rady N., c) jej przewodniczący oraz d) Komisja Rewizyjna.

§ 12.

Posiedzenia Rady Naukowej odbywają się stale raz do roku między 1 kwietnia a 31 maja, pozatem w miarę potrzeby.

Zaproszenia na posiedzenia wraz z porządkiem obrad rozsyła się na miesiąc przed terminem zebrania.

§ 13.

Uchwały są prawomocne bez względu na liczbę przybyłych na posiedzenie delegatów, o ile tylko: a) zachowano formalności przewidziane w §§ 11 i 12 i b) liczba obecnych na posiedzeniu członków Komitetu wynosi przynajmniej 7-miu.

§ 14.

Uchwały zapadają prostą większością głosów. Przy równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

W głosowaniu nad wnioskami, dotyczącymi dotychczasowej działalności Komitetu, członkowie Komitetu udziału nie biorą. W wyborach nowych członków Komitetu ustępujący członkowie nie uczestniczą.

Głosowanie w sprawach przewidzianych § 15 p. c) jest tajne. W innych sprawach tajne głosowanie zarządza się na żądanie jednego z głosujących.

§ 15.

Rada Naukowa a) rozpatruje sprawozdanie Komitetu z działalności Kasy M. za rok ubiegły, łącznie ze sprawozdaniem Komisji Rewizyjnej,

b) stawia wnioski co do sposobu rozwinięcia działalności Kasy stosownie do potrzeb nauki.

c) dokonywa wyboru Członków Komitetu, Komisji Rewizyjnej, Członków zasłużonych honoris causa oraz Instytucyj uprawnionych do posiadania delegata w Radzie Naukowej.

IV. Komitet.

§ 16.

Władza rządząca należy do Komitetu, który składa się z 12 członków, w połowie z przedstawicieli nauk humanistycznych oraz matematyczno-przyrodniczych.

§ 17.

Członków Komitetu wybiera Rada Naukowa na 3 lata. Co roku ustępuje po 2 członków z wydziału humanistycznego oraz matematyczno-przyrodniczego

według starszeństwa wyboru. Ustępujący mogą być powoływani na nowo.

U w a g a. Ostatni Komitet Kasy pomocy, obrany na zasadzie ustawy z dnia 30.VI. 1881 r., jest jednocześnie pierwszym Komitetem K. M., działającym na podstawie niniejszego statutu. Ustępuje zeń kolejno po 2 członków z każdego Wydziału, według starszeństwa wyboru.

§ 18.

Członkami Komitetu mogą być tylko osoby, posiadające kwalifikacje naukowe, przytem zamieszkałe w Warszawie. Nieobecność członków Komitetu w stolicy ponad 3 miesiące (nie licząc czasu od 1.VII—1.X) oraz usprawiedliwiona nieobecność na 5 zrzędu posiedzeniach lub nieusprawiedliwiona na 3 zrzędu — powoduje uznanie członka za ustępującego, chyba że Komitet formalną uchwałą zrzeknie się zastosowania w danym wypadku niniejszego rygору.

§ 19.

W razie, gdyby z powodu ustąpienia członka Komitetu, Komitet uznał za konieczne jeszcze przed zwołaniem posiedzenia Rady N. uzupełnić swój skład, pozostali członkowie Komitetu powołują na miejsce ustę-

pującego zastępcę, do czasu wyboru członka Komitetu przez Radę Naukową w myśl § 15.

§ 20.

Do prawomocności uchwał Komitetu wymagana jest obecność 7 członków.

§ 21.

Uchwały zapadają prostą większością głosów. Przy równości głosów przeważa głos Przewodniczącego. Na żądanie jednego z głosujących zarządza się tajne głosowanie.

§ 22.

Komitet wybiera ze swego grona Prezesa, członka Komitetu Sekretarza, członka Komitetu Skarbnika oraz ich zastępców na rok jeden.

Prezes, członek Komitetu Sekretarz oraz członek Komitetu Skarbnik tworzą Prezydjum Komitetu K. M.

Prezes jest reprezentantem Kasy, dba o należyty kierunek jej prac oraz przestrzega wykonania uchwał Komitetu oraz Rady Naukowej.

Członek Komitetu Sekretarz jest bezpośrednim kierownikiem administracyjnego działu Biura K. M.

Członek Komitetu Skarbnik jest bezpośrednim kierownikiem finansowo-buchalteryjnego działu Biura K. M.

§ 23.

Korespondencję K. M. podpisuje Prezes oraz Członek Komitetu Sekretarz, w sprawach czysto finansowych ostatniego może zastąpić członek Komitetu Skarbnik. Z odbioru korespondencji, nie wyłączając pieniężnej i wartościowej, kwituje członek Komitetu Sekretarz, ewent. osoba przezeń upoważniona.

Prezes oraz członek Komitetu Sekretarz podpisują plenipotencje do prowadzenia spraw sądowych, osobiście lub przez 2 upoważnionych przez się członków Komitetu, ewent. przez Radcę Prawnego K. M., władni są stawać do aktów urzędowych, celem wykonania postanowień Komitetu, wniesionych do księgi protokołów obrad Komitetu, jak również do otrzymywania sum należnych K. M. oraz notarialnego pokwitowania z ich odbioru.

Wyciąg z księgi protokołów, poświadczony przez Prezesa oraz członka Komitetu Sekretarza, zastępuje urzędowe pełnomocnictwo.

§ 24.

Wszelkie uchwały obowiązujące zapadają na posiedzeniach Komitetu, a nie w komisjach i podkomisjach.

§ 25.

W przerwach pomiędzy posiedzeniami Komitetu, sprawy wymagające bezzwłocznej decyzji załatwia Pre-

zydum. Postanowienia Prezydjum komunikowane są do zatwierdzenia na najbliższym posiedzeniu Komitetu.

§ 26.

Dla przygotowania poszczególnych czynności Komitetu dzieli się on na stałe Komisje, jako to: organizacyjną, złożoną z 5 członków, stypendjalną — z 3 członków, wydawniczą — z 4 członków, nagrodowe w składzie przewidzianym przez odpowiednie regulaminy zapisów.

W miarę potrzeby Komitet ma prawo wyznaczać ze swego grona inne jeszcze stałe Komisje, względnie czasowo.

Wybór Komisji stałych następuje co roku na pierwszym organizacyjnym posiedzeniu Komitetu. Każda z Komisji wybiera ze swego grona przewodniczącego oraz sekretarza. Komisje mogą powoływać na posiedzenia obcych rzeczoznawców z głosem doradczym.

§ 27.

Jako organ pomocniczy mogą obradować przy Komitecie, pod przewodnictwem wyznaczonego przez Komitet członka, podkomisje naukowe, złożone ze specjalistów w danej dziedzinie umiejętności, zaproszonych przez Komitet na okres 3-letni.

§ 28.

Prezydjum Komitetu ma prawo udziału we wszystkich posiedzeniach komisji oraz podkomisji.

§ 29.

Komitet zbiera się w miarę potrzeby, jednak nie rzadziej, jak raz na miesiąc, z wyłączeniem 3 miesięcy letnich.

§ 30.

W posiedzeniach biorą udział członkowie Komitetu z głosem stanowczym, oraz kierownik naukowego działu biura K. M. z głosem doradczym. Poza tem na posiedzenia mogą być zapraszani Radca prawny K. M. oraz rzeczoznawcy.

V. Komisja Rewizyjna.

§ 31.

Komisja Rewizyjna składa się z 3 członków, wybranych przez Radę Naukową nie z pośród członków Komitetu. Komisji Rewizyjnej służy prawo sprawdzania w każdym czasie stanu kasy i rachunków K. M. i w ogóle całego jej mienia. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej składa się Radzie Naukowej przynajmniej raz do roku ze sprawozdaniem z działalności K. M.

VI. Majątek Kasy.

§ 32.

Majątek Kasy umieszczony być winien w zasadzie w wartościach, przedstawiających bezpieczeństwo

pupilarne. Odstępstwo od tej zasady dozwolone jest w wypadkach, gdy darujący lub testator wyraźnie zastrzegł, aby przedmiot daru, aczkolwiek nie ma charakteru pupilarnego, nie był zbywany i pozostawał własnością Kasy czy to wieczyście, czy też do określonego terminu. W braku takiego zastrzeżenia K. M. może zatrzymać w swym posiadaniu majątek nie odpowiadający warunkowi bezpieczeństwa pupilarnego, w dotychczasowej jego postaci, tylko dopóki się nie zdarzy możliwość dobrej realizacji i nabycia wzamian wartości o charakterze pupilarnym.

§ 33.

Szczegółowy regulamin, zatwierdzony przez Komitet K. M., postanowi przepisy, dotyczące obrotu funduszami, wysokości zapomóg, warunków przy udzielaniu pożyczek, prowadzenia rachunkowości i sporządzania sprawozdań rocznych.

VII. Likwidacja majątkowa.

§ 34.

W razie rozwiązania K. M. Rada Naukowa na wniosek Komitetu postanowi, na rzecz jakich polskich instytucyj, mających na celu popieranie nauki, przejdzie majątek K. M.

